

Národní archiv

Zpráva o činnosti Národního archivu za rok 2016

předkládá
PhDr. Eva Drašarová, CSc.
vedoucí služebního úřadu
ředitelka Národního archivu,

s použitím podkladů ze zpráv o činnosti
vedoucích jednotlivých oddělení sestavila
Eva Drašarová a Radka Kubínová

V Praze 27. 2. 2017

OBSAH

ÚVOD.....	3
I. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY ARCHIVU.....	4 - 9
II. CELKOVÉ MNOŽSTVÍ ULOŽENÝCH ARCHIVÁLIÍ.....	9 - 10
III. VÝBĚR, ZPRACOVÁNÍ A VYUŽÍVÁNÍ ARCHIVÁLIÍ.....	11
VÝBĚR ARCHIVÁLIÍ VE SKARTAČNÍM ŘÍZENÍ.....	11 - 15
VÝBĚR ARCHIVÁLIÍ MIMO SKARTAČNÍ ŘÍZENÍ.....	15 - 19
ZPRACOVÁNÍ ARCHIVÁLIÍ A ANOTACE NOVÝCH ARCHIVNÍCH POMŮCEK.....	19 - 31
VYUŽÍVÁNÍ ARCHIVÁLIÍ VEŘEJNOSTÍ.....	31 - 35
VÝSTAVY.....	35 - 43
SPOLUPRÁCE S MÉDII.....	43 - 44
EXKURZNÍ ČINNOST.....	44 - 46
KNIHOVNA.....	46 - 49
VĚDECKÝ VÝZKUM.....	49 - 78
EDIČNÍ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST.....	79
PEDAGOGICKÁ ČINNOST.....	79
ZAHRANIČNÍ STYKY.....	80 - 87
IV. STAV ARCHIVÁLIÍ.....	87 - 94
PREVENTIVNÍ PÉČE O ARCHIVÁLIE A PRŮZKUMY JEJICH FYZICKÉHO STAVU.....	87 - 89
KONZERVOVÁNÍ A RESTAUROVÁNÍ ARCHIVÁLIÍ.....	89 - 92
POMOC INSTITUCÍM PO MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTECH.....	92
BEZPEČNOSTNÍ SNÍMKOVÁNÍ A REPROGRAFIÉ.....	92 - 93
DIGITALIZAČNÍ PRÁCE.....	93 - 94
INFORMATIKA.....	94
PROSTOROVÁ SITUACE ARCHIVU, PROVOZNÍ A EKONOMICKÉ ZÁLEŽITOSTI.....	95 - 96
HOSPODAŘENÍ SE SVĚŘENÝMI PROSTŘEDKY.....	96 - 103
POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA 106/1999 Sb., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM.....	103
TABULKY ARCHIVNÍ.....	104 - 138
PUBLIKAČNÍ ČINNOST NÁRODNÍHO ARCHIVU A JEHO PRACOVNÍKŮ ZA ROK 2015.....	139 - 153

ÚVOD

V archivářském a přílehlém světě koluje několik definic pojmu archiv. Pro přiblížení se rekapitulaci činností v Národních archivu za rok 2016 vypomůžeme další, velmi volnou variantou. Jednota v mnohosti se jako terminologické sousloví běžně používá. Archiválie ve svém souhrnu by měly kopírovat minulé lidské jsoucno v onom podstatném, na základě korelací a vztahů mezi jednotlivinami a většími množinami. Ovšem, jak poznat při výběru dokumentů ono nejdůležitější, když pro každou generaci se toto více či méně proměňuje a jedinec rozhodující o „věčném životě“ či „zapomnění“ je jenom lidská bytost. Současní strůjci základních stavebních jednotek pro fabulaci budoucích obrazů minulosti se nemohou vyvinutím vnášením většího počtu oněch jednotek do svých depozitářů. Porozumění spoluobčanů pro historii se různí dle mnoha kritérií. Ale rozhodně se láme na nákladech na provozování poměrně málo či rozličně chápaného oboru archivnictví. Činnosti v archivech jsou tak různorodé a přesto tvoří dohromady funkční jednotu. Pokud poleví cosi v procesu, následky určitě přijdou, dříve či později. To se ovšem vně tolik neví. Svorníky a nosné sloupy se dají vyměnit, ostatně nebeskou báň dle starých řeckých bájí také někdo na chvíli pohlídal. Redukovat nelze, jen používat priority v čase, dobře plánovat a organizovat. Vnější uživatelé, samozřejmě dle míry svého ega, mají pocit, že činnosti sloužící k jejich obsluze jsou onou alfou a omegou povinností archivářů. Jenže, uživatelů je povícero a každý se cítí tím privilegovaným. A archivář ho sesadí alespoň na pozici primus inter pares a koná pro všechny a všechny aktivity. Jednota v mnohosti.

Jak to funguje v praxi? Pokusíme se nastínit v následujících kapitolách.

I. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY ARCHIVU

Tabulka č. I

ODD.	ŘÍZENÍ	EKONOMIKA	SPRÁVA BUDOV	INFORMATIKA	KONZERVACE	REPROGRAFIE	BADATELSKÉ SLUŽBY	VYDAVATELSKÁ A PROPAGAČNÍ ČINNOST	PŘEDARCHIVNÍ PÉČE KONTROLNÍ ČINNOST - INSPEKTOŘI	ARCHIVNÍ EVIDENCE A METODIKA	PÉČE O ARCHIVÁLIE, ZPRACOVÁNÍ ARCH.	ZAHRAANIČNÍ STYKY	SM
1	1						3		3		6		13,00
2	1								1		5		7,00
3	1								2		11		14,00
4	1								6		8		15,00
5	1			16					10	3			30,00
6	1								2		9		12,00
8	1	2				5	7	2	1		7		25,00
9	1						7						8,00
10	1				13				1				15,00
11	1	9	4										14,00
12	1	3										1	5,00
SUMA	11	14	4	16	13	5	17	2	26	3	46	1	157,00

Personální situaci v odděleních sice lze charakterizovat jednoduchým přehledem v předepsané tabulce (oficiální názvy oddělení viz organigram níže, zde jsou uváděna jen jejich pomocná číselná označení pro spisovou službu, číslo sedm není obsazeno), ale nepostihuje košatou realitu realizace zákona o státní službě a též setrvalou existenci míst s více činnostmi. Před lety předepsaná forma naprosto ignoruje nejpodstatnější funkci archivu jakožto správního úřadu. Přitom výkon správních agend činí více než padesát procent výkonu celého úřadu a ve dvou odděleních téměř osmdesát procent celoročního výkonu.

Archiv je samozřejmě strukturován do specializujících se dílčích jednotek, přesto existují činnosti, které jsou vykonávány více odděleními, a odlišení mezi nimi je dáno růzností svěřeného Národního archivního dědictví. Správa fondů a jejich odborné zpracování a zpřístupnění v celé škále vědeckých produktů, se sjednocuje metodikou a rozlišuje specifiky

chronologickými, věcnými, jazykovými, paleografickými, diplomatickými aj. Řada archivářů současně vykonává kontrolu, poskytuje podklady pro rozhodování ve veřejné správě i informace soukromému sektoru, vyhotovuje rešerše či zabíhá nejen do základního výzkumu v oblasti historie, dějin správy, pomocných věd historických, ale i stále více do informatiky nutné pro další vývoj oboru. U instituce naší velikosti dochází ke kumulaci rolí – zahraniční cesty připravuje asistentka ředitelky, archiváři a další kolegové ve studovnách se věnují i reprografickým činnostem, fotografové též digitalizují, práce s veřejností se týká skoro všech. Snad jen restaurátoři pouze konzervují a restaurují. Ovšem v péči o fyzický stav archiválií existuje též masivní složka preventivní, a to s celostátním dopadem. Dále je potřeba zmínit práci odborníků v krizových situacích (práce v terénu s kontaminovaným materiálem) a činnosti ve vědeckém úseku. O propojení kontroly spisové služby a výběru archiválií se segmentem výzkumu a vývoje v oblasti elektronických archiválií, se standardizací a využitím podnětů z oblasti informatiky ani nemluvě.

Vykonávání více povinností jednou osobou se v posledních letech propojilo ještě s nutností vzájemné výpomoci mezi odděleními. Solidárnost ostatních a pochopení všemi je kvitována postiženými i ředitelkou s velkou vděčností. V oblasti zpracování a zpřístupnění nejžádanějších fondů nadále postupujeme formou projektového řízení, pomáháme si v agendách církevních restitucí a 3. odboje.

K 1. 7. 2015 došlo k tzv. překlopení cca poloviny státních zaměstnanců (84) do státní služby, 72 kolegyň a kolegů zůstalo v režimu Zákoníku práce. Navzdory mnohonásobnému kontrolování byly Národnímu archivu na konci června neznámým pachatelem zkráceny úvazky u 17 systemizovaných míst (8 služebních a 9 dle Zákoníku práce). Protože všechna místa schvaluje vláda, museli jsme navzdory potřebám instituce i jednotlivců čekat na odblokování momentálního stavu z dubna 2015 až do 1. 1. 2016. Podařilo se nám ovšem mylně dva kolegy vnutit do služby a dva naopak ne, což jsme napravili tzv. druhou systemizací k 1. 1. 2016. Až s přípravou systemizace a rozpočtu na rok 2017 se odhalila disproporce mezi počtem zaměstnanců dle personálního odboru a ekonomického informačního systému (157) a dle ekonomického odboru (156). Kdy a z jakého důvodu tento stav nastal není známo. Archiv tak zřejmě minimálně dvě léta nemá finančně kryté jedno pracovní místo (plánuje se vždy 300 tis. Kč/rok). K vyrovnání rozpočtu v této věci nedošlo ani pro rok 2017 a ochotné snahy místo „odsystemizovat“ se naštěstí nerealizovaly. Díky úspěšné aktivitě odboru archivní správy a spisové služby MV Národní archiv po letech má od listopadu 2016 ovšem dostačující mzdový rozpočet, bohužel na úkor zejména Moravského zemského archivu v Brně. Do roku 2017 vstupuje Národní archiv se 160 systemizovanými

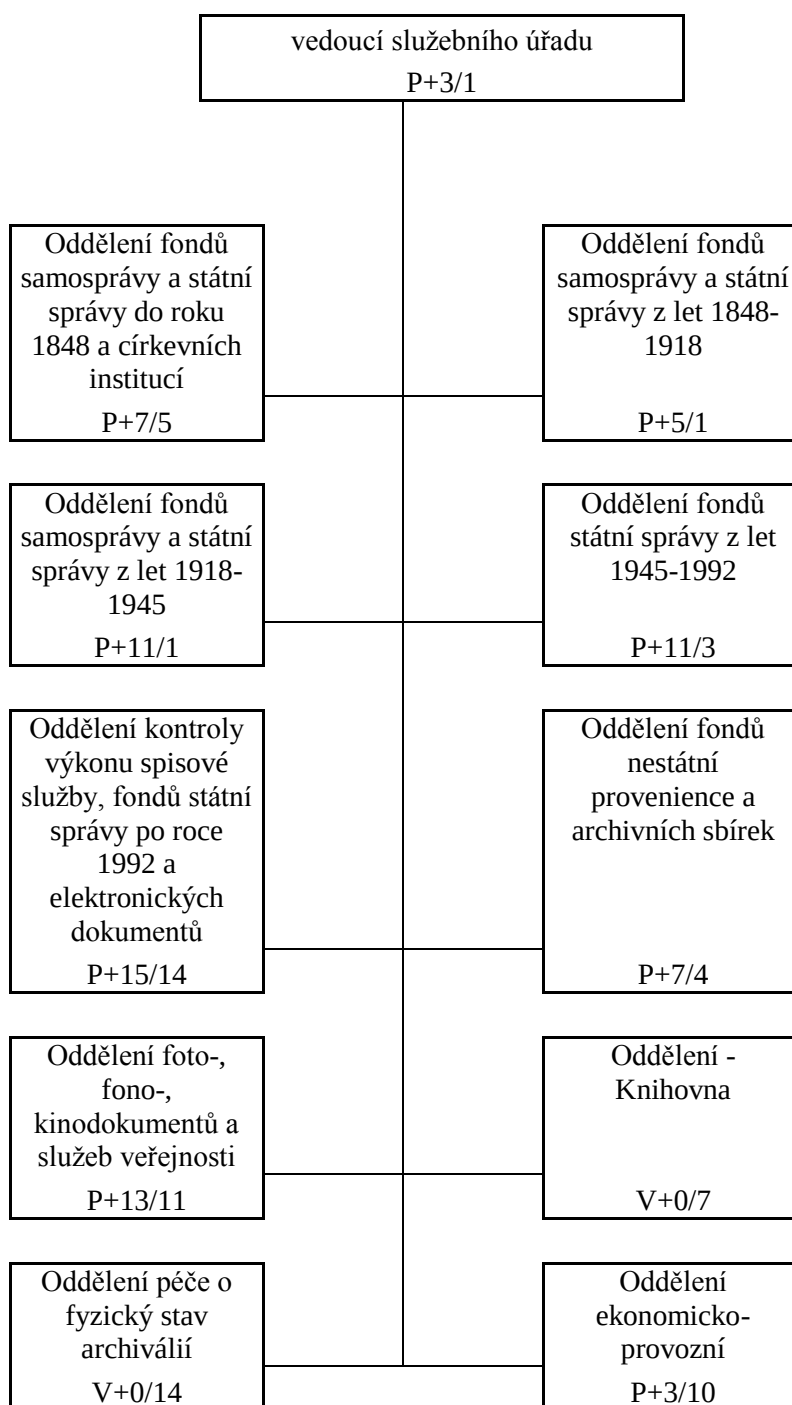
místa, z toho 87 ve státní službě a 73 dle Zákoníku práce. Přibyla tři zásadní, rozvojová místa do Národního digitálního archivu dle vládního usnesení č. 611/2013. Další posun nastal ve vytvoření místa kancléře, který by měl kromě dosavadní agendy „podnikového“ právníka převzít od ředitelky řadu činností, které tato vykonává za přetíženou personalistku (služební hodnocení, systemizace, konkursy na uvolněná místa, vzdělávání) či musí ve značné míře suplovat neexistující místa investičního referenta či koordinátora a plánovače vědeckého výzkumu. Postupně se snažíme dorovnat třídy vysokoškolsky vzdělaných restaurátorů, které ustrnuly na úrovni středoškoláků 50. let 20. století.

Proběhla výběrová řízení na celkem 21 systemizovaných míst ve státní službě, z toho 6 na místa představených – vedoucích oddělení dle § 188 odst. 6 zákona č. 234/2014 Sb. o státní službě v platném znění (tzv. přesoutěžení). Místa byla úspěšně obsazena v témže roce s výjimkou jediného výběrového řízení vypsaného v závěru roku, kdy se nástup uskutečnil až k 1. únoru 2017.

Na řešerších pro účely zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu, majetkových řešerších, na zpracovávání fondů a přípravě archiválií ke studiu se v průběhu roku 2016 vystřídala řada posil zvenčí. Zejména dvě oddělení spravující archiválie z časového období 1918 – 1945 a 1945–1992 přijala výpomoc řady externích spolupracovníků (stipendistů, praktikantů i pracovníků na dohodu o pracovní činnosti), kteří zabezpečovali technické a různé podpůrné práce, v některých případech pak i prováděli pod dohledem příslušných odborných referentů jednodušší řešerše v archivních fondech při vyřizování žádostí Ministerstva obrany ČR, Státního pozemkového úřadu, Lesů ČR s. p., Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových a jednotlivých církví a jejich právních zástupců, Ústavu pro studium totalitních režimů, Ministerstva spravedlnosti, Ministerstva dopravy a dalších žadatelů. Jednalo se o studenty vysokoškolského i postgraduálního studia, středoškolské studenty a o tři emeritní archiváře, kteří svými zkušenostmi vypomáhali zejména se složitými řešersemi do nezpracovaných částí fondů. Všichni spolupracující studenti získali praktické zkušenosti z činnosti ústředního archivu, v praxi se výborně osvědčili, někteří pak např. zastupovali svými příspěvky z archivních souborů 4. oddělení Národní archiv na mezinárodních konferencích.

Přehled složení zaměstnanců v jednotlivých organizačních jednotkách viz následující organigram. Číslice před lomítkem vyjadřuje počet zaměstnanců v režimu státní služby, číslice za lomítkem označuje počet zaměstnanců v režimu Zákoníku práce.

Národní archiv - organizační struktura ke dni 1. 1. 2016

Oblast vzdělávání musela projít výraznou proměnou v souvislosti se zákonem o státní službě. Příslušný služební předpis a zejména rámcový plán se připravoval náročným procesem tvorby „zdola“, tudíž je více než akceptovatelný veškerým osazenstvem archivu. Rezervy máme ovšem v dobudování stabilní školící místnosti, protože prostor 10. oddělení je příliš malý a společné sály jsou plně vytížené akcemi pro veřejnost a výukou vysokoškolských studentů jiného charakteru. Spoléháme po většinou na sebe, komerční

školení s ohledem na zdroje omezujeme jen na nejnútnejší v oblasti ekonomiky, účtování nových legislativních úprav této sféry. V plné míře začneme aplikovat plán vzdělávání obou typů pracovníků i s jeho administrativním ztvárněním ovšem až od roku 2017.

Pokračovalo individuální zvyšování kvalifikace. Bakalářském studiu se věnovalo 7 osob, magisterskému 5 osob a doktorandskému 12 osob. Bakalářské obory se studují na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy – Katedra českých dějin (Petr Vojta), Katedra pomocných věd historických a archivnictví (Viktor Krásenský, Roman Štér, Markéta Vacková), tamtéž obor Veřejná správa a spisová služba (Jitka Prajzlerová). Na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy Jana Šedivá se věnovala oboru Matematika se zaměřením na vzdělávání. Blanka Hnulíková, ukončila úspěšně v roce 2016 bakalářské studium na Univerzitě Hradec Králové, obor Počítačová podpora v archivnictví a pokračuje v magisterském programu.

Magisterské obory se studují na řadě univerzit. Bc. Jaromír Hřebecký pokračuje v magisterském studiu na Filozofické fakultě Univerzity Hradec Králové, obor moderní systémy v archivnictví. Studium by mělo být dokončeno na podzim 2017. Bc. Lucie Kruchňová pokračuje v magisterském studiu na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity České Budějovice, obor archivnictví. Mgr. Petra Šnajberková dokončila v únoru 2016 magisterské studium na Filozofické fakultě Univerzity Pardubice, obor historické vědy. Bc. David Beneš navštěvoval Západočeská univerzitu v Plzni, Fakultu aplikovaných věd, obor Softwarové inženýrství. Bc. Jiří Bernas pokračoval ve studiu na České zemědělské univerzitě, Provozně-ekonomické fakultě, obor Informatika.

Doktoranti se připravují na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy - Katedra českých dějin (Mgr. David Hubený ukončí v roce 2017, PhDr. Markéta Novotná ukončeno v roce 2016, Mgr. Lucie Rajlová, DiS., Mgr. Matěj Trepeš, Mgr. Pavel Trnka ukončeno v roce 2016), Katedra pomocných věd historických a archivnictví (Mgr. Kateřina Zenklová, Mgr. Lenka Neužilová, PhDr. Tereza Pluskalová), Ústav hospodářských a sociálních dějin, obor Moderní hospodářské a sociální dějiny (Mgr. Pavel Vaško). Mgr. Adam Zítek plnil další povinnosti v postgraduálním studiu na Filozofické fakultě Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, JUDr. Ivana Bláhová úspěšně završila postgraduální studium na Právnické fakultě Univerzity Karlovy. Ing. Jan Zeman studoval na Filozofické fakultě Západočeské univerzity obor Teorie a dějiny vědy a techniky.

Mgr. Filip Paulus složil rigorózní zkoušku a získal tamtéž titul PhDr. Dalšího běhu archivního kurzu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze jsme se účastnili nejen jako školitelé. Kolegyni Barboře Kazdové financujeme tuto formu dalšího vzdělávání.

K prohloubení odborných znalostí přispělo i to, že všichni pracovníci se účastnili několika školení, seminářů a konferencí (zčásti s vlastními příspěvky) a mnozí se podíleli na výuce archivnictví a veřejné správy a spisové služby na filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Další možnosti výuky se otevrou po podpisu smlouvy s Univerzitou Komenského v Bratislavě. Mj. i díky velké touze po dalším rozvoji a sebevzdělávání proběhlo první služební hodnocení státních zaměstnanců zcela korektně. Vadou na kráse je ovšem nemožnost pracovat s osobními ohodnoceními v návaznosti na hodnocení. Existují zaměstnanci, kteří z rozpočtových důvodů nemají vůbec žádné ohodnocení.

II. CELKOVÉ MNOŽSTVÍ ULOŽENÝCH ARCHIVÁLIÍ

Přehled viz tabulky č. II/1,2 v závěru této Zprávy o činnosti.

K 31. 12. 2016 spravoval Národní archiv ve své základní evidenci celkem 2004 archivních souborů v rozsahu 128 895,71 bm (oproti stavu k 31. 12. 2015 se jedná o nárůst o 24 archivních souborů a 1431,38 bm). Digitální velikost spravovaných souborů činila 4 270 681 MB. Z uvedených 2004 archivních souborů bylo celkem 1943 souborů (124 116,89 bm, 4219966 MB) evidováno jako soubory v přímé péči archivu, 57 souborů (4739,07 bm, 50715 MB) bylo v NA uloženo na základě depozitní smlouvy a 4 archivní soubory NA (39,75 bm) byly na základě smlouvy uloženy mimo archiv. V roce 2016 bylo provedeno celkem 416 aktualizací evidenčních listů NAD, které se týkaly 235 archivních souborů. V základní evidenci NAD archiválií uložených mimo archivy a kulturně vědecké instituce evidoval NA k 31. 12. 2016 celkem 4 archivní fondy o celkové metrāži 10,28 bm.

Do evidence archivních pomůcek bylo v roce 2016 zapsáno celkem 19 archivních pomůcek (jednalo se o 4 nové pomůcky vytvořené v letech 2015 a 2016, 10 pomůcek vzniklých rozdělením starších inventářů společných pro více archivních souborů a 5 pomůcek předaných do Národního archivu spolu s delimitovanými archivními soubory), zrušeno bylo 17 archivních pomůcek.

Do evidence vnějších přírůstků a úbytků bylo zapsáno celkem 181 vnějších změn uskutečněných v roce 2016 (tj. o 33 více než v roce 2015). Celkem bylo evidováno 177 přírůstků (158 přírůstků výběrem a 19 přírůstků delimitací) a 4 úbytky (úbytek delimitací). Z hlediska původců v předarchivní péči Národního archivu bylo nejvíce přírůstků (5) zaznamenáno od Ministerstva spravedlnosti ČR a Ministerstva zdravotnictví ČR, nejvíce běžných metrů (488,28) a evidenčních jednotek (3748) bylo převzato od Ministerstva vnitra ČR. Z hlediska archivních fondů se nejvíce přírůstků (7) vztahovalo k fondu Augustiniáni

obutí – provincialát a konvent, Praha, nejvíce běžných metrů (483,28) a nejvíce evidenčních jednotek (3718) bylo převzato k fondu Ministerstvo vnitra ČR, Praha (NAD 1285). Na přejímání archiválií se podílelo celkem sedm oddělení Národního archivu (1. oddělení: 21 přírůstků / 50,24 bm, 2. oddělení: 3 přírůstky / 3,59 bm, 3. oddělení: 3 přírůstky / 1,12 bm, 4. oddělení: 1 přírůstek / 15 bm, 5. oddělení: 89 přírůstků / 1293,78 bm, 6. oddělení: 57 přírůstků / 195,99 bm a 8. oddělení: 3 přírůstky / 0,84 bm). Nejčastějším druhem přírůstku uskutečněného výběrem byl přírůstek ve skartačním řízení - 87x, dále následovaly dar – 50x, koupě – 8x, přírůstek mimo skartační řízení – 8x, depozitum jiného subjektu – 4x a nález – 1x. Celkem bylo v roce 2016 zaevidováno 1560,56 bm archiválií a 13 819 evidenčních jednotek (tj. o 809,68 bm a o 594 evidenčních jednotek více než v roce 2015). Celkový úbytek archiválií činil v roce 2016 64,04 bm archiválií a 2465 evidenčních jednotek.

Ze 177 přírůstků evidovaných v roce 2016 obsahovaly 3 přírůstky rovněž archiválie v elektronické podobě (10 digitálních datasetů), jejichž celková digitální velikost činila 154059 kB (v roce 2015 to bylo 8 přírůstků a velikost převzatých archiválií činila 8288000 kB). Nejvíce digitálních archiválií (132841 kB) bylo v roce 2016 převzato od Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra.

Do druhotné evidence NAD předalo v roce 2016 údaje ze své základní evidence celkem 24 archivů a 8 kulturně vědeckých institucí. Dva archivy předaly do druhotné evidence celkem 19 stejnopisů archivních pomůcek, z toho Archiv hlavního města Prahy předal 15 stejnopisů a Archiv Akademie věd ČR 4 stejnopisy.

K 31. 12. 2016 měl Národní archiv ve své péči celkem 1 národní kulturní památku a 25 archivních kulturních památek. Pravidelná prověrka fyzického stavu archivních kulturních památek se uskutečnila ve dnech 6. a 7. 12. 2016, hloubková kontrola listin fondu Archiv České koruny byla provedena ve dnech 1. - 20. 12. 2016.

Vedením evidence archiválií v Národním archivu se zabývaly porady referentů NAD v NA konané ve dnech 23. 5. 2016 a 9. 11. 2016.

V roce 2016 nebyly provedeny žádné kontroly evidence NAD u akreditovaných archivů spadajících do působnosti Národního archivu.

III. VÝBĚR, ZPRACOVÁNÍ A VYUŽÍVÁNÍ ARCHIVÁLIÍ

Přehled viz tabulky č. III/1, 2, 3, 4, 5 v závěru této Zprávy o činnosti.

VÝBĚR ARCHIVÁLIÍ VE SKARTAČNÍM ŘÍZENÍ

V roce 2016 vykonával NA fakticky předarchivní péči u 174 původců, zatímco 132 původců, kteří také ze zákona náleží do péče NA, je rozhodnutím MV předáno do péče jednotlivých SOA. Archiváři 5. oddělení provedli v roce 2016 výběr ve skartačním a mimo skartační řízení celkem u 70 veřejnoprávních původců. Při těchto řízeních sepsali 171 protokolů (165 ve skartačním řízení a 6 v mimo skartačním řízení). Počty skartujících původců a sepsaných protokolů odpovídají průměrným hodnotám vykazovaným od roku 2005. Následující další základní parametry výkonu předarchivní péče vykazují však pro rok 2016 zcela výjimečné hodnoty. Bylo vybráno celkem 648 bm archiválií (592 bm ve skartačním řízení a 56 bm v mimo skartačním řízení) z celkového počtu navržených 11 805 bm (10 821 bm ve skartačním řízení a 984 bm v mimo skartačním řízení). Oproti roku 2015 došlo v roce 2016 k nárůstu množství navržených analogových dokumentů o cca 1/3 a bylo tak dosaženo absolutně nejvyšší hodnoty od roku 2005 (přibližně dvojnásobek průměru za uvedené období). Přitom uvedené množství vybraných analogových archiválií zůstalo podobné jako v roce 2015 a potvrdila se tak od roku 2009 mírně klesající tendence této hodnoty. V důsledku toho poklesl náhle podíl vybraných archiválií na množství navržených dokumentů na 5,5%, což představuje 2-3x nižší hodnotu než byla vykazována v předchozích 4 letech. Je to nejméně za celé sledované období od roku 2005. Pokles tohoto klíčového ukazatele by byl u původců ústřední povahy již varovný. Nejedná se však o dlouhodobější trend – naopak tento zatím ojedinělý výkyv byl způsoben také jednorázovým enormním nárůstem objemu navržených dokumentů. Vysvětlení tohoto nečekaného nárůstu můžeme zřejmě hledat v intenzivnějším a přitom nekorektním využívání ERMS u veřejnoprávních původců v několika předchozích letech. U dokumentů vytvářených v těchto systémech uplynuly krátké a střednědobé skartační lhůty (3 a 5leté) a jako projev poruchy spisové služby začalo vznikat dříve nebývalé množství analogových kopií. Naproti tomu již v roce 2009 nastoupenou klesající tendenci absolutního množství vybraných analogových archiválií při nepatrném nárůstu množství archiválií digitálních bude třeba ještě podrobněji analyzovat.

V roce 2016 NA neprováděl výběr ve skartačním ani mimo skartačním řízení u 104 původců (v roce 2015 u 102), u nichž fakticky vykonává předarchivní péči. Z tohoto počtu absentujících původců se mírně snížil počet těch, kteří od roku 1990 neprováděli výběr

archiválií ve skartačním řízení a nepředávali je do NA, z 34 na 31. Tento parametr se sice dlouhodobě drží na přijatelné úrovni, počet těchto původců se však z různých důvodů nedaří významně snížit, ačkoliv by to bylo v řadě případů velmi záhodno. V roce 2016 proběhlo 8 skartačních řízení z elektronických systémů spisové služby původců Národního archivu, Moravského zemského archivu a Státního oblastního archivu v Plzni. V Národním digitálním archivu (NDA) je v současnosti uloženo 258 archivních informačních balíčků (AIP) o celkové velikosti 2,14 GB. Mimo elektronické dokumenty uložené v NDA (Archivemalice) byly v roce 2016 uloženy též digitální dokumenty převzaté v rámci tradičního skartačního řízení a byly uloženy u 8 fondů.

Projevil se také stoupající zájem soukromoprávních původců o skartační řízení. Skartační řízení bylo připravováno a dokončeno u následujících původců: Česká obec sokolská, Česko-ruská společnost, z.s., Český hudební fond o.p.s., Český volejbalový svaz, Junák, Nadace Českého hudebního fondu, Naděje, Občanská demokratická strana. Celkem proběhlo v roce 2016 devět skartačních řízení, do kterých bylo navrženo celkem 160,70 bm dokumentů. Vybráno za archiválie bylo 0,69 bm, z toho 0,13 bm bylo převzato do Národního archivu a 0,56 bm archiválií bylo uloženo u původce (ODS). Se souhlasem Národního archivu bylo celkem skartováno 160,01 bm dokumentů.

Metodická setkání k digitálnímu dokumentu a k eSSI

Dne 28. ledna 2016 organizovalo oddělení kontroly výkonu spisové služby, fondů státní správy po roce 1992 a elektronických dokumentů *metodické setkání k problematice správy elektronických dokumentů pro metodiky státních archivů*. Na programu byl mj. plán vzdělávání uživatelů Národního archivního portálu, výzvy IROP k zavedení nebo modernizaci ERMS pro původce, změny ERMS u určených původců – formulace problémových oblastí, vyhodnocení kontrol výkonu spisové služby vykonávané v elektronických systémech spisové služby u určených původců v péči státních archivů, skartační řízení z Krajských digitálních spisoven – informace o stavu, připomínky k úpravě Metodického návodu pro kontrolu výkonu spisové služby.

Oddělení kontroly výkonu spisové služby, fondů státní správy po roce 1992 a elektronických dokumentů dále realizovalo 25. února 2016 seminář *Skolióza páteřního informačního systému úřadu II*, který byl určen pro vedoucí pracovníky úřadů státní správy s celostátní působností, k problematice výkonu spisové služby v elektronické podobě. Přítomní byli seznámeni s problematikou požadavků na výkon spisové služby z pohledu řízení a kontroly a také aktuálním stavem spisové služby na jednotlivých úřadech zjištěným při kontrolách

prováděných pracovníky Národního archivu. Adam Kučínský z Národního bezpečnostního úřadu prezentoval vztah spisové služby a požadavků vyplývajících z aplikace zákona o kybernetické bezpečnosti. Na závěr podal podrobnou informaci o možnostech financování rozvoje spisové služby a zajištění její kybernetické bezpečnosti z IROP SC 3.2. pracovník Ministerstva pro místní rozvoj Aleš Pekárek.

Dne 22. března 2016 organizovalo stejné oddělení setkání zástupců úřadů státní správy s celostátní působností, pracovníků státních oblastních archivů a zástupců odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra. O klíčových aspektech životního cyklu elektronických systémů spisových služeb, přístupech k řešení a implementaci spisové služby informovali pracovníci Národního archivu, Miroslav Kunt a Zbyšek Stodůlka. Tomáš Lechner z Vysoké školy ekonomické popsal různá úskalí přenosu dokumentů mezi elektronickými systémy spisové služby, přičemž načrtl možnosti řešení. Milan Vojáček popsal vztah spisové služby a požadavků vyplývajících z aplikace zákona o kybernetické bezpečnosti. Tomáš Kalinec z odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra prezentoval zkušenosti s aplikací zákona o kybernetické bezpečnosti na výkon spisové služby na Ministerstvu vnitra. V závěru proběhla diskuze, kde kromě dotazů padly i faktické poznámky o obtížích provázejících výkon spisové služby u úřadů státní správy s celostátní působností.

Dne 26. dubna 2016 proběhlo setkání metodiků spisové služby a IT krajského úřadu Moravskoslezského, Zlínského, Olomouckého, Jihomoravského kraje a kraje Vysočina s metodiky předarchivní péče Národního archivu, Moravského zemského archivu a Zemského archivu v Opavě k tématům výkonu spisové služby v elektronické podobě a elektronickému skartačnímu řízení.

Dne 9. června 2016 proběhlo setkání metodiků spisové služby krajských úřadů na Magistrátu hl. m. Prahy, kde měli pracovníci oddělení kontroly výkonu spisové služby, fondů státní správy po roce 1992 a elektronických dokumentů příspěvek k aktuálním otázkám výkonu spisové služby v elektronické podobě.

Pracovníci oddělení kontroly výkonu spisové služby, fondů státní správy po roce 1992 a elektronických dokumentů se aktivně účastnili konzultací k elektronické spisové službě u Vězeňské služby ČR, potažmo PČR (koncept elektronického skartačního řízení v ETŘ). Titíž se aktivně účastní porad metodiků předarchivní péče pořádaných odborem archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra (28. - 29. 4. Solenice, 20. - 21. 9. Přední Labská).

Ve dnech 5. a 6. října 2016 proběhlo v Olomouci odborné kolokvium *Získávání osobních fondů akademických pracovníků v podmínkách rozvoje elektronického dokumentu*, které pořádal Archiv Univerzity Palackého v Olomouci a Archiv Univerzity Hradec Králové.

Archiváři a pracovníci spisových služeb univerzit byli seznámeni s aktuálním stavem Národního digitálního archivu a s možností využít jeho služeb.

Na počátku roku 2016 vznikla při Národním archivu metodická platforma k elektronickým dokumentům a elektronickým systémům spisové služby (Moped). S ohledem na postupné obsazování nově systemizovaných míst metodiků digitálních dokumentů v jednotlivých státních archivech se na počátku stali členy Mopedu dosavadní účastníci výše zmíněných porad metodiků předarchivní péče k této problematice z těchto archivů, pracovníci odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra a Národního archivu. Do Mopedu byl dále zařazen zájemce o problematiku z Archivu hlavního města Prahy. Postupně pak narost počet členů na 30. V červnu 2016 bylo zprovozněno elektronické prostředí umožňující diskusi k jednotlivým otázkám a problémům a formulaci doporučení a stanovisek. S ohledem na blízkost problematiky eSSL a spisové služby obecně hrozilo, že by Moped začal suplovat roli metodického vedení spisové služby. Ta ovšem Národnímu archivu nepřísluší. Proto bylo přistoupeno k zúžení aktivit Mopedu na problematiku eSSL a elektronických dokumentů, došlo ke zmenšení počtu členů Mopedu (za státních archivů pouze systemizovaní metodici elektronických dokumentů, zástupci odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra, Národního archivu, Archivu hlavního města Prahy, Archivu Univerzity Karlovy, VUT). Metodici v jednotlivých státních archivech jsou úkolováni vedoucím Mopedu a své aktivity koordinují s pracovníky předarchivní péče doma a výsledky Mopedu prostředkují nejen v centrále, ale i v okresech. Výsledky uzavřených diskuzí obecnějšího charakteru jsou publikovány na webu NA. V Národním archivu se uskutečnilo několik setkání (2. 6., 12. 9., 12. 12. 2016).

Kontroly spisové služby a správní řízení

Národní archiv provedl v období od 1. ledna do 31. prosince 2016 celkem 4 kontroly výkonu spisové služby vedené v elektronickém systému spisové služby - u Ministerstva dopravy v termínu leden-duben, u Ministerstva vnitra v termínu duben-říjen, u Ministerstva pro místní rozvoj v termínu červen-říjen a u Ministerstva životního prostředí – září-dosud probíhá.

Kontroly byly prováděny v souladu s ustanovením § 63 až 70 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“), podle Vyhlášky č. 259/2012 Sb. o podrobnostech výkonu spisové služby, v platném znění (dále jen „Vyhláška“) a podle národního standardu pro elektronické systémy spisové služby, částka 64/2012 (část II) Věstníku MV (dále jen „NSESSS“). Hlavní

nedostatky zjištěné při kontrolách viz *Příloha č. III/ 5*. Výše uvedené kontroly kladou na zúčastněné archiváře vysoké časové a hlavně odborné nároky. Vzhledem ke komplexnímu zaměření kontrol získává archiv cenné poznatky o výkonu spisové služby a jeho poruchách u původců a jejich výsledky by se měly odrazit také ve zkvalitnění předarchivní péče u těchto ministerstev popř. i u jim podřízených organizací.

V roce 2016 bylo vedeno správní řízení u těch původců, u kterých byly zjištěny závažné nedostatky ve výkonu spisové služby (ztráty dokumentů nebo jejich poškození): Správa uprchlických zařízení MV, Česká inspekce životního prostředí, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo vnitra, Státní zemědělská a potravinářská inspekce.

Pracovníci průběžně vedou nad rámec zákonných povinností náročné individuální konzultace pro původce k ERMS a ke spisovým normám. U některých původců byly v roce 2016 zahájeny podrobné průzkumy samostatných evidencí dokumentů s důrazem na elektronické databázové systémy.

VÝBĚR ARCHIVÁLIÍ MIMO SKARTAČNÍ ŘÍZENÍ

Rok 2016 přinesl Národnímu archivu zásluhou pracovníků oddělení fondů nestátní provenience a archivních sbírek 58 přírůstků (199,49 bm a 1727 EJ), z toho 32 přírůstků (50,62 bm, 271 EJ) se vztahovalo k osobním fondům nebo rodinným archivům (k 31 archivním souborům). Rok 2016 tak náležel k rokům úspěšným (výsledky zkresluje fakt, že se několik přírůstků nepodařilo před koncem roku vzít do evidence). Celkem 36 přírůstků se vztahovalo k již existujícímu archivnímu souboru, ve 21 případech byl na základě přírůstku vytvořen nový archivní soubor.

V roce 2016 se v oblasti předarchivní péče u soukromých právnických osob dařilo šestému oddělení Národního archivu úspěšně naplňovat dlouhodobou spolupráci s našimi původci z řad politických stran a hnutí, spolků, odborových organizací, profesních komor, nadací, obecně prospěšných společností a vybraných zřizovatelů soukromých archivů.

Proběhla řada jednání, mimo jiné u České obce sokolské, České unie sportu, Českého olympijského výboru, Junáka, Klubu dr. Milady Horákové, Klubu levicových žen, Knihovny Václava Havla (konzultace o evidenci, zpracování a ukládání archiválií, včetně přijetí jejím ředitelem Michaelem Žantovským), Konfederace politických vězňů, Mezinárodní organizace novinářů (jednání s bývalým předsedou organizace, profesorem Kaarle Nordenstrengem), Nadačního fondu pro sociální a zdravotní výpomoc bývalým politickým vězňům, Občanské demokratické strany (kde proběhla i kontrola archiválií uložených u původce), Polského

klubu v Praze, Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře, Sdružení zdravotně postižených ČR, Společnosti Jana Masaryka, Společnosti Ludvíka Svobody, Volné myšlenky České republiky – Humanistického a etického sdružení občanů bez vyznání, Všeckozáckého svazu Českých zemí a Slovenska, Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Svazu neslyšících a nedoslýchavých ČR, Svazu zdravotně postižených ČR a dalších.

Dařilo se nám navazovat i kontakty nové a zvyšovat tak množství původců, kterým pomáháme metodicky ve vedení jejich spisové služby. Nově byl např. navázán kontakt s Českomoravským mysliveckým svazem, Pionýrem, Společností přátel Afriky a Svazem českých filatelistů.

Všeodborovému archivu jsme poskytli konzultace k novému Skartačnímu řádu Českomoravské konfederace odborových svazů. Svůj spisový řád a plán s námi konzultovali i činovníci spolků Český zahrádkářský svaz, Svaz českých filatelistů a Naděje. Metodickou pomoc jsme také poskytovali Archivu Židovského muzea.

V listopadu 2016 se nám podařilo realizovat hromadné setkání s našimi přáteli a spolupracovníky. Při této příležitosti jsme zhodnotili naši dosavadní spolupráci a v řadě případů jsme se domluvili na další konkrétní součinnosti. Součástí setkání byla i návštěva výstavy ke Karlu IV., které předcházela zasvěcená přednáška Denka Čumlivského.

Archivní fondy právnických osob byly rozšířeny o archiválie Amitiés Helveto-Tchécoslovaques, Besedy Slovan Ženeva, České stomatologické komory, Českého fondu výtvarných umění – Dílo, Českého rybářského svazu, Českého volejbalového svazu, Československé obce sokolské, Československého červeného kříže, Československého svazu žen, Hospodářské komory ČR, Klubu Jan Palach a Jan Zajíc, Masarykova fondu Švýcarsko, Nadačního fondu pro sociální a zdravotní výpomoc bývalým politickým vězňům, Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Společnosti přátel Afriky, Svazu československo-sovětského přátelství, Syndikát novinářů ČR, Volné myšlenky České republiky – Humanistického a etického sdružení občanů bez vyznání a YWCA.

Dlouhodobě usilujeme o záchranu a ochranu archivního dědictví našich krajanů v zahraničí. Spolupráce s krajany byla v roce 2016 mimořádně plodná. Zvláště široce se rozvinula u krajanů ve Švýcarsku. V roce 2016 jsme převzali ze Švýcarska archiválie Besedy Slovan Ženeva, Masarykova fondu Švýcarsko, Klubu Jan Palach a Jan Zajíc, Amitiés Helveto-Tchécoslovaques. V průběhu roku se uskutečnilo několik jednání s představiteli švýcarských krajanských spolků, které byly přípravou na uzavření darovací smlouvy se Svazem Spolků Čechů a Slováků ve Švýcarsku. Za mimořádnou péči na uchování archivního dědictví krajanů ve Švýcarsku byla v roce 2016 ministrem vnitra ČR udělena medaile „Za

zásluhy o české archivnictví“ Ing. Jaroslavu Havelkovi ze Ženevy. Také s krajany v Chorvatsku jsme několikrát jednali. Na začátku roku nás navštívila předsedkyně České besedy Záhřeb Alenka Štokić a předseda Rady české menšiny města Záhřebu Juraj Bahnik, aby předali Národnímu archivu ocenění za pomoc, kterou jsme jim poskytli. V červnu pak v rámci služební cesty pokračovala jednání se Svazem Čechů v Republice Chorvatsko, Jednotou v Daruvaru a Českou besedou Záhřeb, která kromě mapování českého archivního dědictví v Chorvatsku přinesla jednání o digitalizaci krajanských archiválií. Na žádost krajanů v USA pokračovala úspěšná spolupráce Národního archivu se Sokolem New York, Bohemian Benevolent and Literary Association, American Sokol Organization a Americkými listy. Kontakty jsme udržovali i s krajany ve Velké Británii, Německu, Rakousku, Francii a Švédsku.

V rámci Konference zahraničních Čechů na téma „Krajané a problém identity“, konané ve dnech 28. – 29. září 2016, byla obnovena či navázána řada dalších kontaktů s krajany, které by v budoucnosti mohly vyústit v převzetí jejich archiválií. Krajané se rovněž zúčastnili návštěvy 1. oddělení Národního archivu, která se setkala z jejich strany s velkým ohlasem. Potěšující zprávou pro nás rovněž bylo ocenění dlouhodobé spolupracovnice Národního archivu paní Jarmily Kozákové Marinković z České Besedy Záhřeb, která na konferenci převzala ocenění za svoji vynikající krajanskou činnost.

Od svého vzniku v roce 1996 se oddělení fondů nestátní provenience a archivních sbírek systematicky zaměřuje na získávání osobních fondů významných představitelů politického a společenského života. Tento úkol se nám daří naplňovat i díky trpělivě budovaným vztahům s původci a držiteli archiválií osobní a rodinné provenience založených na vzájemné důvěře a spolupráci. Můžeme tak Národní archivní dědictví obohacovat o stále rozmanitější kolekci osobních fondů. K osobním fondům a rodinným archivům se v loňském roce vztahovalo celkem 32 přírůstků (50,62 bm, 271 evidenčních jednotek), které byly převzaty a zaevidovány k jedenatřiceti archivním souborům. Z toho se v 15 případech jednalo o nový archivní fond a 17 přírůstků se vztahovalo k existujícímu archivnímu fondu.

Z nových přírůstků, které byly získány v loňském roce, je možno konkrétně upozornit na osobní archivy čelných politiků a představitelů společenského života: JUDr. Juraje Slávika (československý politik a diplomat), prof. PhDr. Milana Matouše, DrSc. (někdejší zástupce ředitele Ústavu marxismu-leninismu ÚV KSČ a předseda ÚV Socialistické akademie ČSSR), plk. Pavla Vranského (příslušník 311. čs. bombardovací perutě RAF a 1. čs. armádního sboru v SSSR, dlouholetý místopředseda Českého svazu bojovníků za svobodu) či Milana Schulze (dramatik, dramaturg, novinář a redaktor mnichovského vysílání Rádía Svobodná Evropa).

V uplynulém roce jsme pokračovali v přejímkách osobních archivů signatáře Charty 77 a polistopadového ministra životního prostředí Ing. Ivana Dejmala a filozofa, politika a spisovatele prof. JUDr. Ivana Svitáka, CSc.

Naše archivní fondy významně obohatily rovněž přejímky osobních fondů příslušníků československého zahraničního a domácího protinacistického odboje: plk. Bohumíra Krézka, příslušníka Československého pěšího praporu 11 – Východního a 311. československé bombardovací perutě RAF, JUDr. Josefa Moulise, ruského legionáře a příslušníka protinacistických odbojových organizací Politické ústředí a Petiční výbor Věrní zůstaneme a plk. Josefa Nerada, účastníka bojů proti nacismu v 1. čs. armádním sboru v SSSR.

Významný přírůstek představuje také osobní archiv Josefa Řepíka, volyňského Čecha, který přežil tragédii obce Český Malín v roce 1943.

Úspěšně probíhala i naše spolupráce se zahraničními Čechy, která byla zúročena v řadě přejímk. Pokud se týká osobních archivů představitelů krajanského hnutí a významných osobností z řad krajanů, k cenným akvizicím loňského roku patří další část archivu Blahoslava Hrubého (farář presbyterní církve, aktivní účastník protinacistického a protikomunistického odboje, bojovník za demokracii a lidská práva) a jeho manželky Olgy Hrubé (překladatelky, bojovnice za demokracii a lidská práva), kteří náleží k výrazným osobnostem z řad krajanů žijících v USA. Cenný přírůstek představuje také další část osobního archivu Ing. Evy Kraus Teichman, představitelky krajanského hnutí ve Švýcarsku a rovněž osobní archiv MUDr. Václava Vícha, českého lékaře působícího ve Švýcarsku, světově uznávaného specialisty v oblasti poruch centrální nervové soustavy.

Naše archivní sbírky rovněž obohatily přejímky osobních archivů spisovatelky, básnířky a novinářky Dagmar Štětinové, novinářky Olgy Šulcové a jejího manžela Zdislava Šulce (vědeckého pracovníka ČSAV), kteří působili po r. 1970 v disentu, představitele ukrajinské emigrace v meziválečném Československu, operního pěvce Mikuláše Lysenka, vědecké a výzkumné pracovnice působící v zemědělském výzkumu Ing. Jarmily Fischerové, zahradního architekta Ing. Jana Ondřeje a speleologa, fotografa a novináře Mgr. Vladimíra Vojíře.

S potěšením můžeme konstatovat, že jsme upozorňováni na archiválie osobní provenience některými historiky a archiváři (např. PhDr. Július Baláž, PhDr. Vojtech Čelko, RSDr. Libuše Eliášová, PhDr. Petr Hofman, PhDr. Stanislav Kokoška, Ph.D., Mgr. Anastázie Kopřivová, doc. PhDr. Martin Kučera, CSc., doc. PhDr. Jan Němeček, DrSc., Mgr. Pavel Paleček, PhDr. Michal Pehr, Ph.D., doc. PhDr. Jiří Pernes, Ph.D., PhDr. Zdeněk Pousta, PhDr. Karel Richter, prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc., Mgr. Libor Svoboda, Ph.D., Mgr. Vojtěch Šustek, Ph.D., Mgr. Prokop Tomek, PhDr. Josef Tomeš, Ph.D., doc. PhDr. Zlatica Zudová-Lešková, CSc.,

Karel Žrout a další) a také představiteli spolupracujících spolků (např. Tomáš Lukavský z Česko-ruské společnosti) a přáteli Národního archivu (např. Vladimír Jouda, Mgr. Alena Matyášová) i původci samotnými (např. Josef Řepík). Neocenitelnou pomoc nám dlouhodobě poskytují pracovníci Ministerstva zahraničních věcí České republiky. Předání další části písemností Olgy a Blahoslava Hrubých laskavě zprostředkoval i v roce 2016 JUDr. PhDr. Ivan Dubovický. Řadu cenných rad nám poskytl generální konzul v Drážďanech Jiří Kuděla.

ZPRACOVÁNÍ ARCHIVÁLIÍ A ANOTACE NOVÝCH ARCHIVNÍCH POMŮCEK

Přehled zpracování viz tabulka č. III/4 v závěru této Zprávy o činnosti.

Mezi jednotlivými zpracovatelskými odděleními existují rozdíly dané podstatou spravovaného Národního archivního dědictví. Sjednocení se děje na metodické bázi spočívající na základních principech a metodách historických věd. Kvantitativní ukazatel zpracovanosti fondů dle oddělení vystihuje následující tabulka, byť do jisté míry zkreslená přísnými kritérii posledních let pro zpřístupnění fondů a rozporem mezi faktickou a evidenční správou fondů. V souladu s tabulkou se pak jeví volba priorit a zaměření úkolů napříč celým archivem. Zpřístupňování pokulhává za obrovskou poptávkou po nejnovějších retrospektivních informacích. Vždyť čtyřicet pět procent našich fondů není zpracováno ani základním způsobem, a jde právě o fondy z období po roce 1945. S ohledem na jiné úkoly, zejména rozsáhlé potřeby státní správy, digitalizační projekty, čekání na nový software a nárůst badatelských požadavků i úkolů v oblasti předarchivní péče a získávání archiválií, nebyla oblast zpracování archiválií ani v roce 2016 příliš dominantní ve všech archivních odděleních.

Rok 2016 (PEvA, stav vykazovaný k 31.12.2016)

Oddělení	celkem bm	nezpracováno bm v %	počet archivních souborů
1.	12994,52	8,18%	199
2.	15153,79	3,04%	119
3.	26679,25	12,84%	163
4.	48757,09	72,00%	366
5.	7089,3	97,06%	181
6.	17288,16	62,10%	909
8.	933,6	89,85%	67
NA	128895,71	45,39%	2004

Zaevidováno bylo 19 archivních pomůcek z toho: 4 nové, 5 bylo převzato z jiných archivů a 10 pomůcek vzniklo rozdělením sdružených inventářů.

V oddělení fondů samosprávy a státní správy do roku 1848 a církevních institucí byla věnována pozornost pokračování pořádání fondů pro oddělení fondů státní správy z let 1945 - 1992 *Ministerstvo financí* a *Ministerstvo zemědělství*. Do databáze bylo přepsáno u části fondu *Ministerstvo financí II. - sekretariát ministra z let 1945 – 1969* celkem 103 záznamů (sign. A - F, 1955-1960, orientační čísla záznamů 3401 - 3508). V *Ministerstvu zemědělství II - školní statky* se zpracovalo 6 kartonů.

Z vlastních fondů oddělení církevní provenience Denko Čumlivski zhotovil úvod k připravovanému inventáři k fondu *Akta Jednoty bratrské - Acta unitatis fratrum* včetně přehledu literatury a údajů k jednotlivým foliantům. Začátkem roku bylo dokončeno pořádání a zhotoven prozatímní inventární soupis k fondu *Augustiniáni obutí – provincialát a konvent Praha –Velkostatek Stránka*. Začalo také hrubé pořádání dodatků do fondu *Maltézští rytíři – české velkopřevorství a konvent Praha*, přivezených z budovy Českého velkopřevorství maltéžského řádu. Po celý rok probíhala průběžná reinventarizace a doplňování osobních fondů archivního fondu *Premonstráti – klášter Strahov, Praha* a revize a inventarizace nových přírůstků do fondu (Velkostatky Hradištko a Velká Chyška), ve spolupráci se zaměstnankyní Strahovské knihovny PhDr. Hedvikou Kuchařovou. Inventarizoval se nadále fond *Ústřední archiv Českobratrské církve evangelické* ve spolupráci s pracovníci tohoto archivu PhDr. Evou Fialovou (51 kart., 7 bm). V roce 2016 započaly práce na pořádání dodatků fondu Archiv pražského arcibiskupství, konkrétně do částí *Velkostatek Týn n. V. a Velkostatek Rožmitál*. Do části fondu *Archiv pražského arcibiskupství II* byly založeny jednotliviny. Pokračovala průběžná revize tzv. recept z téhož fondu. Jednalo se nejen o revizi, ale i o novou paginaci této často zapůjčované části fondu, do jejíchž spisů byly také postupně zakládány plány, vytažené z nich v 60. letech minulého století pro potřeby památkové péče (99 kartonů, 14 bm).

Bylo pokračováno ve zpracování dodatků do fondů *České gubernium - Militare* a *České oddělení dvorské komory*. Stejně jako v minulých letech pokračovalo zpracovávání *Evidence dochovaných vyobrazení šlechtických erbů v nobilitačních spisech České dvorské komory*. Do databáze bylo zaneseno 120 záznamů. Za externí pomoci se realizovala konverze inventáře fondu *Nová manipulace* do databáze., do které byl zanesen obsah 111 kartonů (15,8 bm).

Pokračovalo se v přípravě inventáře fondu *Genealogické sbírky různé*, ke kterému jsou v současné době dodělávány rejstříky a inventarizace *listin přejatých z Vojenského historického archivu*. Dále byl dokončen rejstřík k fondu *Židovské kontrolní matriky* (zrejstřikováno 300 knih; fond má celkem 1009 knih, celkem 7 297 rejstř. hesel).

Nadále se pracovalo na českém národním portálu v rámci virtuálního archivu Monasterium, na kterém byly díky spolupráci manažerky projektu Jitky Křečkové s hlavními manažery projektu v Rakousku a s dalšími archivy v České republice nově zpřístupněny listiny Zemského archivu v Opavě a pracovalo se na zpřístupnění listin Archivu Národního muzea. Postupně se také doplňovaly již vyvěšené listinné fondy Národního archivu o další listiny a připravovalo se vyvěšení listin fondu České gubernium. Největším úkolem bylo průběžné zpracovávání metadat pečeti *Archivu České koruny* a příprava na připojení metadat a fotografií těchto pečeti ke stávajícím skenům listin tohoto fondu na webové stránce Monasteria (Křečková, Mareš, Zenklová).

V oblasti katastrálních fondů probíhaly ve spolupráci s ČÚZK dle potřeby opravy metadat fondu *Stabilní katastr – Indikační skici*. V roce 2016 byla zhotovena metadata k fondu *Akta Jednoty bratrské - Acta unitatis fratrum* a naskenované folianty byly zpřístupněny na www.badatelna.eu.

Zpracování archiválií tvořilo stejně jako v minulých letech i v roce 2016 páteř činnosti oddělení fondů samosprávy a státní správy z let 1848–1918. Dle schváleného plánu práce pokračovali pracovníci oddělení v několika dlouhodobých úkolech. Nejdůležitějším z úkolů zůstává analytické zpřístupnění fondu *České místodržitelství – všeobecné* probíhající po jednotlivých signaturách (v podstatě katalogizačním způsobem). Toto zpracování probíhá dle schválené metodiky kodifikované metodickou komisí v roce 2009 a nově upřesněné na speciální poradě oddělení v listopadu 2015. V roce 2016 se pracovalo na signaturách: *sign. 2 (provoz úřadů a rozdělení země, zahájena redakce záznamů a rejstříkových hesel; sign. 9–10 (zemský výbor, volby, šlechtické nadace, stavovský archiv)*, dokončeno včetně schválení inventáře (celkem 263 kartonů); *sign. 12 (zemědělství)*, zpracováno posledních 106 kartonů včetně rejstříků, zahájena revize inventáře (revidováno 2700 inventárních záznamů); *sign. 13 (obecní záležitosti)*, zpracováno 82 kartonů včetně rejstříků, upraveny a sjednoceny inventární záznamy i rejstříková hesla dle dohodnutého postupu, probíhá identifikace jednotlivých hesel zeměpisného rejstříku; *sign. 20 (vystěhovalectví)*, obnoveny práce na jmenném rejstříku, pro manipulační období 1884–1900 dovedeno do písmene P); *sign. 21–25 (vysoké školy)*, provedena redakce inventárních záznamů a rejstříkových hesel; *sign. 26–29 (obecné a střední školy)*, zpracováno celkem 756 inventárních záznamů včetně rejstříků.

Pozornost byla věnována i dalším fondům: *Ministerstvo železnic – departement II* (dílní inventář), zpracováno celkem 6 kartonů a *Staré montanum – signatura 5* (dílní inventář), zpracováno celkem 15 kartonů.

V roce 2016 byla dokončena separace archivních pomůcek v případě skupinových inventářů pro fondy *Zemská komise pro personální záležitosti okresních úřadů*, *Zemská komise pro politickou organizaci*, *Zemská organizační komise*, *Zemská hospodářská akademie Děčín – Libverda*, *Zemská hospodářská akademie Tábor*, *Zemské finanční ředitelství*, *Administrace celních důchodků*, *Spojená správa kamerálních důchodků*, *České místodržitelství – osobní kancelář místodržitele Františka Thun-Hohensteina* a *České místodržitelství – osobní kancelář místodržitele Maxmiliána Coudenhove*. Průběžně probíhala retrokonverze archivních pomůcek a jejich vystavení na webový prohlížeč www.badatelna.eu. V roce 2017 bude tato činnost zcela dokončena.

Oddělení fondů samosprávy a státní správy z let 1848-1918 se dále podílelo na zpracování některých fondů oddělení fondů nestátní provenience a archivních sbírek. Jednalo se o zpracování některých částí fondu *Rodinný archiv toskánských Habsburků (části Petr Leopold, Ferdinand IV. a Administrace toskánských statků Brandýs nad Labem a Ostrov nad Ohří)*.

Oddělení fondů samosprávy a státní správy z let 1918-1945 z důvodu časově náročných agend i jiných úkolů poněkud utlumilo práce na prohloubeném inventáři fondu *Prezidium ministerstva vnitra (dř. fond SÚ MV ČR č. 225)*. Bylo zpracováno celkem 43 kartonů spisů. Pokračováno bylo v inventarizaci a bylo zpracováno dalších 21 kartonů fondu *Úřad říšského protektora v Čechách a na Moravě (dř. fond SÚ MV ČR č. 114)*. V současnosti jsou definitivně zpracovány signatury uložené ve 142 kartonech, tj. 17,5 bm archivního materiálu. V rámci dlouhodobého projektu katalogizace protokolů schůzí vlád z fondu *Prezidium ministerské rady* je dokončen a vydán tiskem poslední Katalog a rejstříky k protokolům schůzí 17. československé vlády (červenec 1937- září 1938; 14 kartonů). Reinventarizoval se fond *Okupační vězeňské spisy*. V průběhu roku 2016 bylo zrevidováno dalších 45 kartonů a úkol tak spěje k finalizaci v roce 2017.

Vysokoškolským studentům - brigádníkům, praktikantům či stipendistům - jsme v minulém roce svěřili především prohlubování pomůcky k fondu *Ministerstvo zemědělství, Praha I (1935-1951) – sign. A-Z*. S pracovníky oddělení zrevidovali písmena A, E, G, I, L, M, P a X, a to o celkovém rozsahu 806 kartonů, tj. 101 bm. Vysokoškolští studenti rovněž pomáhali prohlubovat části některých inventářů, jejichž popis byl pro potřeby častého využívání příliš stručný. Ve fondu *Ministerstvo veřejných prací* sepsali a urovnali spisy

signatury 64, 65 a 65a a dále signatury 283e, 291, 305-307, týkající se stavby vodních děl v tehdejší ČSR. Zpracovali 97 kartonů, tj. 12,1 bm. Ve fondu *Ministerstvo školství* zrevidovali spisy signatury 47 II 1, včetně prezidiální části fondu, které obsahují informace o církevních řádech a kongregacích v ČSR v letech 1918-1948 (26 kartonů, tj. 3,5 bm). Týmiž posilami se začaly inventarizovat dodatky fondu *Zemské četnické velitelství, Praha*. Další studenti – nearchiváři nám pomáhají především s adjustací fondu Sčítání obyvatelstva Republiky československé v roce 1930.

Oddělení státních fondů z let 1945 – 1992 se podařilo navázat na činnosti související se správou a pozvolným zpřístupňováním fondů z minulých let. Pokračovali ve vytváření dílčích seznamů k rešeršně frekventovaným částem archivních fondů, řadili a uspořádali některé dílčí části nezpracovaných fondů, případně nezpracované dodatky fondů. Oddělení bylo v minulých letech pověřeno vedením projektu zpracování části fondu *Ministerstvo financí II. – prezidium a sekretariát ministra z let 1945–1969* v několika útvarech archivu. V roce 2016 byly v oddělení fondů samosprávy a státní správy do roku 1848 a církevních institucí registry vloženy do databáze (viz výše), probíhá revize, z 271 kartonů sekretariátu zrevidováno 240 kartonů (cca 30 bm). Ve fondech *Federální ministerstvo paliv a energetiky* a *Československé závody sklářské* pokračují práce na rejstřících. Fond *KSČ - Ústřední výbor 1945-1989, Praha - Antonín Novotný - tajné* byl kompletně přepsán do databáze a dokončeny rejstříky, v roce 2017 bude pokračovat práce na úvodu. Byl dokončen inventář fondu *KSČ - Ústřední výbor – Kancelář tajemníka Miloše Jakeše (1970 – 1989)*.

Nadále průběžně probíhala revize zemědělsko-lesnických fondů a vyhotoveny dílčí pomocné evidence k částem fondů v rozsahu celkem 722 kartonů a 8 balíků, konkrétně byla zpracována dílčí pomocná evidence pro majetkové pozemkové rešerše u *Ministerstva státních statků – Státní rybářství* (2 kartony, v 1. odd.), u *Ministerstva zemědělství II – školní statky* (6 kartonů, v 1. odd.), u *Ministerstva zemědělství II – privatizační projekty* (706 kartonů, 8 balíků), u *Ministerstva zemědělství II – 9. odbor - zbytkové statky a vojenské statky* (8 kartonů). Zcela nově byly zahájeny práce na prozatímním pracovním seznamu fondů *Federální ministerstvo zemědělství a výživy* (prozatím 312 kartonů) a *Ministerstvo lesního a vodního hospodářství* (613 kartonů, 1787 položek). Realizovalo se též hrubé roztřídění části fondu *Vládní výbor pro zvelebování vodního a lesního hospodářství* (4 kartony). Prozatímní seznam byl vytvořen k 10 kartonům fondu *KSČ - Ústřední výbor - Komise pro zemědělství a výživu 1971 – 1989* a k 55 kartonům fondu *KSČ - Ústřední výbor – oddělení – oddělení pro zemědělství*.

Byla dokončena revize fondu *Úřad předsednictva vlády - generální sekretariát hospodářské rady*, byly započaty práce na přepisu do databáze (celkem 304 kartonů). Byla započata revize prvních 100 kartonů ve fondu *Státní úřad plánovací I.* Ve fondu *Ministerstvo spotřebního průmyslu* se zrevidovalo 61 kartonů znárodněných firem a 25 kartonů inventarizovalo se vložením do databáze. U fondu *Ministerstvo vnitřního obchodu* 30 kartonů získalo základní přehled o obsahu. Totéž se dělo s 90 kartony ve fondu *Ministerstvo vnitra ČSR – CSÚ*. Ve fondu *Ministerstvo vnitra II – registratura* byly vyhotoveny další jmenné rejstříky ke státoobčanským spisům v rozsahu 77 kartonů (udělení st. občanství), 12 kartonů státní občanství podle dekretu č. 33/1945 Sb. a 4 kartony propuštění ze státního svazku. Fond *Federální ministerstvo spojů (NAD 1115)* - ve fondu byly sepsány části materiálů kolegií a vytrženy multiplicity, cca 50 kartonů, 11 bm. Práce bude pokračovat i v roce 2017.

V návaznosti na třídění v roce 2016 bylo adjustováno 111 kartonů fondu *Ministerstvo spravedlnosti - personální odbor*. Pro potřeby nahlédací agendy podle zákona č. 262/2011 Sb. byla převedena do elektronické podoby další část kartotéky vězněných fondu *Správa Sboru nápravné výchovy (Gra-Hab)*. Z fondů *Generální prokuratura ČSR*, *Generální prokuratura ČSSR*, *Generální prokuratura Praha* byly vytrženy příkazy generálního prokurátora a byl vytvořen kompletní soupis pro 5 kartonů (GP Praha – 1 karton, GP ČSR/ČR – 2 kartony, GP ČSSR – 1 karton, GP SSR+organizační a metodické pokyny – 1 karton); dále ze stejných fondů byly vytrženy metodické a organizační pokyny, vytvořena řada a soupis pro 5 kartonů (GP Praha – 1 karton, GP ČSR/ČR – 1 karton, GP ČSSR – 1 karton, + duplicity příkazů GP Praha/ČSR/ČSSR/ČR – 2 kartony). Pokračovali jsme v soupisu k fondu *Státní soud Praha*. Soupis obsahuje podrobné údaje o odsouzených včetně délky trestu, složení senátu, souvisejících prokurátorech apod.

Další práce souvisely s digitalizací archiválií: fondy *Ministerstvo vnitra – znaková komise* (33 kartonů) a *Československá námořní plavba* (1603 lodních deníků, cca 32 bm) byly zrevidovány, digitalizovány a popis vložen do databáze. Fond *Státní soud Praha* je připraven k digitalizaci (55 kartonů).

V oddělení kontroly výkonu spisové služby, fondů státní správy po roce 1992 a elektronických dokumentů byly vypracovány soupisy k některým převzatým archiváliím ze Správního archivu MV (*odbor archivní správy a spisové služby, odbor spojení a informatiky, úřad ministra vnitra, muzeum policie, sekretariát náměstka ministra vnitra a tiskárna ministerstva vnitra*). Dále vznikly soupisy k dalším částem archivních fondů: *Česká geologická služba, Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Pozemkový fond ČR, Zemědělská vodohospodářská správa, Grantová agentura ČR, Správa železniční geodézie*

Praha, Správa železniční dopravní cesty - Technická ústředna dopravní cesty. K této činnosti byli také využiti externí spolupracovníci.

V oddělení fondů nestátní provenience a archivních sbírek lze na prvním místě vyjádřit spokojenost s průběhem prací na zpřístupnění několika částí složitého fondu *Rodinný archiv toskánských Habsburků*, na kterých se vedle správkyně fondu podíleli rovněž dva pracovníci oddělení fondů samosprávy a státní správy z let 1848-1918. Jednalo se o fondové části *Ferdinand IV. - deníky a korespondence, Ludvík Salvátor, Administrace toskánských statků Brandýs nad Labem a Ostrov, Fotografie, Grafika, kresby a tisky, Listiny, Leopold II./1. část, Leopold II. – dodatky*. V části *Ferdinand IV., 1. část* (deníky a korespondence), bylo provedeno přepracování inventárních záznamů, pro popis rukopisů byla použita metadata vytvořená rovněž pro potřeby předchozí digitalizace, byly vytvořeny rejstříky a úvod, po celkové závěrečné revizi bude pomůcka začátkem roku 2017 předložena ke schválení. Práce na vytvoření definitivní pomůcky části fondu *Ludvík Salvátor* probíhala mj. i v rámci grantového projektu. Přepracovávaly se inventární záznamy, byl rovněž vytvořen úvod k pomůcce. V roce 2017 bude pomůcka odevzdána ke schválení, zároveň bude vydána jako samostatná publikace s úvodní studií a paralelním německým a španělským překladem. V roce 2016 bylo zahájeno zpracování fondové části *Administrace toskánských statků Brandýs nad Labem a Ostrov*. Došlo k celkovému roztřídění písemností a bylo rekonstruováno původní signaturní uspořádání. Při pořádacích pracích bylo zjištěno, že část fondu (část podacích protokolů) se nachází ve Státním oblastním archivu v Plzni. Byl zpracován návrh na delimitaci, který byl SOA Plzeň předán. V části *Fotografie* byly vytvořeny inventární záznamy pro 220 ks stereoskopických fotografií. S pomocí zdrojů na vědu a výzkum externistka zahájila třídění portrétních fotografií. Táž v části *Grafika, kresby a tisky* provedla základní identifikaci a roztřídění materiálu, v roce 2017 naváže definitivní uspořádání. V roce 2016 bylo dokončeno zpracování inventárních záznamů a rejstříky v části *Listiny*, probíhají práce na úvodu k pomůcce. Byly revidovány záznamy ve fondové části *Leopold II./1. Část*. Pro popis rukopisů byla použita metadata vytvořená rovněž pro potřeby předchozí digitalizace. Z fondové části *Leopold II. – dodatky* byla vytříděna část dodatků, která byla zařazena do části *Ludvík Salvátor*.

Naopak plánované práce na zpracování fondů Československý svaz mládeže – ústřední výbor a Machotka Otakar s ohledem na nedostatek časových možností a jiné prioritní úkoly v roce 2016 nepokračovaly. Práce pokračovaly na zpřístupnění *Sbírky map a plánů* (také v části *Sbírka montánních map*), bohužel pomalejším tempem, než by bylo potřebné. Pokračovaly i práce na zpřístupnění osobních fondů *Tigrid Pavel* a *Provazníková Marie*.

Zpracovávaly se dodatky II k fondu *Sudetoněmecká strana*, dílčí inventář předložen ke schválení až v roce 2017. Inventarizuje se fond *Spolek pro chemickou a hutní výrobu – Technický sekretariát* a nově rovněž *Výrobní postupy* a *Výzkumné zprávy*. Průběžně probíhalo zpracování přírůstků do otevřených sbírek.

V 8. oddělení, útvaru pro správu foto-, fono- a kinodokumentů, jsou připraveny k tisku hotové pomůcky archivní fondů či jejich částí: *Chalupníček Miroslav, ak. arch*; *Schenk Antonín, JUDr. – fotografie*; *Tauský Vilém – fotografie*; *Vilím Blažej*; *Schönborn-Buchheim Bedřich a Vojtěch – fotografie*; *Šimsovi Miroslav, Bohuš a Sylva – fotografie a zvukové záznamy*. Zpracování fotografické části *Svazu Čechů z Volyně – Žatec* bylo dokončeno v září 2016 (digitalizace již v předchozím roce). Pro rok 2017 zbývá nastavit tisk a formu archivní pomůcky. Archivní soubor *Pluhař, Josef, JUDr.* čítá celkem 1 112 ks evidenčních jednotek. Dokončení základního uspořádání se předpokládalo v roce 2015, avšak v důsledku špatného fyzického stavu skleněných negativů nemohlo být zcela realizováno. Zpracování bylo dokončeno v roce 2016, archivní pomůcka (inventář) prochází posledními korekturami, ke schválení bude předložen v roce 2017.

Konečná podoba katalogu *Fotoarchiv K. H. Franka* byla odevzdána ke schválení v r. 2016 a v prosinci 2016 vyšel související článek v Archivním časopise. Zpracovatel dále uvažuje využít úvodní kapitoly pro studii do recenzovaného sborníku *Historická fotografie*. Celkový rozsah je úctyhodný: 5 499 fotografií na papírové podložce, 9 fotoalb, 4 pohlednice, 1 tisk po roce 1800, 73 ks svitkových filmů, časový rozsah 1929–1945. Ke schválení byl předložen manipulační seznam 2. typu fondu *Májová Stella*. Archiválie byly digitalizovány (především z důvodu velkého badatelského zájmu o akty).

Zpracování fotografií fondů *Henlein Konrád* a *Druhá světová válka* představuje dlouhodobý úkol, jehož ukončení zatím není možné odhadnout, protože je závislé na mnoha faktorech, zejména na digitalizaci náhledů. *Sbírka Rok 1968* je zpracována a digitalizována od roku 2015. Rozhodli jsme se však v roce 2016 do souboru zapracovat také zvukové záznamy, a další nově nalezené přírůstky, takže konečné zpracování se plánuje na rok 2017, a to včetně archivní pomůcky – vzhledem k přírůstkovému charakteru sbírky půjde o manipulační seznam. V neposlední řadě je třeba uvést, že pokračují práce na novém zpracování (včetně zapracování přírůstků) *Sbírky Květnové povstání 194)*, která se těší velké pozornosti badatelů a fotografie jsou tak značně poškozovány. Zároveň se zpracováním byla zahájena digitalizace a nová adjustace. V 90. letech 20. století jsme pořídili *soupis fotografií týkajících se koncentračních táborů*. Od té doby se objevilo mnoho nových fotografických vyobrazení s touto tematikou, a protože je to téma badatelsky velmi žádané, rozhodli jsme se

tento soupis, revidovat, doplnit a zdigitalizovat. Digitalizace byla z větší části dokončena v r. 2016. Práce na obou uvedených souborech budou v roce 2017 pokračovat.

(NAD 1318)

Postupně probíhá revize inventáře *Balkanpress* z původní databáze FOTO, data jsou uspořádávána do víceúrovňové struktury podle platných pravidel, doplňovány rejstříky a připojovány digitální reprodukce. V roce 2017 budou tyto práce pokračovat. Byla nadále věnována pozornost zpracování archivních souborů malého rozsahu, a to především z toho důvodu, že jsou badatelsky žádané, ne v příliš dobrém fyzickém stavu a obtížně manipulovatelné (různé formáty a typy fotografických vyobrazení). Proto jsme přikročili k jejich digitalizaci a zpracování. Takto se pracovalo s fotografickými archiváliemi, většinou z 12. světového festivalu mládeže a studentstva v Moskvě (1985), fondu *Socialistický svaz mládeže – ústřední výbor – obrazové dokumenty* Fotografie byly zaevidovány v databázi a k záznamům byly přiřazeny digitální reprodukce. Zbývá zpracovat ještě filmové archiválie, které jsou součástí tohoto souboru, což je ale vázáno na finanční možnosti NA (nutnost digitalizace).

V roce 2016 byly zcela nově ukládány záznamy a reprodukce do databáze následujících třech archivních souborů obsahujících fotografické archiválie. *Klub československých turistů – fotografie, Praha* - soubor skleněných desek předal do archivu bývalý funkcionář Klubu československých turistů Ing. Vratislav Teklý v roce 1983. Obsahem snímků jsou hrady, zámky, turistické objekty, přírodní snímky, jeskyně, města a obce. Původní třídění bylo zachováno, je na něj odkazováno v literatuře. Do databáze byly k záznamům přiřazeny digitální reprodukce (kromě 16 ks, které byly předány k restaurování). Ke konci roku 2016 bylo pořízeno 280 záznamů a přiřazeno 1002 fotografií. Evidence souboru bude dokončena po zrestaurování fotografických desek. Archivní soubor *Tuček Jiří* daroval Národnímu archivu český scenárista a žurnalista Jiří Tuček v roce 2007. Tematicky se jedná o fotografie z cest po České republice, zemích bývalého Sovětského svazu, Rumunska, Jugoslávie, Řecka, Německa a Polska zaměřené na architekturu a typy lidí. Autorem fotografií je původce. V roce 2016 byly fotografické archiválie uspořádány na úrovni složek. Svitkové filmy a fotografie na papírové podložce byly digitalizovány a nově adjustovány. Při třídění byl vypracován soupis s odkazem na ukládací čísla. Celkem se jedná o 2134 ks fotografických archiválií - svitkových filmů (1500 ks) a fotografií na papírové podložce (634 ks). Pro rok 2017 zbývá nastavit tisk a formu archivní pomůcky. Dílčí část archivního souboru *Ukrajinské muzeum – fotografie, Praha* by měla obsahovat cca 2927 fotografií na papírové podložce, 810 pohlednic, 24 kartonů negativů, 5 alb a 1 balík. Archiválie jsou ve

špatném fyzickém stavu. Fond je badatelsky velmi využíván. V říjnu 2016 byla zahájena inventarizace a souběžně probíhá digitalizace. Jde o dlouhodobý úkol.

Zpracování *kinematografických filmů* (inventarizace, katalogizace) a jejich následné poskytování badatelům je odvislé od jejich fyzického stavu a od finančních možností archivu. Ve fondu *Ústřední dopravní institut* se nacházelo značné množství multiplicit, proto byla provedena koncem roku 2015 vnitřní skartace (cca 355 ks filmových pásů). Šlo především o multiplicity, jejichž obrazová nebo zvuková kvalita byla špatná. Na konci roku 2016 probíhala externí digitalizace zbylých filmových a zvukových pásů. Pomůcka by měla být dokončena v roce 2017¹. Průběžně byly zpracovávány filmové archiválie předávané oddělením státních fondů z let 1945 – 1992: Filmové záznamy části fondu *Americká pomoc Československu – kinematografické filmy, Praha* dokumentují humanitární pomoc UNRA. Podle možností pokračuje zpracování archivních souborů *Strojimport, Ministerstvo zemědělství II, Výzkumný ústav vodohospodářský* a dalších.

Během digitalizace videokazet VHS z archivního souboru *Federální úřad pro tisk a informace – obrazové a zvukové záznamy, Praha*, a některých menších archivních souborů, kterou provádíme interně, jsou vypracovávány stručné soupisy filmových záznamů, tvořené názvem filmu (pořadu) s odkazem na číslo evidenční jednotky.

Při zpracování *zvukových archiválií* je prioritně věnována pozornost především konverzi do digitální podoby, a to především z důvodu nestability původního nosiče. V roce 2015 byla dokončena katalogizace *Sbírky gramofonových desek* a v následujícím roce byly provedeny opravy popisů spočívající v upřesnění obsahu, doplnění čísla příslušného kartonu, poznámka o provedené digitalizaci zvukového záznamu, upřesnění datace. Vzhledem k přírůstkovému charakteru sbírky, bylo rozhodnuto o vytvoření manipulačního seznamu, přestože jednotlivé záznamy odpovídají spíše katalogizačním pravidlům. Celkem bylo zpracováno 2325ks analogových nosičů zvuku, což představuje 1165 evidenčních jednotek. Ještě na počátku roku 2017 budou provedeny poslední korektury a budeme pracovat na podobě a vytvoření odpovídající tiskové sestavy archivní pomůcky. Současně je třeba vyřešit připojení digitalizovaných zvukových záznamů k evidenčním jednotkám. Zároveň se zpracováním tohoto archivního souboru byla připravena do tisku (*Paginae historiae 2017*) odborná studie. Součástí *Sbírky Rok 1968* jsou rovněž zvukové záznamy týkající se prvních sedmi dnů okupace Československa vojsky států Varšavské smlouvy. Jedná se o 10 ks

¹ Ve spolupráci s redakcí železničního televizního magazínu *Pozor vlak!* připravujeme cyklus střihových pořadů s tematikou železniční dopravy a s využitím filmových záběrů ÚDI.

magnetofonových pásků, jejichž obsah byl databázově zpracován podle jednotlivých zvukových stop (celkem 216 záznamů). V současné době probíhá pokus o připojení elektronických kopií zvukových záznamů k popisným metadatům.

Tematické soupisy

Soupis pečeti

Při *Soupisu pečeti* bylo pořízeno 1346 záznamů pečeti listin fondu *Archiv České koruny* a 200 ks pečeti listin fondu *České gubernium*.

Anotace nových archivních pomůcek

Rodinný archiv toskánských Habsburků – Petr Leopold (1574) 1766–1790.

Katalog, 2016, 103 s., Eva Gregorovičová, 61 jednotek popisu [56 úředních knih, 5 rukopisů].

Tato část složitého archivního fondu Rodinný archiv toskánských Habsburků obsahuje písemnosti z období vlády toskánského velkovévody Petra Leopolda, pozdějšího císaře Leopolda II. (1747–1792). Většina písemností se týká způsobu vlády Petra Leopolda v Toskánsku v letech 1765–1790, přípravy reforem státní správy v různých oblastech, jejich zavádění do praxe a zjišťování stavu jednotlivých toskánských regionů. Fond tvoří 56 úředních knih, především tzv. relací obsahující řadu důležitých dokumentů týkající se jednotlivých oblastí Toskánska, příprav a průběhu velkovévodových inspekčních cest a dalších záležitostí. Kromě toho je zde možné nalézt zprávy některých významných představitelů toskánské ústřední správy v daném období. V závěru jsou pak uloženy některé literární rukopisy týkající se velkovévody Petra Leopoda.

Katalog podrobně podchycuje veškeré jednotlivé knihy a rukopisy a rozepisuje všechny jejich složky. Popisy rukopisů i složek jsou uvedeny v českém a italském jazyce. Inventář je vybaven osobním a místním rejstříkem.

České místodržitelství – všeobecné. Volby a nadace, sign. 9 (1856–1910), sign. 10 (1901–1910), (1800) 1856–1910 (1938).

Dílčí inventář, 2015, 330 s., Pavel Koblasa, 4 537 jednotek popisu [267 kartonů].

Dochované písemnosti fondu České místodržitelství Praha – všeobecné. Volby a nadace. *Signatura 9 (1856-1900)*, *signatura 10 (1901-1910)* vznikly činností nejvyššího orgánu státní správy v Českém království, C. k. místodržitelství v Praze.

Po obsahové stránce je fond tvořen spisy, které se týkají různých záležitostí jednotlivých nadací fungujících v minulosti na území někdejšího Českého království. Mezi dochovanými písemnostmi nalezneme především úřední korespondenci a žádosti uchazečů o poskytnutí příspěvku z nadačního jmění, někdy také testamenty zakladatelů nadací, nadační listiny či přehledy osob využívajících nadačních prostředků.

Fotoarchiv K. H. Franka, 1929–1945.

Katalog, 2016, 627 s., Pavel Baudisch, 5 586 jednotek popisu [5 499 fotografií na papírové podložce, 4 pohlednice, 9 fotoalb, 1 tisk po roce 1800, 73 svítkových filmů].

Archivní soubor, pojmenovaný po státním tajemníku u říšského protektora a pozdějším německém státním ministru pro Čechy a Moravu Karlu Hermannu Frankovi, je archivní manipulací, která se postupně vytvářela na ministerstvu vnitra a později ve Státním ústředním archivu v Praze. Její počátek spadá do období krátce po konci druhé světové války, kdy československé bezpečnostní orgány začaly zajišťovat písemnosti nacistických okupačních úřadů a osob podezřelých z kolaborace, shromažďované a archivně zpracováváné na ministerstvu vnitra. Sem byl rovněž dopraven soukromý archiv K. H. Franka, jehož součástí byla i fotografická sbírka, dokumentující jeho aktivity od dob působení v Sudetoněmecké straně do poloviny roku 1944. Snad při dalším zpracování na ministerstvu došlo k vyčlenění těchto snímků do tzv. Sbírký č. 450, která zahrnovala i fotografie jiných původců a v roce 1958 byla delimitována do Státního ústředního archivu v Praze. Zde byla rozdělena do několika samostatných celků v rámci sbírky Fotodokumentace. Fotoarchiv K. H. Franka však v důsledku přeuspořádání obsahoval fotografie různých původců, pravděpodobně Antona Binnera, velitele jednotek *Sonderdienst* v okupovaném Polsku, Friedricha Rudla, generálního ředitele nakladatelství Orbis, a dalších.

Sbírka byla v letech 2005–2006 digitalizována a následně podrobně katalogizována. První část sbírky tvoří provenienčně definovaný původní Frankův fotoarchiv, dále jsou zařazeny ostatní snímky uspořádané na základě pertinenčního principu podle osobností, lokalit či jiných společných znaků. Katalog dokončený v roce 2016 je vybaven zeměpisným rejstříkem a rejstříkem osob.

Májová Stella.

Manipulační seznam 2. typu, 2016, 26 s., Iveta Mrvíková, 246 jednotek popisu [242 ks fotografií na papírové podložce, 4 ks tisky po roce 1800].

Torzo pozůstalosti po české herečce, operní a muzikálové zpěvačce Stelle Májové darovala Národnímu archivu v roce 2007 paní Magda Pietrasová. Archiválie byly rozděleny do skupin: Portrétní a samostatné fotografie Stelly Májové, Stella Májová s přáteli, Fotografie z cest do zahraničí, Akty Stelly Májové, Filmové role Stelly Májové, Různé (přátelé, rodina přítele Jiřího Beneše, neurčené), Novinové výstřižky. Fyzický stav archiválií je dobrý. Byla provedena digitalizace všech archiválií, na níž se podílely Dana Marvalová a Iveta Mrvíková. Digitalizáty byly přiřazeny k jednotlivým záznamům v databázi JANUS.

Fond byl uspořádán podle interních pravidel Národního archivu pro zpracování fotografických a kinematografických archiválií s přihlédnutím k Základním pravidlům pro zpracování archiválií z roku 2013.

VYUŽÍVÁNÍ ARCHIVÁLIÍ VEŘEJNOSTÍ

Přehled viz též tabulka č. III/5 v závěru zprávy.

Z celkového objemu odpracovaných pracovních dní v odděleních zabírala nahlédací a badatelská agenda všeho druhu více než polovinu, lépe řečeno téměř dvě třetiny.

Badatelny

V uplynulém roce studovalo ve studovně oddělení fondů samosprávy a státní správy do roku 1848 a církevních institucí 641 badatelů (581 domácích, 60 cizinců), kteří zde vykonali 3330 badatelských návštěv (3037 návštěv domácích badatelů, 293 návštěv cizinců). Návštěvnosti odpovídá i pohyb archiválií: 8 600 zapůjčených evidenčních jednotek; 16 evidenčních jednotek bylo zapůjčeno na základě reversů. Celkový počet zapůjčených evidenčních jednotek v roce 2016 tedy byl 8 616. Vypůjčených evidenčních jednotek bylo 232. Dle potřeby vyhotovovala studovna badatelské zakázky za úplaty a kopie pro restituční agendu (celkem 488 ks úředně ověřených kopií). Lze konstatovat, že počet badatelů je srovnatelný s minulým rokem, ale snížily se badatelské návštěvy o 1000. Jde o stav obdobný roku 2014, tudíž o žádné vypovídající kolísání. Díky povolování zhotovování reprodukcí dokumentů vlastními digitálními fotoaparáty poklesl počet badatelských žádostí o vyhotovení xerokopií a fotokopií archivních dokumentů. Podobně došlo i k poklesu počtu žádanek o

archiválie v důsledku zveřejnění židovských a židovských kontrolních matrik na webu NA, indikačních skic na webu ČÚZK a listin na webových stránkách www.monasterium.net.

V roce 2016 bylo zaregistrováno v centrální badatelně NA v Praze na Chodovci celkem 2114 badatelů. Z celkového počtu badatelů bylo 305 cizinců (převážně ze Slovenska a Rakouska). Badatelé uskutečnili celkem 6 787 badatelských návštěv (z toho 904 zahraničních). Průměrná denní návštěvnost se standardně pohybovala okolo 30 badatelů/den. Badatelna byla nejnavštěvovanější v měsících dubnu (35 osob/den) a prosinci (38 osob/den). Jde o počty srovnatelné s předchozími lety. V rámci mezivýpůjční služby se v roce 2016 uskutečnily 4 zápůjčky a 1 výpůjčka.

V Informačním systému Badatelna bylo zaevidováno celkem 28 680 objednávek. Nejvíce vytěžovaným archivním souborem bylo Policejní ředitelství – 6098 objednávek ze všech částí fondu. Následuje archivní soubor ÚV KSČ a archivní soubory s železniční tematikou. Badatelům bylo předloženo velké množství studijních mikrofilmů, a to všude tam, kde jimi lze nahradit předkládání originálních archiválií. Postupně zpřístupňujeme badatelům digitální reprodukce archiválií (náhradou za originály), ovšem v řadě případů pouze lokálně. V roce 2016 bylo v badatelně pořízeno celkem 29 631 reprodukcí archiválií pro badatele i pro služební potřebu (nejvíce v lednu – 8231).

V roce 2016 pokračovala vzhledem k zpřísněným opatřením přijatým v roce 2014 příprava většiny archiválií pro badatelnu z hlediska ochrany osobních údajů oddělením fondů státní správy z let 1945-1992, což jej enormně zatěžuje, přičemž časově náročná činnost se nepromítá do žádného ze systémově sledovaných výstupů Národního archivu. Koncem roku 2016 rozhodl Ústavního soudu v otázce ustanovení § 37 odst. 11 archivního zákona těsným poměrem hlasů o zachování ustanovení § 37 odst. 11 zákona č. 499/2004 Sb. v nezměněné podobě. V následujícím roce se tedy vrátíme k vyhodnocení, případně reorganizaci procesů přípravy archiválií pro badatelské nahlížení. Na žádost Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu PČR a rodin vězněných, Ústavu pro studium totalitních režimů, Archivu bezpečnostních složek, Vězeňské služby, Ministerstva obrany a dalších vyhledali a připravili v tomto oddělení ke studiu archiválie z nezpracovaných fondů, které obsahují osobní citlivé údaje a jejichž fyzický stav neumožňuje jejich předložení v badatelně.

Předkládání archiválií z období po roce 1945 do studovny pro badatelské účely předcházela i v roce 2016 nezbytná technická úprava dříve utajovaných písemností. Pracovníci vyznačili odtajnění v 523 kartonech (65,5 bm). Kromě toho probíhalo průběžně vyznačování odtajnění při přípravě archiválií do badatelny a po jednotlivinách i kartonech řádově ve stovkách kartonů.

Pokračovali jsme stejně jako v uplynulých letech v odborných konzultacích ze zpracovaných i nezpracovaných fondů ve snaze maximálně uspokojovat požadavky odborné i laické badatelské veřejnosti.

Správní činnosti – opisy, výpisy a kopie pro občany, veřejnou správu, soudy, řešerše

V elektronickém systému spisové služby GINIS bylo v roce 2016 zaevidováno celkem 5386 čísel jednacích. Datovou schránkou bylo přijato 2201 a odesláno 2241 datových zpráv. Z celkového počtu bylo 2740 č.j. spisů vyřízeno v režimu správní nahlédací agendy: 1556 spisů se týkalo státního občanství a sčítání lidu; 129 č.j. spisů se týkalo agendy 3. odboje (zákon č. 262/2012 Sb.) a 837 č.j. – majetkových záležitostí (z toho zákon č. 428/2012 Sb. – 110 č.j.); 159 spisů bylo vyřízeno v rámci agendy badatelské, 51 č.j. bylo odesláno odboru správních činností MV ČR k dohledání osobních údajů (zjištění adresy, data narození, úmrtí) a zbývajících 2654 spisů se týkalo ostatních žádostí veřejnosti nebo šlo o vlastní spisy NA.

Rešerše a reprodukce archiválií byly zpracovány pro 545 domácích a 868 zahraničních žadatelů. Ve srovnání s minulými lety je patrný značný nárůst – v r. 2014 celkem 667, v r. 2015 celkem 1121 a v r. 2016 to bylo celkem 1413 čj. Samostatnou skupinu dotazů tvoří rostoucí počet žádostí o povolení k publikování reprodukcí dokumentů uložených v jednotlivých fondech všech archivních oddělení. Dokument (y) je vždy nutno nejprve identifikovat a poté zkontrolovat, resp. opravit citaci zdroje (ů).

Správní agendy vyplňují většinu pracovního času ve dvou odděleních Národního archivu - oddělení fondů samosprávy a státní správy z let 1918-1945 (2 000 čj.) a oddělení fondů státní správy z let 1945-1992 (1 480 čj. a 487 žádostí v dílčích záležitostech komunikace s žadateli). Kromě toho vyhotovují i rešerše pro badatele, tak jako ostatní oddělení.

Agenda církevních restitucí dle zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi v roce 2016 nadále slábla, ale nezaniká, ačkoliv lhůty pro podání žádostí podle zákona o majetkovém vyrovnání již uplynuly a agenda měla skončit. Potvrdily se obavy ze setrvalosti této agendy s ohledem na pokračující soudní spory. Agenda církevních restitucí byla realizována především v předem vytipovaných fondech: Ministerstvo zemědělství (Ministerstvo zemědělství II – JZD, Ministerstvo zemědělství II – IX. odbor, Ministerstvo zemědělství II – VII. odbor, Ministerstvo zemědělství II – Hlavní správa státních statků a Ministerstvo státních statků, Československé státní statky), Úřad předsednictva vlády, Ministerstvo školství a kultury – církevní odbor, Ministerstvo kultury ČSR/ČR, Státní úřad

pro věci církevní, Fond národní obnovy, Státní památková správa, Lesprojekt, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zdravotnictví, Ústřední ředitelství státních lesů a statků, Praha; Zemský úřad Praha – ZNV – referáty: dopravní, průmyslový, pro pozemkovou reformu, pro vnitřní osídlení a správu nepřátelského majetku, smíšená komise pro zjišťování a oceňování válečných škod; Náboženská matice, Praha; Zemský úřad Praha – oddělení církevní, nadační a školské; Zemský úřad – dodatky a v případě nejasností ohledně průběhu 1. pozemkové reformy fond Státní pozemkový úřad – Vlastnické soubory majitelů velkostatků, Praha).

Pokles počtu podání v agendě církevních restitucí se ovšem projevil nárůstem agendy ostatních majetkových pozemkových rešerší, která byla v průběhu církevních restitucí úřady utlumena a nyní se vrací k původním počtům podání. Časově náročné byly žádosti veřejné správy i soukromých osob o zjištění majetkových údajů ze zemědělsko-lesnických a hospodářských fondů. Žadatelé se zajímají o problematiku zpravidla komplexně a jsou jim poskytovány často desítky stran ověřených kopií (jedná se zejména o regionální pobočky Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, Pozemkového úřadu apod.). Množství žádostí týkajících se pozemkového vlastnictví je směřováno pouze na zjištění bývalých majitelů, resp. dědiců (opět se dotazují zejména regionální pobočky Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, Pozemkového úřadu, dále krajské úřady, katastrální pracoviště apod.). Zatímco před několika lety byly tyto typy žádostí ojedinělé, po pochopení významu historických sčítacích operátů v jednotlivých institucích začal jejich počet výrazně narůstat. S tím souvisí i nárůst agendy do sčítacích operátů uložených v Národním archivu týkající se identifikace a dohledávání konkrétních majitelů staveb a pozemků zapsaných v katastru nemovitostí na neznámého či neidentifikovaného vlastníka z důvodů nedostatečné evidence a administrativní benevolence v letech 1948 – 1989.

Agenda dle zákona č. 262/2011 Sb. vykazuje sestupnou tendenci, rešerše probíhají zaběhlým systémem ve shodě s dohodnutými požadavky Ministerstva obrany ČR a ve spolupráci s dalšími institucemi. Pracovníci ze základní informace o osobě (jméno, příjmení, datum narození) prováděli rozsáhlou rešerši v celkem až 25 archivních fondech, šlo zejména o fondy justice, ÚV KSČ a další. Po soustředění všech podkladů byly vybrány dokumenty relevantního charakteru, dokazující odboj, případně odpor proti komunismu u konkrétní osoby. Průběžně probíhaly konzultace v této agendě mezi Národním archivem, Ministerstvem obrany, Ústavem pro studium totalitních režimů a Archivem bezpečnostních složek k řešení odborných problémů souvisejících s touto agendou a hodnocením, přípravou a posuzováním archivních zdrojů při jejím řešení.

Požadavky ze strany státní správy na vyhledávání v archivních fondech se oproti

předchozímu roku zvýšily. Jednalo se o úřední nahlédací agendu především ve fondech Úřadu vlády ČR, Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, Ministerstva spravedlnosti ČR (rehabilitační a odškodňovací agenda), Ministerstva financí ČR, Ministerstva kultury, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva pro místní rozvoj a další.

Největší zátěž znamenaly žádosti ukrajinských občanů, kteří potřebují doložit československé občanství svých předků. Čerpají z údajů uvedených ve sčítacích operátech RČS z roku 1930 pro Zemi podkarpatoruskou. Agenda z předchozích 201 ks stoupla na předloňských 620 a 842 žádostí v roce 2016. Na agendu již nestačila jedna referentka a bylo zapotřebí jí zajistit výpomoc v rámci oddělení, a to na úkor zpřístupňování fondů.

Počet státoobčanských žádostí v minulém roce mírně poklesl, v naprosté většině se jednalo o žádosti státních úřadů či orgánů samosprávy. Samostatnou skupinu tvoří dotazy na údaje z pražské pobytové evidence a spisů Policejního ředitelství v Praze, velkou většinou rovněž z důvodu zjištění rodinných vazeb.

Dotazy na různé druhy nacistické perzekuce a na odboj v období 1938-1945 (a následně pátrání po osobách) zasílaly instituce již jen zřídka (Mezinárodní pátrací služba v Bad Arolsen, Český červený kříž, případně Ministerstvo obrany). Tématu se ale začali věnovat jednotlivci zajímající se o své předky nebo vědečtí pracovníci a studenti v souvislosti s psaním obecnějších odborných studií. Počet úředních žádostí týkajících se věznění, případně nuceného pracovního nasazení, majetkové újmy či rasového pronásledování československých občanů v době nacistické okupace činil cca 80 ks žádostí. Bylo vzneseno 60 dotazů (srovnatelné s rokem 2015) na členství v KSČ.

VÝSTAVY

Významnou činností jsou výstavy archivních dokumentů a práce s nimi související. V roce 2016 Národní archiv připravil a instaloval ve výstavním prostoru na Chodovci stěžejní výstavu Listinný poklad Karla IV. - Archiv České koruny ve dnech 28. – 31. 10. 2016, jejímž autorem byl Denko Čumlivski. Expozice komorního charakteru představila

Archiválie Národního archivu jsou velmi často požadovány různými institucemi k zapůjčení na výstavy. Proto je do výstavní činnosti zahrnován nejen výběr archiválií, kontrola fyzického stavu archivních dokumentů a výstavních prostor, ale i příprava návrhů smluv o výpůjčce včetně zajištění záznamů o ocenění, protokolů o stavu archiválií apod. V následující tabulce je shrnuto množství pracovních dnů potřebných pro kontrolu fyzického stavu archiválií a zajištění výstav:

Výstavy archiválií		
Příprava archiválií pro výstavy a zápůjčky	dny	96
Instalace výstav	dny	18
Měření klimatických a světelných parametrů	dny	12

Příprava výstavních exponátů a výstavních panelů a vlastní instalace

a) domácí výstavy

Vlastní

Originály dokumentů:

Listinný poklad Karla IV. - Archiv České koruny

Výstavní sál Národního archivu, Praha; 28. – 31. 10. 2016.

Vystavené exponáty (doba vystavení):

- Karel IV. uděluje z moci římského krále pražským arcibiskupům právo pomazat a korunovat české krále, které dosud náleželo mohučskému arcibiskupovi. NA, AČK, inv. č. 280. (28.–31. října 2016.)
- Karel IV. potvrzuje z moci římského krále všechna privilegia udělená českým králům římskými králi a císaři. NA, AČK, inv. č. 300. (28.–31. října 2016.)
- Karel IV. odevzdává bratru Janu Jindřichovi Moravské markrabství jako léno českého krále a České koruny. NA, AČK, inv. č. 332. (28.–31. října 2016.)
- Ludvík, braniborský markrabě, odevzdává Karlu IV. říšský poklad – svaté ostatky, především relikvie Kristova utrpení, říšské korunovační klenoty a další posvátné předměty. NA, AČK, inv. č. 339a. (28.–31. října 2016.)
- Marius Faledro, benátský dóže, posílá ke Karlu IV. své vyslance. NA, AČK, inv. č. 468. (28.–31. října 2016.)
- Karel IV. potvrzuje a obnovuje přátelskou smlouvu s francouzským králem Janem II. NA, AČK, inv. č. 483. (28.–31. října 2016.)
- Karel IV. odvolává zemský zákoník „Maiestas Carolina“. NA, AČK, inv. č. 489. (28.–31. října 2016.)
- Karel IV. vtěluje z císařské moci slezská vévodství, Budyšínsko a Zhořelecko /tj. Horní Lužici/ k České koruně. NA, AČK, inv. č. 511. (28.–31. října 2016.)
- Jan II., francouzský král, daruje Karlu IV. dva trny z Kristovy koruny. NA, AČK, inv. č. 562. (28.–31. října 2016.)

- Kazimír III., polský král, slibuje zachovávat přátelskou smlouvu uzavřenou 22. 11. 1348 s Karlem IV. NA, AČK, inv. č. 565. (28.–31. října 2016.)
- Rudolf IV., rakouský vévoda /zeť Karla IV./, se zřiká titulů falckraběte rýnského, vévody švábského a alsaského. NA, AČK, inv. č. 741. (28.–31. října 2016.)
- Ludvík, uherský král, potvrzuje mírovou dohodu uzavřenou mezi Karlem IV., Václavem, jeho synem a Janem Jindřichem, jeho bratrem a z druhé strany jím samotným /tj. Ludvíkem/ a rakouskými vévody Rudolfem IV., Albrechtem a Leopoldem, prostřednictvím polského krále Kazimíra III. a svídnického vévody Bolka, a slibuje tuto dohodu dodržovat. NA, AČK, inv. č. 933. (28.–31. října 2016.)
- Karel IV. uděluje z císařské moci Braniborskou marku v léno svým synům Václavovi, českému králi, Zikmundovi a Janovi, jako markrabím braniborským, v případě jejich nebytí Janu Jindřichovi, markrabímu moravskému a jeho nástupcům. NA, AČK, inv. č. 1100. (28.–31. října 2016.)
- Ruprecht I., starší, falckrabí rýnský a vévoda bavorský, slibuje volit Václava, českého krále, syna Karla IV., za římského krále. NA, AČK, inv. č. 1174. (28.–31. října 2016.)
- Zikmund /Lucemburský/, braniborský markrabí, oznamuje říšským knížatům a stavům jednohlasnou volbu Václava IV. a slibuje ho vždy uznávat za římského krále. NA, AČK, inv. č. 1192. (28.–31. října 2016.)
- Václav Český, lucemburský vévoda, ustanovuje, že v případě, že by zemřel bez mužských potomků, dědí po něm Karel IV., Václav IV. a jejich dědicové jako čeští králové a Česká koruna. NA, AČK, inv. č. 1212. (28.–31. října 2016.)
- Kopíř listin korunního archivu pořízený asi v polovině 15. století. NA, ČDK, kniha 145, stará signatura RKP 2443 ((28.–31. října 2016.)

b) Spolupráce na výstavách a zápůjčky

Originály dokumentů:

Poklady Karla IV.

Výstavní prostory Oblastního muzea v Lounech; 12. dubna – 12. června 2016.

Připravilo Oblastní muzeum v Lounech.

Vystavený exponát (doba vystavení):

- Karel IV., císař římský a král český, povoluje Albertovi Kolovratovi, královskému hejtmanu v Milíně, založit před jeho hradem Ročovem klášter pro augustiniány – poustevníky. 2. leden 1373, Mühlberg. NA, Augustiniáni obutí – provincialát a konvent, Praha, inv. č. 64. (13. května – 6. června 2016.)

Žezlo a koruna

Výstava konaná v rámci projektu Karel IV. na Pražském hradě.

Výstavní prostory Císařské konírny, Praha – Pražský hrad; 12. května – 28. září 2016.

Připravila Správa Pražského hradu.

Vystavený exponát (doba vystavení):

- František Josef I. slibuje, že se dá korunovat na českého krále. Vyzývá sněm, aby se poradil o úpravě státoprávních poměrů. 12. září 1871, Vídeň. AČK, inv. č. 2516. (30. srpna – 28. září 2016.)

Karel IV. (1316–1378)

Výstavní prostory Valdštejnské jízdárny, Praha; 14. května – 25. září 2016.

Připravila Národní galerie v Praze.

Vystavené exponáty (doba vystavení):

- Karel, římský císař a český král, zřizuje na nově vystavěném hradě Karlštejně dvě kaple – ke cti Utrpení Kristova a ke cti P. Marie a při těchto kaplích a dříve již založené kapli sv. Mikuláše zřizuje samostatnou kapitulou. 1357 březen 27, Karlštejn. NA, České gubernium – guberniální listiny, inv. č. 67 (stará signatura L II 47). (13. května – 23. června 2016.)
- Ludvík, řečený Říman, markrabě braniborský, předává Karlovi, římskému a českému králi, svaté ostatky, říšské korunovační klenoty a další posvátné předměty Svaté říše římské. (Nejstarší úplný soupis říšského pokladu.) 1350 březen 12, Mnichov. NA, Archiv České koruny, inv. č. 339a. (13. května – 23. června 2016.)
- Karel, král římský a český, dává glejt všem židům, kteří se zúčastní svatby Lazara, pražského žida. 1351 srpen 5, Praha. NA, Archiv České koruny, inv. č. 369. (5.–12. srpna 2016.)
- Karel, římský císař a český král, vtěluje k České koruně města, městečka a hrady zakoupené v Bavorsku, městečko Bärnau a jiná místa v Německu. 1355 duben 5, Řím. NA, Archiv České koruny, inv. č. 473. (23.–30. května 2016.)
- Karel, římský císař a český král, vtěluje k České koruně slezská knížectví, markrabství Budyšínské a Zhořelecké. 1355 říjen 9, Řím. NA, Archiv České koruny, inv. č. 511. (13.–23. května 2016.)
- Štěpán starší, bavorský vévoda, spolu se svými syny slibuje, že vrátí České koruně zastavené hrady /v severních Čechách/, kdyby částka, za něž byly zastaveny vévodovi Otovi, spadla po jeho smrti na ně a byla zaplacená. 1374 říjen 16, Norimberk. NA, Archiv České koruny, inv. č. 1168. (13.–23. května 2016.)

Kopie dokumentů

- Karel, římský a český král, potvrzuje z římské královské moci všechna privilegia udělená českým králům římskými králi a císaři. 1348 duben 7, Praha. Faksimile (originál: NA, Archiv české koruny, inv. č. 300). (24. června – 25. září 2016.)

- Karel, římský a český král, uděluje svému bratru Jana Jindřichovi, moravskému markraběti a jeho dědicům, Moravské markrabství jako léno českého krále a České koruny. 1348 duben 7, Praha. Faksimile (originál: NA, Archiv české koruny, inv. č. 332). (30. května – 25. září 2016.)

800 let od první písemné zmínky o obci Praskolesy

Výstava v rámci oslav 800 let o první písemné zmínky o obci Praskolesy.

Kaple sv. Prokopa, Praskolesy; červenec–srpen 2016.

Připravila obec Praskolesy.

Posouzení fyzického stavu žádaných exponátů. (Vystavovatel nakonec od zápůjčky odstoupil.)

Oko bere, vole padni

Unikáty kartářského řemesla.

Výstavní prostory Středočeského muzea v Roztokách u Prahy; 26. srpna – 20. listopadu 2016.

Připravilo Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy.

Vystavený exponát (doba vystavení):

- Soubor hracích karet. Polovina 16. století. NA, NAD 2046. 26. srpna – 20. listopadu 2016.)

400. výročí povýšení jezuitské klementinské akademie na univerzitu

Výstava v rámci mezinárodní konference.

Výstavní prostory Národní knihovny České republiky v Klementinu, Praha 1; říjen 2016.

Připravila Národní knihovna České republiky, Praha.

Posouzení fyzického stavu žádaného exponátu. (Vystavovatel nakonec od zápůjčky odstoupil.)

Die Exekutionen (...) müsse unauffällig im nächtsgelegenen Konzentrationslager durchgeführt werden – Fotografie sovětských válečných zajatců, kteří byli před 75 lety v koncentračním táboře Sachsenhausen zavražděni

Výstavní prostory Památníku Sachsenhausen; 6. listopadu 2016 – 11. června 2017.

Připravil Památník Sachsenhausen.

Posouzení fyzického stavu žádaného exponátu. (Vzhledem k špatnému fyzickému stavu archiválie bylo vystavovateli navrženo vystavení kvalitní fotoreprodukce.)

Štětcem, perem, razidlem

Rukopisy, dokumenty a mince z období vlády českých Lucemburků

Výstavní prostory Strahovské knihovny, Královská kanonie premonstrátů na Strahově, Praha; 16. prosince 2016 – 15. ledna 2017.

Připravila Národní galerie v Praze.

Vystavené exponáty (dobu vystavení):

- Jan Lucemburský, král český, potvrzuje na žádost Petra, opata kláštera zbraslavského, inzerovanou listinu, jíž jeho manželka, královna Eliška, darovala zbraslavskému klášteru ves Klínek (1319, I. 3., Praha). 6. leden 1319, Praha. NA, fond Premonstráti – klášter Strahov, inv. č. 32. (16. prosince 2016 – 2. ledna 2017.)
- Jošt, markrabí moravský, potvrzuje na žádost opata Jindřicha a konventu želivského kláštera inzerovanou listinu Václava II. z 27. 4. 1293 o osvobození kláštera od placení cla z moravských statků. 1. duben 1377., Brno. NA, fond Premonstráti – klášter Strahov, inv. č. 60. (14 dní v průběhu výstavy.)
- Jan Soběslav, markrabí moravský, potvrzuje na žádost opata Jindřicha a konventu želivského kláštera listinu Václava II. z 27. 4. 1293 o osvobození kláštera od placení cla při dovozu z moravských statků. 21. září 1377, Bzenec. NA, fond Premonstráti – klášter Strahov, inv. č. 61. (14 dní v průběhu výstavy.)
- Jošt, markrabí braniborský a moravský, povoluje rychtáři, purkmistrovi a konšelům města Jihlavy odkázat 7 kop grošů ročního věčného platu oltáři v městském špitále a 8 kop oltáři svaté Anny a Kateřiny ve farním kostele; tento odkaz má být zapsán do zemských desek, podací a prezentace kaplanů mají být ponechány městu. 6. květen 1402, Jihlava. NA, fond Premonstráti – klášter Strahov, inv. č. 88. (14 dní v průběhu výstavy.)
- Žofie, česká královna, schvaluje rozhodnutí svých úředníků Jiřího z Nakla, Buška řečeného Calta a Niklina z Ořechu ve sporu augustiniánského kláštera u Mělníka s mělnickou městskou obcí o nálevny a krámy za klášterní zdi a uvnitř kláštera a nařizuje toto rozhodnutí dodržovat pod pokutou 2 hřiven zlata. 21. srpen 1402, Mělník. NA, fond Premonstráti – klášter Strahov, inv. č. 89. (2.–15. ledna 2017.)
- Urbář Strahovského kláštera, 1410. NA, fond Premonstráti – klášter Strahov, kn. 4207. (16.–22. prosince 2017.)

Kopie dokumentů:

Zahraniční:

Císař Karel IV. 1316-2016

Praha-Norimberk. Pořadatel Germánské národní muzeum v Norimberku, 20. října 2016 - 5. března 2017. Pro účely výstavy byla vytvořena kopie listiny AČK 474 (autor: David Frank), financovaná pořadatelem.

Domáci:

Koruna na dlani: Věčná mince království

Výstavní prostory Rožmberského paláce, Praha; 15. května 2016 – 7. ledna 2017.

Připravila Správa Pražského hradu.

Posouzení fyzického stavu žádaného exponátu. (Vzhledem k špatnému fyzickému stavu archiválie bylo vystavovateli navrženo vystavení kvalitní fotoreprodukce.)

Libočany a Břevnovský klášter

Zámek v Libočanech; 18. června 2016. Připravil Národní archiv a Benediktinské arciepiškopství v Břevnově. Koncepti výstavy a výběr dokumentů pro jednotlivé panely vytvořila Jitka Křečková. Pořízení kopií dokumentů a vytvoření panelů bylo financováno Benediktinským arciepiškopstvím v Břevnově.

Břevnov – ve stínu kláštera, Hradčanům na dohled

Pořadatel Muzeum hl. m. Prahy, 4. května. – 30. října 2016. Na výstavě byla vystavena kopie falza zakládací listiny břevnovského kláštera (ŘBB inv. č. 1), kterou financovalo Benediktinské arciepiškopství v Břevnově.

Kutná Hora a Lucemburkové na českém trůně

Hrádek u Kutné Hory. Pořadatel Muzeum stříbra v Kutné Hoře, 3. 6. - 29. listopadu 2016. Byly vystaveny kopie lucemburských pečetí z fondů Národního archivu.

Poslední majestát. Smrt a nesmrtelnost Karla IV.

České muzeum hudby. Pořadatel Národní muzeum, 30. listopadu 2016 - 26. března 2017. Na výstavu byla se souhlasem Českého velkopřevorství maltézského řádu zapůjčena kopie pečeti konventu johanitů.

Praha Karla IV.

Stálá expozice v prostorách Domu U zlatého prstenu. Pořadatel Muzeum hl. m. Prahy, zahájení 13. prosince 2016. Na výstavě jsou vystaveny kopie dvou pečetí Nového Města pražského z fondů Národního archivu.

Toskánští Habsburkové a ostrovské panství 1808–1918

Ostrov nad Ohří – stará radnice, spoluorganizátoři: Město Ostrov nad Ohří, Národní archiv, Národní muzeum v Praze, Národní památkový ústav v Praze, 21. května 2016 – 2. dubna

2017. Koncepti výstavy a výběr dokumentů pro jednotlivé panely vytvořila E. Gregorovičová, která je rovněž spoluautorkou doprovodné stejnojmenné publikace.

Návraty volyňských Čechů

Muzeum města Ústí na Labem, 22. 1. – 20. 3. 2016, kopie, autorská spolupráce: Roman Štér.

Zahradně-architektonická tvorba významných prvorepublikových českých zahradních architektů Josefa Kumpána, Josefa Minibergera a Josefa Vaňka,

Zahradnická fakulta v Lednici, 7. března – 27. května 2016, Metodické centrum zahradní kultury v Kroměříži, 10. června – 18. září, 2016, Česká zemědělská univerzita, prosinec 2016 – leden 2017, autorka koncepce výstavy a realizace panelů Šárka Steinová ve spolupráci s Petrem Fenclem.

Střípky ze života z pohledu dokumentů Krajského výboru Sokola Praha (1949–1952)

Vestibul Národního archivu a Státního oblastního archivu v Praze, Praha; 7. listopadu – 16. prosince 2016. Připraveno Státním oblastním archivem v Praze.

Osudy Strakovy akademie

Úřad vlády České republiky, připravila Tereza Pluskalová

Zahrada Strakovy akademie, Praha, 11.–12. června, 18.–19. června, 25.–26. června 2016; Alšovo nábřeží, Praha 27. června – 25. července 2016; Husovo náměstí, Nové Město nad Metují 2. srpna – 30. září 2016.

Příprava pro následující roky:

Skandal bei Hofe. Die Flucht der Luise von Toscana, Kronprinzessin von Sachsen

Zámek Pillnitz u Drážďan, 28. duben – 5. listopad 2017. Výstava je připravována z iniciativy generálního konzula ČR v Drážďanech Jiřího Kuděly a jejím organizátorem je Schlösserland Sachsen – Staatliche Schlösser, Burgen und Gärten, GmbH. Národní archiv je spoluautorem a oficiálním partnerem výstavy. Na její přípravě se podílejí E. Gregorovičová a J. Kahuda.

Ferdinand Tyrolský

Zámek Ambras u Innsbrucku v Rakousku, který je součástí muzea dějin umění ve Vídni (Kunsthistorisches Museum Wien). Výstava „Erzherzog Ferdinand II. – 450 Jahre Tiroler Landesfürst“ je organizována ve spolupráci s Národní galerií v Praze a Ústavem dějin umění

Akademie věd České republiky při příležitosti 450. výročí počátku vlády Ferdinanda II. v Tyrolsku. Bude se konat od 15. června do 8. října 2017.

V roce 2016 proběhl jen předběžný výběr exponátů - originál kresby stavu varhan v chrámu sv. Víta od Francesca Terzia, ČDKM IV, fol. 347, kart. 191. Po 30 dnech bude originál nahrazen reprodukcí, kterou zhotoví restaurátor Muzea dějin umění ve Vídni.

SPOLUPRÁCE S MÉDII

V roce 2016, stejně jako v předchozích letech, spolupracoval Národní archiv ve velké míře s médii. Česká televize vyrobila dokument o zhotovování faksimile listiny z fondu Archiv České koruny pro výstavu Císař Karel IV. 1316-2016 v Norimberku restaurátorem Davidem Frankem. Výstavu Národního archivu *Listinný poklad Karla IV. - Archiv České koruny* nabídla mnohá média - Česká televize, Nova, Prima, Právo, Lidové noviny, Mladá fronta Dnes, Haló noviny, Metro, Blesk aj. Lenka Matušíková vystupovala v pořadu České televize *Historie.cs Ve stínu Maharala* (premiéra 2. dubna 2016 na ČT 24). Zdeňka Kokošková spolupracovala se Živou pamětí o.p.s. na projektu *Nucená práce 1939-1945. Příběhy pamětníků ve výuce* a podílela se na přípravě dokumentárního filmu. Poskytovali jsme odpovědi na žádosti médií ve věcech členství v KSČ některých politiků, přičemž zájem stoupl zejména s krajskými volbami 2016 a jejich výsledky. Dále jsme připravili studijní podklady a podíleli se na natáčení pořadu České televize na téma *Anticharty 77* režiséra Pavla Křemena (Alena Šimánková) a dále pro Českou televizi pro pořad Břetislava Rychlíka o Jiřím Stránském (vězeňský spis Jiřího Stránského). Pro režisérku Evu Langšádlovou jsme provedli k připravovanému dokumentu o Jiřině Štěpničkové rešerši. Značný čas byl věnován komunikaci s režisérem Davidem Vondráčkem k požadavku České televize na provedení analýzy DNA Jana Masaryka z archiválií uložených v Národním archivu, z právních a etických důvodů bylo nakonec Českou televizí od požadavku ustoupeno. Pro zahraniční produkci (režisér David Mrnka, pomocný režisér Vlastimil Kadeřábek) jsme připravovali materiály pro hraný film o Miladě Horákové. Režisér Pavel Křemen pracuje také na filmu o někdejším generálním tajemníkovi ÚV KSČ Miloši Jakešovi, který právě předává svůj osobní archiv. Přispěli jsme přípravou archiválií pro natáčení dokumentu Davida Ondříčka o Emilu Zátopkovi (premiéra na ČT 2 dne 5. srpna 2016). Eva Gregorovičová a Jiří Křest'an vystoupili 28. dubna 2016 v regionální TV Ostrov u příležitosti vernisáže výstavy *Toskánští Habsburkové a ostrovské panství 1808-1918*. Jiří Křest'an se podílel na přípravě radioknihy, připravené z jeho publikace Zdeněk Nejedlý. Politik a vědec v osamění Viktorem Bezdíčkem

pro stanici Plus Českého rozhlasu. Dvanáct dílů radioknihy bylo vysíláno v květnu 2016. Při této příležitosti poskytl Jiří Křesťan rovněž rozhovor redaktorce téže stanice Ivaně Denčevové.

EXKURZNÍ ČINNOST

V oddělení nejstarších fondů se v roce 2016 uskutečnilo 29 exkurzí, jichž se zúčastnilo celkem 376 návštěvníků, z nichž lze zmínit kromě vysokoškolských a středoškolských studentů především archiváře z Kazachstánu, Kanady a Rakouska, pracovníce matričních úřadů, zástupce církevních institucí, např. Královské kanonie premonstrátů na Strahově, Jednoty bratrské, pracovníky odboru archivní správy Ministerstva vnitra ČR a jiných odborů MV ČR atd. Mezi významné návštěvníky patřilo 11 zástupců japonského parlamentu a zastupitelského úřadu Japonska, 20 členů děkanského kolegia VŠCHT a 50 účastníků konference zahraničních Čechů. Studenti Lauderovy školy se zúčastnili edukativně pojaté exkurze, během které se aktivně zapojili do vyhledávání dokumentů v katastrálních fondech a židovských matrikách. Tato exkurze proběhla v rámci plnění projektu CO:OP a výsledkem byl krátký studentský film. Na Chodovci se uskutečnilo celkem 25 exkurzí s celkovým počtem 465 účastníků. Kromě organizovaných exkurzí jsme umožnili celou řadu návštěv Národního archivu pro zahraniční delegáty různých akcí pořádaných zejména odborem archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR i pro zaměstnance některých odborů MV ČR a dalších institucí. Tyto návštěvy v sobě zahrnovaly nejen exkurzi/návštěvu na pracovištích NA, ale také odborné debaty vždy na předem dané téma – digitalizace, archivace fotografií, zvukových záznamů a filmů; Národní digitální archiv atd. Soupis akcí a využívání přednáškového sálu a kinosálu NA v roce 2016

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2016

Měsíc	Seznam akcí a využívání sálů	Počet
LEDEN	Výuka pro studenty archivnictví FF UK	1
	Zápočtový test	1
	PROARK - porada	1
	Jednání pracovní skupiny národního standardu	1
ÚNOR	Jednání pracovní skupiny národního standardu	1
	Seminář k eSSI	1
	Školení hodnocení státních zaměstnanců	1
	Výběrové řízení	2
	Exkurze - Univerzita Hradec Králové	1
	Výuka archivnictví	2
	Výuka PVH - veřejná správa	2
	Školení hospodářů státních archivů	1
BŘEZEN	Výroční schůze ČIS	1
	Redakční rada Paginae historiae	1
	Pamětní knihy železničních stanic – historie a zveřejnění	1
	Výuka archivnictví	5
	Výuka PVH - veřejná správa	4
	Valná hromada ČAS	1
	Seminář pro původce – Změna ERMS	1
	Archivní kurz	1
	Jednání pracovní skupiny národního standardu	1
	Výběrové řízení	1
DUBEN	Exkurze a přednáška pro studenty Gymnázia Omská	1
	Výuka archivnictví	4
	Výuka PVH - veřejná správa	4
	Univerzita Komenského v Bratislavě Filozofická fakulta Katedra archivnictva a PVH - exkurze	1
	Natáčení pořadu	1
	Katolická teologická fakulta UK - exkurze	1
KVĚTEN	Výuka archivnictví	2
	Výuka PVH - veřejná správa	3
	Archives in Digital Age - workshop	2
	Archivní kurz	1
	Výběrové řízení	1
ČERVEN	Archivní kurz	1
	Školení kyberbezpečnosti pro zaměstnance Národního archivu	2
	Výuka archivnictví	2
	Komise k archivnímu zákonu	2
	Porada 8. odd.	1
	Archivní kurz	1
ČERVENEC	Natáčení televize	1
SRPEN	Výběrové řízení 6. odd.	3
	Komise k archivnímu zákonu	1
ZÁŘÍ	Porada 8. odd.	1

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2016

	Konference Správní řád	1
	Setkání MOPEDu	1
	Natáčení televize	1
	Jednání expertů NBÚ	1
ŘÍJEN	Konference Co po nás zbude	2
	Porada 8. odd.	1
	Jednání expertů NBÚ	1
	Přednáška: Prof. Lenka Bobková: Italské zkušenosti mladého Karla IV. Srovnání císařovy autobiografie a kroniky města Parmy	1
	Přednáška: PhDr. Eva Doležalová, PhD.: Karel IV. - dobrý český král, ale špatný římský císař?	1
	Zpracování složitých a rozsáhlých osobních a rodinných archivů se zřetelem k fondu Zdeněk Nejedlý	1
	Přednáška: PhDr. Denko Čumlivski: Karel IV. a Archiv České koruny. K výstavě listin v Národním archivu.	2
	Jednání pracovní skupiny národního standardu	1
	Natáčení archivních dokumentů	1
	Archivní kurz	2
	Školení BOZP	1
LISTOPAD	Archivy, muzea, knihovny v digitálním světě 2016	1
	Prezentace softwaru ELZA – konference a seminář	2
	Jednání expertů NBÚ	1
	Muzeum a změna V	4
	Možnosti využití archivních fondů – Zpracování map a fotografií Prahy - přednáška doc. Milana Šimůnka	1
	Setkání přátel NA	1
	Archivní kurz	3
	Porada	1
	Natáčení archivních dokumentů	1
PROSINEC	Setkání důchodců Národního archivu	1
	Archivy, muzea, knihovny v digitálním světě 2016	1
	Porada 8. odd.	2
	Mikulášská besídka	1
	Setkání Mopedu	1
	Exkurze Pedagogická fakulta UK	1
	Komise k archivnímu zákonu	1
	Celkem akcí	109

KNIHOVNA

V uplynulém roce knihovna fungovala v základních činnostech a službách na takové úrovni, aby opět dostála rozsahu služeb uživatelům, daném a vyplývajícím z jejího postavení základní knihovny se specializovaným fondem dle §13 zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb a splnit nebo pokračovat v řadě úkolů specifického, dlouhodobého a mimořádného charakteru. V konkrétní

podobě toto představuje širokou škálu úkolů a činností v oblasti péče o historické knihovní fondy a sbírky, které jí byly v procesu minulých let svěřeny do péče; úkolů v oblasti tvorby a zpřístupňování oborově zaměřeného knihovního fondu archivní knihovny; tvorby a zpřístupňování informačního oborového fondu, ať již v podobě oborových dokumentačních databází, nebo v podobě sestavování a vydávání oborových bibliografií; úkolů a činností v oblasti využívání těchto fondů formou poskytování nejrozličnějších služeb výpůjčních, referenčních a řady specifických služeb knihovny) – při využití nových technologií – širokému okruhu uživatelů knihovny, ať již jde o pracovníky a badatele Národního archivu a ostatních archivů ČR, o uživatele z okruhu vysokých a středních škol, nebo o další odborné a zájmově odborně zaměřené uživatele z řad široké veřejnosti. Činnosti na detašovaném pracovišti v objektu Milady Horákové 133 byly nadále pokryty jednou pracovnící z knihovny na Chodovci v rozsahu poloviny pracovního úvazku.

Automatizace

První rok provozu nového automatizovaného knihovního systému (AKS) Verbis, přinesl postupné zavádění jednotlivých modulů – Akvizice, Katalog, Katalogizace a servisních modulů. Hlavní novinkou oproti předchozímu systému je zprovoznění Výpůjčního modulu. Důležitá změna tak nastala ve zpřístupnění online katalogu Portaro na adrese <http://knihovna.nacr.cz/>. Nyní mají zaměstnanci a veřejnost rovnocenný přístup ke zpracovaným záznamům knihovních jednotek a možnost jejich vzdáleného objednání.

Díky systému Verbis se podařilo v polovině roku 2016 zahájit spolupráci se souborným katalogem ČR (dále jen SK ČR), která úspěšně i nadále pokračuje. Nejprve byly do SK ČR zaslány vzorky záznamů monografií na zhodnocení jejich kvality (cca 30 „starých“ záznamů a dalších 30 záznamů podle nových pravidel). Vzorky byly přijaty. Knihovna nyní průběžně zasílá staré záznamy po menších dávkách (300-400 záznamů týdně) a 1x měsíčně nové záznamy. Počet monografií v souborném katalogu byl k 22. prosinci 2016 5 160 záznamů.

Od 1. června 2016 platí nový knihovní řád, který zohledňuje novinky spojené se zavedením systémem Verbis a jeho online katalogem Portaro.

Digitalizace

Knihovna zpřístupnila a adrese <http://kramerius.nacr.cz/> výsledky projektu digitalizace dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru v podprogramu VISK 7 (Kramerius).

Přejímky a přírůstky fondu

V roce 2016 hospodařila knihovna s rozpočtem na nákup knih a časopisů v celkové částce 500 000,- Kč. Z toho 250 000,- Kč bylo určeno na nákup odborné literatury financované z prostředků institucionální podpory vědy. Další knihovní jednotky byly zakoupeny z grantů (25 000,- Kč GA ČR – Ludvík Salvátor 2. odd., 20 000,- Kč NAKI II a 15 000,- Kč PIERA z 10. odd.). Kromě nákupu knih a zajištění kontinuací periodických publikací se knihovna podílela na rozšíření archivního fondu Sbíрка map a plánů Národního archivu. Formou nákupu bylo získáno 495 knihovních jednotek, svázaná periodika byla zapsána v počtu 244 nových jednotek. Nejvíce publikací, 517, bylo získáno zdarma (dar, výměna, povinný výtisk badatelů, přejímky a z produkce Národního archivu). Celkem přibylo do fondů knihovny 1 256 knihovních jednotek. Knihovna odebírala 353 titulů (395 exemplářů) časopisů.

Zpracování knihovních fondů

Kromě zpracování ročních přírůstků se knihovna také věnovala zpětnému zpracování starších fondů. Největším samostatným takto retrokatalogizovaným celkem je Knihovna restaurátorů (příruční knihovna oddělení péče o fyzický stav archiválií), která obsahuje 938 svazků.

Novinkou týkající se uložení fondu je bezesporu shromáždění nejnovějších publikací v rámci tzv. „volného výběru“ na policích ve studovně. Tyto snadno dostupné knihy jsou v online katalogu označeny jako „volný výběr“ a čtenář si je může sám během otevírací doby knihovny vyhledat. Může si rovněž vybrat titul rovnou, aniž by si ho objednával přes online katalog nebo službu v půjčovně.

Ochrana fondu

Do odborné restaurátorské péče bylo předáno 17 dokumentů (14 svazků starých tisků z fondu Knihovny A a fondu Knihovny B a také 3 svazky novin – starých tisků z fondu Sbíрка novin NA). Knihovna zahájila také průběžné předávání cca 60 kusů/ročně drobných publikací, kterým jsou vyráběny ochranné obálky z nekyselé lepenky.

V rámci ochrany a péče o knihovní fondy byla realizována veřejná zakázka na vazbu časopisů a novin v rozsahu 863 svazků.

Bibliografická činnost a hlášení výsledků RIV

V roce sběru 2016 pro roky uplatnění 2011-2015 bylo celkem nahlášeno do Rejstříku informací o výsledcích (RIV) 73 výsledků vědy a výzkumu Národního archivu, z toho bylo nahlášeno pro poskytovatele:

- Ministerstvo vnitra - 40 výsledků
- Technologická agentura ČR - 1 výsledek
- Grantová agentura ČR - 3 výsledky
- Ministerstvo kultury - 29 výsledků

Publikace Jiřího Křesťana: Zdeněk Nejedlý : politik a vědec v osamění, zaznamenala úspěch při hodnocení vědeckých výsledků ukončených programů za léta 2013-2015 v rámci druhého pilíře (Ministerstvo vnitra). Patří tak mezi nejkvalitnější výsledky tohoto období a byla jí přidělena třída A.

Publikační činnost pracovníků, kterou zpracovává knihovna v rámci bibliografických činností, je uvedena v samostatné příloze v závěru této zprávy.

Spolupráce s Historickým ústavem AV ČR:

Knihovna NA od roku 2016 spolupracuje s Historickým ústavem AV ČR na mezinárodním projektu *Souborného katalogu Bibliografie české a slovenské historiografie*. Katalog vznikl jako výstup projektu velkých infrastruktur pro VaVaI *Bibliografie dějin Českých zemí* č. LM 2011018, poskytnutého Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Knihovna Národního archivu zastřešuje *Bibliografii českého archivnictví*, která zpracovává českou vědeckou a odbornou knižní produkci v oblasti archivnictví a příbuzných oborů.

VĚDECKÝ VÝZKUM

Národní archiv, v souladu s předmětem činnosti stanoveným zákonem o archivnictví, dlouhodobou koncepcí rozvoje výzkumu a v neposlední řadě i historickou tradicí starou sto padesát let, pokračoval i v roce 2016 ve svých výzkumných aktivitách.

Archiv provádí vědeckou a výzkumnou činnost v oblasti archivnictví, pomocných věd historických a v příbuzných vědních oborech; plní úkoly ústředního vědecko-výzkumného pracoviště na úseku preventivní péče o archiválie, konzervace a restaurování archiválií, uchovávání a zpřístupňování nových forem nosičů informací, včetně dokumentů v digitální

podobě; v této oblasti vykonává funkci odborného, metodického a školicího centra. Základním posláním archivů bylo a je uchovat a zpřístupnit informace pro současné a budoucí potřeby společnosti. Vědecké, výzkumné a inovační aktivity tedy oscilují kolem tohoto fundamentu a spolu s vývojem společnosti se proměňují reagující na informační poptávku a na vnější rámec existence a fungování archivů, přesněji na potenciální rizika, znemožňující plnit základní poslání. Národní archiv se stal i na tomto poli uznávanou výzkumnou kapacitou, potvrzenou výsledky a poměrně úspěšným získáváním dotací z nejrozličnějších zdrojů na vědu a výzkum. Základní směr výzkumu je definován v dlouhodobé koncepci Národního archivu, nicméně tato koncepce podléhá operativní každoroční vnitřní evaluaci formou aktualizace pracovního plánu na příslušný rok a reaguje tak na aktuální stav oboru, rozvoj spolupráce s partnerskými institucemi v ČR i v zahraničí a v neposlední řadě rovněž na aktuální potřeby státní politiky a administrativy a její informační poptávku.

V letech 2015 – 2016 Ministerstvo vnitra posuzovalo plnění Koncepce rozvoje výzkumné organizace vyhotovené v roce 2011 a každý rok inovované. Byl sestaven i profil výzkumných kapacit Národního archivu. Výsledky a doporučení panelu, který reprezentoval akademickou obec a uživatele výsledků výzkumné činnosti, se vzácně shodovaly s obdobnými výstupy dobrovolně podstoupené mezinárodní evaluace podniknuté konsorciem institucí vybraných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v rámci evropského projektu v roce 2015. Směřování výzkumných aktivit odpovídá kontextu a vývoji mise organizace a je vynikající v národním srovnání. Velmi dobrá byla efektivita a využití přidělené institucionální podpory. Tematický rozsah výsledků a tematický rozsah projektových návrhů odpovídal potřebám uživatelské sféry též na velmi dobré úrovni. Výsledkový mix odpovídal účelu výzkumné činnosti organizace s hodnocením velmi dobré. Pouze jako dobrá byla ohodnocena strategie prezentace výsledků dle účelu činnosti, konkurenceschopnost vybraných výsledků a publikační činnosti. Výsledky publikační činnosti snesou národní srovnání, ale jsou určeny pro úzký okruh uživatelů. Minimální zastoupení zahraničních publikací je vnímáno jako deficit. Vysloveně slabou stránkou je publikační činnost pod vlastní redakcí nebo využívání dlouhodobě neefektivních publikačních kanálů. Doporučeno bylo zřízení vědecké rady, posílení výzkumu v oblasti péče o archiválie a omezení aktivit vykazujících charakter osobního zájmu individuálních výzkumníků, internacionalizace výzkumné činnosti, věnovat pozornost zvyšování kvalifikace a prezentaci a vstupům do veřejného prostoru.

S tímto v podstatě skvělým oceněním a uvědoměním si rozvojového potenciálu, ale i základních povinností a vlastního postavení mohl Národní archiv připravit v roce 2016

Rozvojový program výzkumné organizace pro období 2017 – 2023. Potvrzením správnosti našeho usilování bylo přiznání institucionální podpory vědy pro rok 2012, na základě výsledků vědecké činnosti, ve výši 5 501 tis. Kč, další podpora na rok 2013 činila 5 456 tis. Kč, 6 100 tis. Kč na rok 2014, 5 508 tis. Kč pro rok 2015, 5 745 tis. Kč na rok 2016 a tatáž částka na rok 2017.

Nová pravidla hodnocení výzkumných organizací by nám měla ještě více vyhovovat než dosavadní bibliometrický systém. Na seznamu vědeckých institucí figurujeme v podstatě v postavení vědecké infrastruktury, ale náš potenciál je mnohem širší. Realizace vědeckého výzkumu a inovací odpovídá širšímu záběru činností, které archiv ze zákona vykonává. Proto se zde realizuje jak základní, tak aplikovaný výzkum a silně jsou zde zastoupeny inovace technologické i pro výkon státní správy. Kromě základního výzkumu jsou vědecké výsledky okamžitě použitelné v každodenní praxi, neboť projekty jsou formulovány právě s ohledem na potřeby archivu a jeho uživatelů v nejširším slova smyslu.

Základní výzkum realizuje Národní archiv v souladu se svým oborovým zákonem v oblasti historiografie, sociologie, statistiky, dějin správy a pomocných věd historických. Zásadní obrat zde neočekáváme. Odborné statě publikujeme v renomovaných domácích impaktovaných či neimpaktovaných recenzovaných periodikách, především ve *Sborníku archivních prací* a v *Archivním časopise*, které vydává Ministerstvo vnitra; ve sborníku Národního archivu *Paginae historiae*, v *Českém časopise historickém* a v řadě dalších časopisů. Institucionální podpora vědy umožňuje pružněji zveřejňovat výsledky průběžného zkoumání, a to i monografickou cestou za pomoci externích služeb vydavatelství a tiskáren. Naše kapacitní možnosti jsme rozšířili obměnou dosluhujícího vlastního zařízení pro tisk odborných titulů tak, jak je to obvyklé u ostatních domácích výzkumných ústavů našeho oboru. Dosud nesměle se rýsující publikační řady se díky tomu zřetelněji vyprofilovaly. Směřování nyní cílí i na jejich grafické sjednocení. Cílem je navázat spolupráci při publikování s renomovaným Nakladatelstvím Lidových novin, která postaví propagaci a odbyt na profesionální úroveň. Přídavné zdroje též umožní udržet mobilitu odborných pracovníků, jejich výzkum doma i v zahraničí a předávání a výměnu poznatků na příslušných fórech.

Vědecký výzkum je pouze jedním z úkolů archivu a je závislý na objemu ostatních povinností, především povinností úředního charakteru. Přesto je nesporné, že práce všech odborných zaměstnanců (archivářů, konzervátorů a restaurátorů, informatiků a knihovníků) je prací tvůrčí a vědeckou ve smyslu definice vědy jako systematického způsobu racionálního a empirického poznávání. Každý z odborných pracovníků může věnovat práci na vědeckých

úkolech cca 20% své pracovní doby. Za produkty vědecké činnosti je však možné považovat i takové výsledky, které nejsou kvantifikovány výstupy v databázi RIV. Práce archivářů, knihovníků, restaurátorů i informatiků je v zásadě kontinuální tvůrčí činností, při které jednotliví pracovníci používají a dále rozvíjejí metodologii z řady vědních oborů (archivnictví, pomocné vědy historické, dějiny správy, chemické vědy, informatika). U odborných archivářů jde především o aplikaci vědeckých poznatků při zpracování archivních fondů a sbírek, při evidenci původců a sledování jejich chování, při stanovení metodických postupů při dohledu na spisovou službu a výběr archiválií, ale i při vyřizování úřední agendy, kde je nutné obsáhnout i její historické souvislosti.

Vědecká práce v Národním archivu tak probíhá ve dvou rovinách: 1. při tvorbě vlastních vědeckých výstupů dle dlouhodobé koncepce vědeckého rozvoje pracoviště a jeho vnitřních jednotek a 2. aplikovaně při ostatních činnostech Národním archivem vykonávaných.

V těchto mantinelech je naplňována i mise organizace stanovená legislativním rámcem a vnitřními koncepčními dokumenty. Její konkrétní realizace je samozřejmě dána řadou konkrétních a částečně proměnlivých faktorů, z nichž nejvýznamnější jsou personální zabezpečení pracoviště, jeho rozpočtová stabilita a soubor a struktura aktuálních úkolů a potřeb, které jsou na pracoviště kladeny. Dle vykazovaných výsledků, jejich ohlasu v domácí i zahraniční vědecké komunitě i dle jejich implementace ve společnosti lze však konstatovat, že Národní archiv vykazoval v posledních pěti letech ve vědecké oblasti konjunkturu a stabilitu. Podařilo se realizovat řadu projektů a výstupů (jak v oborové specializaci, tak v oblasti metodologické), které pozitivně a trvale poznamenávají nejen vývoj oboru, ale snad i vývoj společnosti.

Na *pomezí základního a aplikovaného výzkumu* se pohybují archiváři při zpracování archivních fondů, jež je korunováno výsledkem v podobě archivních pomůcek s fundovaným úvodem, vlastním inventářem či katalogem a náročnými rejstříky. I do této oblasti zasáhla masívně standardizace. Ostatně právě i této problematice se v minulosti věnoval Miroslav Kunt v projektu financovaném bezpečnostním výzkumem a v jedné oblasti dokončil výzkum pro Ministerstvo kultury dál ve spolupráci s dalšími paměťovými institucemi. Veškeré výsledky se přetavily v celostátní, dlouho postrádanou metodiku a ústily i do legislativní úpravy. Čerstvé výsledky týkající se informačního propojení prostřednictvím tzv. autorit se využívají i pro další výzkum organizovaný odborem archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra za pomoci Technologické agentury České republiky. Vše umožní

komfortní národní i mezinárodní sdílení informací badateli i nejširší veřejností, eliminaci vysoké míry prezenčního studia a tím i rizika s ním spojená.

Aplikovaný výzkum se realizuje především na úseku informatiky, zpřístupňování a péče o fyzický stav archiválií. Jedná se o celý komplex vzájemně propojených otázek, které se rozprostírají též do oblasti *bezpečnostního výzkumu v gesci Ministerstva vnitra* a souvisí se základními existenciálními otázkami archiválií, s jejich zabezpečením před zničením, pozměněním i degradací vlivem stárnutí či lidskými faktory. Výzkum realizovaný v Národním archivu se dotýká kontextu zajišťování bezpečnosti a bezpečnostního systému v následujících třech okruzích:

- a. zajištění fyzické ochrany svěřených archiválií, tj. svěřené součásti národního kulturního dědictví. Tento výzkumný segment je zaměřen na formulaci bezpečnostních rizik pro fyzický stav archiválie a metod pro jejich maximální eliminaci, dále na stanovení metod konzervace a restaurování různých typů archiválií. Tento směr má výrazný charakter aplikovaného výzkumu, zároveň jsou jeho výsledky obecně platná metodická a metodologická doporučení aplikovaná v celé síti archivů ČR a v řadě případů i mimo oblast archivnictví.
- b. výzkum technologických postupů zpřístupnění jedinečných a pro stát důležitých archiválií. Cílem tohoto směru je především výzkum a vývoj různých metod zajištění autentických reprodukcí archiválií, které mohou být využity jak pro badatelskou veřejnost, tak pro úřední potřebu. Tento směr výzkumu, rovněž s výrazným charakterem výzkumu aplikovaného, je zaměřen především do oblastí moderních technologií (bezpečnostní snímkování, digitalizace), a to jak do oblastí samotných technologií, tak především jejich aplikace do archivní praxe (popis, identifikace a autenticita digitalizátů, tvorba metadat a další). Rovněž výsledkem tohoto směru výzkumu jsou především certifikované metodiky aplikované v celé síti archivů v ČR.
- c. péče o informační hodnotu archiválií, zpracování informace, její efektivní a operativní zpřístupnění a využití pro účely státní správy. Cílem tohoto směru výzkumu je sledování procesu ochrany a zpřístupnění informace v příslušném právním rámci a především její efektivní využití pro potřeby státní administrativy. Cílem tohoto výzkumu je zajištění operativnosti a efektivity vyřizování úředních agend, na nichž se Národní archiv podílí. Výsledky tohoto typu výzkumu jsou primárně zaměřeny na veřejnou správu a její potřeby.

Výzkum tak prorůstá na jedné straně směrem k elektronickým archiváliím, elektronickým spisovým službám, elektronickému úřadování a směřuje k tvorbě národní legislativy a standardizaci. Druhým směrem pak pokračuje k poskytování komfortních služeb

uživatelům, váže se na konkrétní cíl strategie *zefektivnění fungování veřejné správy a veřejných služeb* přiblížením veřejné služby občanovi v oblasti archivnictví a zajištění její maximální dostupnosti a kvality s důrazem na bezpečný a jednoduchý přístup prostřednictvím sítě internetu. Zde je snad lépe mluvit o *inovativním potenciálu s prvky aplikovaného výzkumu*.

Jakýkoliv výzkum se neobejde bez stabilizované infrastruktury. Národní archiv ji rozvíjí nejen pro své vlastní potřeby, ale i pro tisíce uživatelů, kteří každoročně studují v jeho badatelnách i prostřednictvím jeho webových stránek. Jde o celou škálu digitálních nástrojů, bibliografických služeb i o informační systémy pro badatelny a knihovnu. Digitalizace analogových pramenů, vytváření znalostních databází, zpřístupnění born digital dokumentů, sdílení informací pro výzkumníky uvnitř i navenek instituce, propojování týmů v rámci oboru historiografie k zintenzivnění a zviditelnění výzkumu, víceoborová spolupráce – to jsou typické trendy v paměťové instituci, jako je ústřední archiv státu. Je nutno konstatovat, že už v roce 2015 se konečně díky institucionální podpoře vědy uskutečnila deset let pro nedostatek financí odkládaná změna v knihovně. V roce 2016 byl nový software doplněn o další komponenty a umožnil poskytovat služby dávno obvyklé ve vědeckých knihovnách, zejména zpřístupnění katalogů on-line. Badatelna přišla na řadu s obdobným neduhem vzápětí. Upgrade *Informačního systému Badatelna* na podzim roku 2016 zkomfortnil obsluhu badatelů a přiblížil (po dotvoření na míru) k dálkové objednávání archiválií ke studiu.

Institucionální podporu čerpá Národní archiv od roku 2011, ve větší míře od roku 2012. Možnost jejího využití zásadním způsobem poznamenala rozvoj vědecké a výzkumné činnosti pracoviště.

Institucionální podpora vědy je využívána především v následujících oblastech:

- a. budování vědecké infrastruktury (odborná knihovna, chemické, restaurátorské a fotografické ateliéry, ediční úsek, linka hromadného odkyselování archiválií a systém výpočetní techniky, v budoucnu výstavní sál)
- b. iniciace a systematická podpora vědeckých projektů (financování a kofinancování oborových a mezioborových vědeckých projektů základního a aplikovaného výzkumu). Ze základního výzkumu lze v daném období zmínit např. projekty Biografický slovník představitelů soudní správy v Čechách 1849–1918, Správa a personální aparát císařského majetku v 18.–20. století, Šlechtický archiv Ministerstva vnitra Vídeň, Podkarpatská Rus po roce 1918, Nacistická okupační správa v Protektorátu Čechy a Morava, Československo-německé hospodářské vztahy v meziválečném období, Personální aparát Komunistické strany Československa,

Fotoarchiv Rodinného archivu toskánských Habsburků, Dobrovolné organizace v Československu 1948–1990. Z oblasti aplikovaného výzkumu lze zmínit například Metodické postupy hromadného odkyselování archiválií, Konzervace rukopisů poškozených železo-gallovými inkousty, Příčiny poškození a metody konzervování voskových a šelakových pečeti a olověných bul, Konzervace současných i historických fotografických technik, Digitalizace mikrofilmů, Evropský archivní portál APEX, Národní digitální archiv.

c. vydávání vědeckých publikací:

1. periodika (a. *Paginae historiae*. Sborník Národního archivu – recenzovaný oborový časopis zaměřený na problematiku archivnictví, pomocných věd historických a dějin správy, zařazena monografická čísla k některým důležitým tématům: Předarchivní péče, Národní archiv a jeho paměť, Václav Babička – ředitel Národního archivu, osobnost a dílo, Podkarpatská Rus; b. *Historická fotografie* – recenzovaný specializovaný časopis zaměřený na dějiny fotografie a fotografických technik.
2. vědecké edice (edice listin Archivu České koruny, edice 1. českého katastru – tzv. berní ruly 1654, katalog ke schůzím vlád z let 1918–1938, volná řada egodokumentů).
3. vědecké monografie

- d. zahraniční výzkumné cesty (realizované dle plánu zahraničních cest a úzce související s vědeckými úkoly archivu, s řadou zahraničních partnerů již systematická spolupráce, např. Slovensko (Slovenský národní archiv), Německo (Spolkový archiv Berlín, Saský hlavní státní archiv Drážďany, Generální ředitelství bavorských archivů Mnichov), Rakousko (Rakouský státní archiv), Itálie (Státní archiv ve Florencii), Slovinsko (Archiv Slovinské republiky); dále mezinárodní archivní instituce a korporace, např. Archivní škola Marburg, Mezinárodní archivní institut Terst/Maribor, Mezinárodní archivní spolek Icarus
- e. účast na domácích vědeckých konferencích a seminářích (prezentace vědeckých výstupů, účast v domácí vědecké komunitě)

a) *Základní výzkum*

Projekty podpořené dotací na vědu a výzkum – hlavní řešitelé

Před hodnocením probíhajících či v roce 2016 skončených vědeckých projektů se vrátíme do minulosti, k projektu *Grantové agentury ČR P410/10/1673 Zdeněk Nejedlý (1878–*

1962). V roce 2016 odborná veřejnost zaznamenala zcela mimořádný úspěch Národního archivu při vyhlášení výsledků hodnocení vědeckých výstupů v rámci tzv. druhého pilíře vládní Rady pro výzkum, vývoj a inovace. Tzv. Pilíř II je součástí Metodiky hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků ukončených programů za léta 2013–2015 schválené vládním usnesením č. 475 ze dne 19. 6. 2013. Cílem II. pilíře je ocenit nej kvalitnější výsledky splňující kritéria excelence. Nezávislý panel, v němž většinu tvořili zahraniční odborníci, ocenil takto celkem 280 nejzávažnějších vědeckých výsledků všech vědních odborů za uplynulé období (třída A). Mezi nimi nalezneme i publikaci J. Křesťana Zdeněk Nejedlý. Politik a vědec v osamění, která je zároveň jedním z pouhých dvou oceněných výstupů relevantního oboru AB – Dějiny.

V roce 2015 skončil projekt *Korespondence papežského nuncia Cesare Speciana na císařském dvoře v Praze v letech 1592–1598* (Alena Pazderová, GA ČR P405/12/2037). Se souhlasem poskytovatele byl hlavní výstup dokončen až v roce 2016. Byly vydány tři objemné svazky edice. Národní archiv navázal na přerušenu tradici vydávání tohoto typu pramenů a začal plnit dávný dluh po svém historickém předchůdci ještě z doby první Československé republiky a vyplnil informační mezeru, kterou ochotně ještě pro Archiv země České vytvořily ostatní mezinárodní historické ústavy v Římě. Nashromážděná materie přesahuje možnosti celkového vydání v rámci grantu, institucionální podpora v dalších letech může být v budoucnu smysluplně využita na pokračování edice. V roce 2017 bude zahájena práce na dalším svazku edice *Epistulae et acta nuntiorum apostolicorum apud imperatorem, Tom. I., Epistulae et acta Caesaris Speciani 1592-1598, pro léta 1595–1596* (Alena Pazderová).

Od roku 2016 je Národní archiv nositelem *grantového projektu Grantové agentury ČR, reg. č. 16-25192S (Ludvík Salvátor Toskánský 1847–1915. Život a dílo vědce a cestovatele)*, řešitelka projektu E. Gregorovičová. Cílem tříletého projektu realizovaného v letech 2016–2018 je vydání původní biografie Ludvíka Salvátora Toskánského. Dalšími cíli je pak vydání publikace Archiv Ludvíka Salvátora a uspořádání mezinárodní vědecké konference včetně vydání konferenčního sborníku (kolektivní monografie). Projekt od začátku provázely administrativní potíže související s postavením Národního archivu jako rozpočtové organizace v rezortu ministerstva vnitra s pevnou systemizací. Grantové prostředky na první rok řešení obdržel Národní archiv až v srpnu 2016, od počátku roku však probíhaly práce na řešení projektu. V prvním roce se kromě heuristiky k výsledné biografii soustředili řešitelé především na přípravu publikace Archiv Ludvíka Salvátora. Byla vytvořena úvodní studie, jež byla přeložena do němčiny a španělštiny, a byla prováděna

revize inventárních záznamů. Původně plánované vydání publikace v roce 2016 muselo být z výše zmíněných administrativních potíží odloženo na rok 2017. Závěrem roku byla rovněž zahájena organizační příprava mezinárodní konference Ludvík Salvátor Toskánský, která proběhne ve dnech 13.–15. října 2017 na zámku Brandýs nad Labem. Organizátory konference budou vedle Národního archivu také Státní oblastní archiv Praha, Město Brandýs nad Labem a Společnost Ludvíka Salvátora. Účast potvrdilo téměř 20 renomovaných zahraničních odborníků.

Ředitelka Národního archivu, *Eva Drašarová*, získala dotaci Grantové agentury na léta 2017 – 2019 na projekt *Panelu 410 č. 17-02120S, Česko-německé vztahy v předvečer I. světové války. Edice dokumentů ze smířovacích jednání v Čechách v letech 1913 a 1914*. Cílem je zmapování poslední fáze pokusů o dosažení národnostního smíru v Čechách před 1. světovou válkou. Edice bude výsledkem zmíněného výzkumu. Plánovány jsou minimálně dva obsáhlé svazky protokolů z jednání delegovaných zástupců politických stran a státní správy a z privátní korespondence politiků, ministerského předsedy a českého místodržitele. Navazují na dva předchozí svazky pro léta 1911 a 1912 vydané v roce 2008. Projekt reaguje zejména na mezinárodní poptávku a má aktuální souvislosti se současnými evropskými problémy soužití či konfrontace různorodých společenství včetně krize konceptu multikulturalismu.

Zásluhou Šárky Steinové můžeme zmínit také *projekty Národní a kulturní identity (NAKI) Ministerstva kultury*. Uvedená pracovnice se podílela na projektu, jehož nositelem je její bývalé pracoviště, Národní zemědělské muzeum. Jde o projekt *DF13P01OVV01 Zahradně–architektonická tvorba v kontextu realizace cílů národního obrození během první Československé republiky*. Ve čtvrtém roce řešení projektu pokračovala v přípravě publikací a výstavních projektů na základě zjištěných poznatků z první a druhé etapy projektu. V roce 2017 proběhne jedna velká shrnující výstava celého projektu pod názvem *Zahradně architektonická tvorba první československé republiky (Jihočeská galerie Hluboká nad Vltavou, pobočka Bechyně, termín červen – září 2017)* a malá výstava *Stopy českých zahradních architektů na Slovensku (Drevárské a lesnické muzeum ve Zvolenu, termín: červenec–září 2017)*. Obě dvě výstavy budou doprovázeny kritickým katalogem. K seznámení odborné a laické veřejnosti se stavem řešení projektu a jeho dosavadními výsledky proběhl 28. června 2016 workshop „Zahradní architektura první poloviny 20. století II.“ ve Vile Čerych - vzdělávacím středisku v České Skalici, který plynule navázal na workshop konaný v roce 2015 ve Velkých Opatovicích. Během roku 2016 proběhla výstava plánové dokumentace přibližující tvorbu významných prvorepublikových českých zahradních architektů Josefa Kumpána, Josefa Minibergera a Josefa Vaňka, doplněnou o ukázky z tvorby

Františka Thomayera. Výstava se uskutečnila ve vestibulu Zahradnické fakulty Mendlovy univerzity v Brně, později byla převezena do Metodického centra zahradní kultury v Kroměříži a v současné době je k vidění na České zemědělské univerzitě v Praze. Na konci roku 2016 bylo zahájeno certifikační řízení dvou metodik „*Metodika pro obnovu vilové zahrady*“ a „*Metodika k zajištění a ochraně dalších zahradně-architektonických děl, která nezachytí záběr projektu*.“ Zároveň došlo k testování softwaru „*Nástroj pro prostorovou analýzu kompozice zahrad*.“

V roce 2016 byla zahájena jednání o pokračování projektu soupisu a zpřístupňování bavarik, tentokrát ke hraničním záležitostem z fondů Evropské unie na přeshraniční spolupráci. Garantem za Českou republiku je Státní oblastní archiv v Plzni a Národní archiv se velmi rád zapojí.

Projekty podpořené dotací na vědu a výzkum – spoluřešitelé

Došlo k úspěšnému završení projektu v rámci Grantové agentury Univerzity Karlovy *Působení a postavení Ministerstva spravedlnosti v československé justici v letech 1948–1953* ve spolupráci s Právnickou fakultou Univerzity Karlovy. Výzkum urychlil i zpracování fondů a jejich zpřístupnění širší badatelské veřejnosti, což zaznamenáváme výše v kapitole o zpracování archiválií. Uskutečnila se mezinárodní konference *Československá justice v 50. letech a středoevropský kontext, Praha 25. října 2016* (pořadatel: Ústav pro studium totalitních režimů, Právnická fakulta Univerzity Karlovy, Národní archiv). Příspěvky byly publikovány v druhém čísle časopisu *Pagiana historiae* pro rok 2016.

Projekt *Československá justice v letech 1948–1989 a její role při trestněprávní perzekuci odpůrců režimu* vedený pracovníkem Ústavu pro studium totalitních režimů a zároveň našeho archivu Jaroslavem Pažoutem byl zahájen na počátku roku 2014 a má být dokončen v roce 2017. Jeho cílem je komplexní zpracování personálního složení, organizace a fungování nejvyšších orgánů justice, konkrétně soudnictví a prokuratury (Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo spravedlnosti ČSR, Ministerstvo spravedlnosti SSR, Generální prokuratura, Státní prokuratura, Generální prokuratura ČSSR, Generální prokuratura ČSR, Generální prokuratura SSR; Státní soud, Nejvyšší soud ČSR/ČSSR, Nejvyšší soud ČSR, Nejvyšší soud SSR). V neposlední řadě bude sledována jejich role v trestněprávní perzekuci odpůrců režimu v Československu. Projekt je založen na náročném primárním výzkumu, na jeho řešení se na základě čtyřstranné dohody o spolupráci podílejí pracovníci ústavu, Národního archivu, Archivu bezpečnostních složek a Právnické fakulty Univerzity Karlovy v

Praze. V rámci projektu byla vytvořena elektronická databáze nejvyšších představitelů justice, která je postupně doplňována z rešeršovaných materiálů.

Šárka Steinová působila jako spoluřešitelka projektu *DF13P01OVV03 Kulturní krajina jako prostor pro společenskou reprezentaci a relaxaci vybraných aristokratických rodů v období od 17. do počátku 20. století*. V roce 2016 se zaměřila zpracování archivních dokumentů a na studium metodických materiálů, produkovaných v rámci programu NAKI N, které souvisí s předpokládaným výsledkem aplikovaného výzkumu N_{met} Metodika péče o umělecky ztvárněnou kulturní krajinu.

Dále se Šárka Steinová jako spoluřešitelka podílela na řešení projektu NAKI II, jehož nositelem je Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický, v.v.i. *DG16P02R037 Obory a bažantnice – opomíjená hodnota kulturního dědictví*. Projekt se v roce 2016 zaměřil na identifikaci potenciálu nemovitého kulturního dědictví v oblasti obor a bažantnic v archivních fondech a historických průzkumech lesa, které budou využity v dalších stupních řešení projektu. Spolupracovala na zpracování přehledu, lokalizace a základní charakteristiky jednotlivých obor a bažantnic na území České republiky včetně historického mapování s popisem jejich historického vývoje a popisu současného stavu.

Projekty podpořené dotací na vědu a výzkum – neuvedení spoluřešitelé

Helena Nováčková se podílí na grantu GA ČR *Zápisy ze schůzí vlád čs. exilové vlády* řešeném ve spolupráci s Masarykovým ústavem a Archivem Akademie věd České republiky, Historickým ústavem Akademie věd České republiky a Centrem právně-historických studií. S vročením 2016 vyšel svazek s názvem: *Zápisy ze schůzí československé vlády v Londýně. 1945, V. Eds. Jan Němeček, Ivan Šťovíček, Helena Nováčková, Jan Kuklík, Jan Bílek. Právnická fakulta Univerzity Karlovy, Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Masarykův ústav a Archiv Akademie věd ČR, v. v. i., Praha 2016.*

Projekty nepodpořené dotací – spolupráce

V plánu se odrazil čas čerpaný při spolupráci na projektech a grantech vědeckých ústavů ve fázi heuristiky, který věnují odborní pracovníci rešeršům ze zpracovaných i nezpracovaných fondů. Na projektu Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR a Slezské univerzity v Opavě *Průmyslové dělnictvo v českých zemích v letech 1938-1948 (projekt GA ČR reg. č. 13-102795)* se podílel David Hubený, Zdeňka Kokošková a Monika Sedláková. Byly prováděny rešerše k sociálnímu postavení dělnictva zejména v relevantních fondech Národního archivu, ale i ve významných podnikových archivech (Škoda Plzeň, Zbrojovka

Brno) a následně zpracovávány dokumenty k edici doprovázející závěrečnou kolektivní monografii.

Ke grantovým projektům *Dějiny protikomunistického odboje a odporu*, *Dokumentace personálního obsazení aparátu KSČ 1921–1989*, *Dokumentace popravených z politických důvodů 1948–1989*, *Proměny vlastnických a dalších majetkových vztahů v českých zemích v letech 1945–1960*, přibyl ještě interní projekt *Bezpečnostní aparát ministerstva vnitra (ministerstva národní bezpečnosti)*.

Projekty nepodpořené tematickou dotací – vlastní, částečně z institucionální podpory vědy, částečně z evropské dotace

Do této oblasti úkolů patří jeden z nejdůležitějších odborných úkolů oddělení nejstarších archiválií, tj. tematický úkol *Soupis pečeti*. Průběžně s postupující digitalizací byly vytvářeny popisy pečeti *Archivu České koruny*. Bylo pořízeno 1346 záznamů, celkový počet záznamů od počátku projektu v lednu 2015 je 2867. V rámci mezinárodního projektu *Community as Opportunity - Creative archives' and users' network (CO:OP)* se počítá se zpřístupněním databáze se snímky pečeti na webové stránce virtuálního archivu Monasterium. Pokračují také práce na vytváření soupisu pečeti fondu *České gubernium-listiny* (200 záznamů). Výsledkem bude postupné propojení nově pořízených digitálních reprodukcí pečeti s listinami digitalizovanými v předchozích úspěšných dvou projektech *Monasterium a European Network on Archival Cooperation*, připojení odborných popisů, tj. metadat a dálkové zveřejnění na funkční webové stránce evropské komunity archivářů sdružujících se v International Centre for Archival Research (ICARUS). Digitalizace je financována z komunitárních programů Evropské unie, tvorba popisů je domácím příspěvkem.

Ve spolupráci se Zemským archivem v Opavě a spolkem ICARUS jsme v rámci projektu CO:OP uspořádali 13. října 2016 mezinárodní setkání s názvem *Zpřístupňování sfragistického materiálu badatelské veřejnosti – digitalizace, katalogizace, edice pečeti*. Setkání se konalo v olomoucké pobočce Zemského archivu v Opavě. Bylo koncipováno jako pracovní s důrazem na diskuse, které uzavíraly jednotlivé bloky. Setkání se zúčastnili spolupracovníci projektu Monasterium Daniel Jeller ze spolku ICARUS a Stephan Makowski z Univerzity v Kolíně nad Rýnem a sfragističtí badatelé z dalších institucí České republiky, Slovenska, Polska a Maďarska.

V rámci projektu CO:OP byly plněny další úkoly v rámci virtuálního archivu středověkých a raněnovověkých listin Monasterium a platformy pro veřejnost Topotéka, která

umožňuje ukládání místních historicky relevantních materiálů pocházejících většinou ze soukromých rukou, které je možno zpřístupňovat veřejnosti. Do Topotéky byly zařazeny 3 obecní archivy a byla vytvořena Topotéka pro fotografickou sbírku Strahovského kláštera.

Práce na edici *Archiv České koruny* v důsledku nemoci Lenky Matuškové a následnému snížení jejího pracovního úvazku probíhaly v minimálním rozsahu, a to na přípravě textových svazků VI/1, 2 (s Věrou Beránkovou). Práce na edici *Berní rula, sv. 7 – Bechyňsko III* byly ukončeny a edice byla odevzdána do tisku (Iva Čadková, Magda Zahradníková). Celkové vydání ediční řady *Berní rula* je morálním závazkem Národního archivu vůči pracím započatým bývalými kolegy v 50. letech minulého století. Další svazky (*Chrudimsko, sv. 1–2*) by se měly realizovat v rozpětí cca 5 let.

V roce 2016 opět probíhaly práce související s revizí a zpřístupněním databáze obyvatel Prahy (1850–1918). Navazují na grant GA ČR, *Databáze obyvatel Prahy 1850–1918. Demografická analýza vznikajícího velkoměsta* (Milan Vojáček, GA ČR P410/10/0509) jehož nositelem byl Národní archiv. Na projektu se dále podíleli Pavel Koblasa, Pavla Lutovská a Martina Rašková. Jako další výsledek grantového projektu byla vydána monografie *Bachova kartotéka. Databáze obyvatel pražské aglomerace z let 1850–1914*, na níž se autorsky podíleli Pavla Lutovská a Pavel Koblasa. Pro velký zájem byl nutný dotisk.

Již několik let trvající výzkum Pavla Koblasy zaměřený na postižení *hospodářského potenciálu, vnitřní správy a personálního obsazení aparátu jednotlivých císařských panství v období 18.–20. století* pokračoval opět výzkumem v Rakouském státním archivu ve Vídni a nově též ve Státním archivu ve Florencii. Cílem výzkumu je příprava komplexní monografie.

V roce 2015 byla zahájena příprava *biografického slovníku představitelů politické správy v letech 1850–1918*. Tento slovník přinese více než 2500 biografických hesel politických úředníků na úrovni okresní, krajské a zemské politické správy. Na projektu pracují tři interní pracovníci a jeden pracovník externí. V roce 2016 byla zpracována hesla do písmene M.

V rámci dlouhodobého projektu katalogizace protokolů schůzí vlád z fondu Prezidium ministerské rady dokončila Helena Nováčková úvod k publikaci *Katalog a rejstříky k protokolům schůzí 17. československé vlády* (červenec 1937 - září 1938; 14 kartonů). Poslední svazek této rozsáhlé řady byl vydán.

Pavel Dufek, David Hubený, František Frňka připravovali publikaci k *československo-německým hospodářským vztahům* a výstavu ke stejnému tématu. Zároveň se předpokládá v roce 2017 mezinárodní konference k uvedenému tématu ve spolupráci s katedrou hospodářských dějin FF UK. Příprava probíhá interně díky financím z institucionální podpory

vědy. V průběhu roku 2016 bylo pokračováno ve finalizaci výzkumu jak v domácích, tak zahraničních institucích. Z těch zahraničních byly navštíveny Spolkový archiv a Politický archiv ministerstva zahraničí SRN, dále ještě Bavorský hlavní státní archiv v Mnichově, jehož součástí je Sudetoněmecký archiv. V těchto archivech byly dohledávány dokumenty vztahující se ke konkrétním tematickým okruhům výstavy podle schváleného ideového záměru. Z domácích organizací, jak archivních, tak muzeálních, byl výzkum prováděn v Archivu MÚ AV ČR, Moravském zemském archivu, Archivu ČNB, Státním oblastním archivu v Plzni, Všeodborovém archivu, VÚA - VHA, ABS a Národním technickém muzeu a jeho archivu. Průběžně probíhal výzkum v příslušných archivních fondech Národního archivu. Pavel Dufek se zúčastnil konference Muzea města Ústí nad Labem a tamější univerzity „Orosené dějiny“ s příspěvkem zabývajícím se podnikáním říšskoněmeckých a československých pivovarníků. Studie byla odevzdána do tisku koncem října 2016. Jmenovaný autor dále publikoval studii zabírající se majetkovými změnami velkostatků na Slánsku v období Protektorátu Čechy a Morava. František Frňka a Pavel Dufek vystoupili v rámci kulatého stolu pořádaného Česko-ruskou komisí historiků a archivářů k tématu RVHP. Frňka se zabýval fondy vztahujícími se k RVHP ve správě Národního archivu, přičemž pozornost věnoval i vztahům mezi ČSSR a NDR. Dufek pak představil možnosti využití archivních pramenů pro zkoumání vzájemných hospodářských vztahů mezi členy RVHP, kdy věnoval zvláštní pozornost poměru mezi ČSR a NDR v padesátých letech 20. století. David Hubený připravil do tisku studii týkající se Patentního úřadu v Praze za druhé republiky, která se zabývala též poměrem mezi pražským patentním úřadem a jeho partnerskou institucí v Berlíně, jakož i možnostmi tehdejší průmyslové špionáže.

Na podzim 2016 byla podána žádost o finanční podporu ČNFB, který následně přislíbil finančně podpořit německou verzi výstavy a doprovodné publikace. Partnerem v této žádosti je Spolkový archiv v Berlíně, který se rovněž zavázal podílet se na přípravě a financování projektu. Se Spolkovým archivem a Bavorským hlavním státním archivem byly rovněž předběžně dohodnuty termíny a místa konání výstavy na německém území. Dále byla navázána spolupráce s profesory PhDr. Drahomírem Jančíkem, CSc. a PhDr. Eduardem Kubů, CSc., předními odborníky na československo-německé hospodářské vztahy, kteří jednak oponovali koncepci výstavy a výběr archivních dokumentů, jednak přislíbili další spolupráci při přípravě doprovodné publikace.

Projekt *Nacistická okupační správa v Protektorátu Čechy a Morava a její představitelé* je řešen se stejnou podporou v Národním archivu od roku 2013. Výsledkem projektu bude slovník představitelů německé okupační správy, a to vedoucích úředníků

nejvyšších okupačních úřadů, tedy Úřadu říšského protektora v Čechách a na Moravě, od srpna 1943 Německého státního ministerstva pro Čechy a Moravu, a dále všech úředníků, kteří stáli v čele oberlandrátů. Jako samostatný zkušební výstup z projektu bude sloužit publikace věnovaná právě oberlandrátům. V roce 2016 bylo proto pokračováno ve výzkumu materiálů týkajících se představitelů oberlandrátů, kterých se po dobu trvání protektorátu vystřídal téměř 60. Soustředili jsme se však nově na dokumenty vztahující se k problematice obecněji. Výběr z těchto dokumentů bychom chtěli edičně zpracovat a použít jako součást publikace vedle medailonů jednotlivých osob. Procházeli jsme tedy příslušné fondy Národního archivu a dalších státních archivů. Proběhly také tři týdenní výzkumné pobyty v Bundesarchivu v Berlíně. Při dubnovém pobytu jsme se zaměřili na dokončení výzkumu personálních spisů představitelů oberlandrátů z fondů centrálních říšských úřadů (zejména Reichskanzlei der NSDAP, SS-Führerpersonalakten, Sammlung SA mit Sturmabteilungen der NSDAP, Rasse und Sippenamt, Reichsjustizministerium a Reichsinnenministerium). Několik personálních spisů jsme studovali také v Zemském archivu v Berlíně a v Braniborském zemském archivu v Postupimi. Došlo i k návštěvě Politického archivu Ministerstva zahraničí SRN, k pořízení kopie personálních spisů zástupců tohoto úřadu u říšského protektora v Čechách a na Moravě, které využijeme později. Výzkum personálií jsme ve Spolkovém archivu uzavřeli v říjnu, kdy jsme již zároveň provedli rešerši k obecnější problematice protektorátní okupační správy. Jmenná databáze se tak naplnila sledovanými údaji k jednotlivým představitelům oberlandrátů. V roce 2017 bychom chtěli připravit tematickou edici dokumentů a začít zpracovávat historický a archeografický úvod k publikaci tak, aby mohla být na jaře 2018 připravena do tisku.

V roce 2016 byl zahájen ve 3. oddělení výzkumný projekt zaměřený na *představitelů prvorepublikové československé justice*, jehož řešiteli jsou Jan Kouřimský, Helena Nováčková a Alena Skipalová. Záměrem je navázat na práci 2. oddělení Národního archivu, které k této problematice již dříve vydalo *Slovník představitelů soudní správy v Čechách v letech 1849-1918*. Cílem nového projektu je připravit *slovník nejvýznamnějších soudních činitelů působících mezi lety 1918 – 1938 v českých zemích, na Slovensku a Podkarpatské Rusi*, který by měl ke každé z osob uvádět základní faktografické údaje, kariérní postup ve službách čs. státu, odkazy na fondové sbírky Národního archivu, ve kterých se daná osoba vyskytuje, a další možné dohledané prameny a osobní údaje. V projektu se zaměřujeme na skupiny soudů spadající do tří kategorií: soudy trestní a civilní řádné (krajské soudy, vrchní soudy, Nejvyšší soud), soudy úzce specializované mimořádné (civilní, trestní), a soudy aplikující veřejné právo tzv. veřejnoprávní soudy (Ústavní soud, Volební soud, Nejvyšší správní soud).

Vzhledem k velkému počtu aktivních justičních činovníků a zvolenému dvacetiletému období, jsme se v rámci dané skupiny soudů zaměřili na vytipování užší skupiny soudních úředníků. U krajských soudů (KS) a vrchních soudů (VS) byly vybrány funkce prezidenta VS (I. stupnice funkčního služného), viceprezidenta VS a prezidentů KS (III. stupnice f. s.), prezidentů KS (IV. stupnice f. s.), a vrchních soudních radů a viceprezidentů krajských soudů (V. stupnice f. s.). U Nejvyššího správního soudu a Nejvyššího soudu byly zahrnuty funkce I. prezidenta, II. prezidenta, senátních prezidentů (II. stupnice f. s.), a senátních radů (III. stupnice f. s.). Na základě výše uvedených kritérií bylo nakonec vytipováno 1392 osob vhodných pro zařazení do budoucího slovníku představitelů soudní správy v ČSR. V první fázi projektu bylo rozhodnuto o sestavní seznamu osob pro *Nejvyšší správní soud* se sídlem v Praze. V daném období u tohoto soudu působilo celkem 103 vydefinovaných soudních úředníků. Daná skupina osob byla rozdělena mezi členy pracovní skupiny, kteří následně provedou šetření ve fondech Národního archivu a případně doplňující šetření v dalších fondech a pramenech mimo archiv. Dokončení seznamu pro NSS by mělo proběhnout v první polovině roku 2017. Následně bude přistoupeno k obdobnému šetření a postupu prací u *Nejvyššího soudu* se sídlem v Brně, vrchních soudů (Praha, Brno, Bratislava, Košice), krajských soudů v Čechách, na Moravě, Slovensku a Podkarpatské Rusi.

Odborní pracovníci oddělení správy nestátních fondů pokračují v mapování vývoje *zájmové samosprávy v letech 1948–1990 (Katastr dobrovolných organizací)*. Jeho cílem bude postihnout organizačního a administrativního vývoje Národní fronty a jednotlivých dobrovolných organizací sdružených v Národní frontě. Projekt byl zahájen v r. 2014, zapojilo se do něho celkem 11 pracovníků zmíněného oddělení a další pracovníci a (na prvním místě Jan Kahuda, který spolu s Jiřím Křesťanem a Šárkou Steinovou tvoří redakční kruh autorského kolektivu). V důsledku limitované výše poskytnutých prostředků se pracovníci zaměřili především na dohledání základních dokumentů statutární povahy Národní fronty a vybraných dobrovolných organizací, dokumentaci organizačních změn (zejména s ohledem na federalizaci) a některých mezníků vývoje organizací (vznik, transformace, změna názvu, zánik ad.). Výzkum se prováděl především ve fondech organizací samotných a také v Archivu hl. m. Prahy i v dostupné literatuře. Součástí výzkumu bylo i sledování vývoje spisové manipulace u daných původců a předarchivní péče ze strany Národního a dalších archivů. K autorské spolupráci byli přizváni i externisté – historikové. V roce 2017 bude předloženo k tisku monografické číslo sborníku *Paginae historiae* věnované dané problematice (vč. postižení vývoje legislativy a její aplikace). V čísle budou obsaženy rovněž vzpomínky a rozhovory s pamětníky (např. s prof. Václavem Pavlíčkem).

Projekt *Vytvoření databáze Rodinný archiv toskánských Habsburků (RAT) – fotografie* byl zahájen také v roce 2014, byl podpořen v rámci institucionální podpory vědy a v roce 2016 se do něho zapojily dvě pracovnice. Odborným garantem úkolu je *Eva Gregorovičová*. Pokračovalo zpracování vědeckého katalogu fotografií z fondu RAT s identifikacemi reálií, osob i fotografických technik. Formou vědecké studie bude dále podrobně zpracován historický a obsahový rozbor fotoarchivu. V návaznosti na tuto fázi bude následovat kompletní digitalizace celku.

Projekt *Identifikace a analýza fotografického materiálu z fondu Svaz nuceně nasazených* byl zahájen v roce 2012 ve spolupráci s oddělením péče o fyzický stav archiválií, které zadává a garantuje část prací. Je podporován v rámci institucionální podpory. Cílem projektu je rozbor fondu, reflektující jeho genezi, obsahovou skladbu i analýzu použitých technik při jeho adjustaci s ohledem na budoucí restaurátorské zásahy. Dochází k postupné evidenci materiálu, analýze použitých lepidel a následné konzervaci. Odborným garantem je Z. Machková.

Pracovníci Národního archivu se rozvíjeli ve vlastní vědecké a publikační činnosti podle své užší specializace. Petr Mareš pokračoval v rozšiřování své disertační práce z roku 2014, jež spočívá na archivních fondech 1. oddělení. Výsledkem bude publikace s názvem *Větší zemský soud v Čechách 1541–1620. Personální obsazení*, jež by měla být dokončena v roce 2020 a mohla by být realizována z institucionální podpory. V rámci doktorandského studia pracovaly dvě pracovnice na svých disertačních pracích (Středověké městské knihy, diplomacie Jana Lucemburského). Markéta Novotná pracovala na rukopisu monografie *Lenní institut českého krále* vycházející z její disertační práce. Publikace je součástí edičního plánu na rok 2017. Stanislava Jílková pracovala na rukopisu monografie *Pražská arcibiskupská konsistoř 1780–1790* vycházející z její disertační práce. Také tato publikace byla akceptována edičním plánem roku 2017. Pilným dodavatelem bodů RIV se dlouhodobě jeví Miroslav Šepták, který se věnuje politickým dějinám meziválečného Československa a dějinám československo-rakouských vztahů.

Velmi úspěšně se rozvíjela linie vydávání tzv. egodokumentů, často umocněná i volbem tématu z dějin vlastního oboru. Tituly této ediční řady jsou ceněny v odborné i širší laické veřejnosti (srv. např. několik recenzí na v roce 2015 vydaný Deníček spojačky Jiřiny Kopoldové-Švermové či film, inspirovaný jejím textem). O převzetí této ediční řady projevilo zájem Nakladatelství Lidové noviny.

David Hubený dokončil spolu s bývalým pracovníkem Národního archivu (nyní pracovníkem Masarykova ústavu Akademie věd ČR) Ivanem Šťovíčkem edici dokumentů

Písemné zprávy Huberta Ripky Edvardu Benešovi, a to v ediční řadě uvedeného akademického ústavu. O náklady se obě instituce podělí.

V roce 2014 bylo zahájeno Renatou Kuprovou ediční zpracování vzpomínek významného archiváře z oblasti historie zemědělství, v roce 2016 byl rukopis *Paměti Adolfa Ludvíka Krejčíka* po zpracování připomínek lektorů odevzdán k vydání a v témže roce vydán. Na výboru z díla dalšího významného zemědělského archiváře a historika pracovala Jiřina Junčová ve spolupráci s Jiřím Šoušou z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Publikace byla připravena a bude odevzdána do tisku v roce 2017. V současné době probíhá lektorace a překlad úvodu do angličtiny. Ediční práce na vzpomínkách archiváře (*Václav Davídek: Cestou necestou*) zahájila Renata Kuprová v roce 2016, kdy bylo rovněž dosaženo souhlasu rodiny s vydáním knihy. Publikace má být vydána v roce 2018. V roce 2016 získal Národní archiv od držitelů autorských práv licenci k vydání vzpomínek archiváře a historika *Karla Kazbundy Mé archivní poslání ve Vídni I*. Byla zahájena práce na přepisu a dohledávání některých skutečností byla věnována část služební cesty Jana Kahudy do Vídně. Práce na edici vzpomínek *František Bauer: Paměti (editor Martin Kučera)* v roce 2016 nepokračovaly, pro časovou zaneprázdněnost editora vydání titulu bylo přeneseno do roku 2018.

V Národním archivu je uložen nekorigovaný přepis rukopisu pamětí novináře a publicisty Miroslava Moulise (1921–2010), který se podílel na zpracování vzpomínek prezidenta L. Svobody. Přepis a ediční příprava rukopisu byly zahájeny v roce 2014, editoři Mária Chaloupková, Lenka Kločková a Roman Štěr odevzdali v roce 2016 text k tisku a kniha *Miloslav Moulis: Z mých vzpomínek* byla na konci roku vydána. Za spolupráce s oddělením nestátních fondů a po interním posouzení rukopisu odevzdala editorka Jaroslava Hlaváčková, vnučka autora, text *Jaroslav Janda: Moje vzpomínky na světovou válku 1914–1918* k vydání a v roce 2016 byla kniha vydána.

Pokračovaly práce na soupisu archivních pramenů a úvodní pramenoznalecké studii knihy *Šárka Steinová (ed.): Přehled osobních archivních fondů zemědělců a lesníků v paměťových a jiných institucích*. Po konzultaci v Národním zemědělském muzeu byla změněna koncepce soupisu, který bude odevzdán k tisku v roce 2017.

Byly zahájeny a značně pokročily práce na kolektivní monografii *Filip Paulus, Šárka Steinová a další: Dějiny univerzitních botanických zahrad I. (1775–1945)*, jež bude součástí širšího publikačního projektu. Na jeho realizaci se budou podílet odborníci z různých oborů (např. známý biolog RNDr. Václav Větvíčka).

Vydavatelské aktivity jsou organizovány vždy dvouletým edičním plánem archivu. Tiskový stroj koupený v závěru roku 2014 se postupně odzkoušel ve všech funkcionalitách

v první čtvrtině roku 2015. V průběhu roku 2016 bylo zařízení doplněno laminátorem a rýhovacím a perforovacím strojem. Realizace publikací roku 2016 je tedy technologickým a organizačním mixem využívajícím domácí možnosti i externí spolupráci. Bylo vydáno celkem 9 tištěných publikací. Z toho bylo 5 publikací zhotoveno vlastními silami – sazba i tisk, 4 byly vytištěny externě. Publikační činnost jednotlivých pracovníků je zachycena v bibliografii v závěru této zprávy připravované knihovnou.

Kvitovat s povděkem lze v poslední řadě hojnou recenzní a lektorskou činnost. Domácí archivy včetně Národního archivu jsou významnou vědeckou infrastrukturou. Pravidelná setkávání odborníků oboru jsou nezbytná pro další rozvoj. Jan Kahuda a Jiří Křesťan hovořili na téma *Dokumenty z veřejné činnosti původce a úřední korespondence v osobních fondech* na semináři *Zpracování složitých a rozsáhlých osobních a rodinných archivů se zřetelem k fondu Zdeněk Nejedlý*, jehož pořadateli byli Masarykův ústav a Archiv Akademie věd ČR spolu s Národním archivem (Praha, 25. října 2016). Pavel Trnka vystoupil v Olomouci na 25. ročníku konference *Bibliotheca Antiqua* s příspěvkem *Dějiny knihovny Piaristické koleje v Praze*. Na Symposionu Ludvíka Salvátora Jan Kahuda představil vědecký projekt *Ludvík Salvátor, vědec a cestovatel* (Společnost Ludvíka Salvátora, zámek Brandýs nad Labem, 15. října 2016). Pavel Koblasa a Pavla Lutovská referovali na základě znalosti fondů na téma *Správa kulturních institucí do roku 1918 ve fondech Národního archivu – stát jako mecenáš* (*Kultúrne inštitúcie v archívnych dokumentoch*. Slovenský národný archív a Slovenské národné muzeum, Bratislava, 9. – 10. listopadu 2016). V zahraničí se odehrál referát Markéty Novotné *Dekonstrukcja Karlštejnu: Tworzenie wyglądu zamku Karlštejnu w źródłach od 16 do 19 (20) wieku* (*Historia, interpretacja reprezentacja III*, Gdańsk-Sopoty, 19. – 20. května 2016).

Aktivně jsme vystoupili na konferenci pořádané Česko-ruskou komisí historiků a archivářů *Ediční teorie a praxe v České republice a v Ruské federaci* - dne 1. března 2016 vystoupil David Hubený s referátem *Teorie a metodika vydávání novodobých historických pramenů v českých zemích* a Pavel Dufek s příspěvkem *Rada vzájemné hospodářské pomoci - Stav a perspektivy výzkumu*. David Hubený se aktivně účastnil konference konané 27. září 2016 v Historickém ústavu nazvané *Za Reinharda Heydricha. Síla a střet nacismu a českého (československého) odboje a jejich transformace do "druhého života"* s příspěvkem *Heydrichova vláda a život v pražských ulicích. (Z materiálů policejních komisariátů)*. V sobotu 11. listopadu přednesl David Hubený na konferenci ve Slaném referát *Skupina Josefa Bulíře a květen 1945 ve Slaném*. Pavel Dufek se 13. a 14. října 2016 účastnil konference *Venkov, rolník a válka ve střední Evropě novověku - od třicetileté války do války studené*

s referátem *K některým okolnostem státní zemědělské politiky v letech 1946 a 1947*. Helena Nováčková s Lenkou Kločkovou připravily referát *Ruská pomocná akce v zrcadle archivních fondů uložených v Národním archivu v Praze*, který přednesly 20. září 2016 v Senátu na konferenci *T. G. Masaryk a 95. výročí Ruské pomocné akce*. Adam Zítek přednesl referát *Referendum a volby v Toruni, regionální pohled na poválečný politický vývoj v Polsku* na mezinárodní konferenci *Parlamentní volby 1946 a Československo* (Brno, 31.května – 1. června 2016, pořadatel: Ústav soudobých dějin a Historický ústav AV ČR). Týž vystoupil na mezinárodní akci *XXIV. Ogólnopolski Zjazd Historyków Studentów* (Krakov, 18.-22. dubna 2016, pořadatel Uniwersytet Jagielloński) s příspěvkem *Z Wołynia do Czech: losy czeskich reemigrantów (Z Volyně do Čech: osudy českých reemigrantů)*. Téma *Antykomunistyczne podziemie niepodległościowe w Czechosłowacji i Polsce – zarys problematyki na przykładzie miast Torunia i Żatca (Protikomunistický odboj v Československu a Polsku – nástin problematiky na příklade měst Toruně a Žatce)* rozvíjel týž na podniku *X. Letnia Szkoła Historii Najnowszej Instytutu Pamięci Narodowej* (Palczew, Polsko, 12.-17. září 2016). František Frňka přiblížil *Prameny pro výzkum RVHP ve fondech oddělení fondů státní správy 1945 – 1992 Národního archivu* na workshopu *RVHP a československo-sovětské vztahy* (Praha, 2. 3. 2016, pořadatel Historický ústav AV ČR).

b) Aplikovaný výzkum

Informatika

Projekty podpořené dotací– řešitelé

V souvislosti s dlouhodobým ukládáním digitálních archiválií se archiv věnuje aplikovanému výzkumu v této oblasti. Národní archiv podal 4. července 2016 žádost o finanční podporu (cca 53 mil. Kč.) v rámci výzvy č. 17 v Integrovaném operačním programu (IROP) strukturálních fondů Evropské unie na projekt Národní digitální archiv (NDA) II. Tato žádost byla schválena a projekt v listopadu 2016 vstoupil do realizační fáze (číslo projektu CZ.06.3.05/0.0/0.0/15_019/0001523). V souladu s platným harmonogramem byl ustanoven projektový tým a jsou připravovány jednotlivé veřejné zakázky. Projekt je zaměřen zejména na zvýšení robustnosti a bezpečnosti NDA. V rámci projektu tak bude především pořízen hardware a software, rozšířen Informační systém NDA a rozšířen Národní archivní portál (NArP).

NDA ovšem funguje od listopadu 2014. V současné době se soustředí na skartační řízení a přejímky z elektronických spisových služeb. Stále poměrně málo původců je schopno dodat validní SIP balíčky. Velká pozornost proto byla věnována Validátoru SIP a jeho

dokumentaci. Pokračují úpravy a postupné rozšiřování funkcionalit systému NDA a je vytvářena jeho technická a bezpečnostní dokumentace.

Národní archiv převzal od dodavatele SW Archivní portál, který umožňuje nově provést nejen skartační ale i mimo skartační řízení. Školení Archivního portálu pro budoucí školitele proběhlo několikrát. Postupný vývoj vlastního SW řešení využívajícího open source řešení a běžných SW produktů při souběžném posilování HW vybavení, které výkonem a kapacitami reaguje na reálné potřeby veřejné správy směrem k archivům, se ukázal jako ekonomicky výhodný a praktický. Velmi důležité je sledování celosvětových trendů, spolupráce s evropskou výzkumnou komunitou a velmi úzké sepětí při výzkumu a vývoji s archiváři a IT odborníky z německy mluvících zemí.

Projekty nepodpořené tematickou dotací – vlastní, částečně z institucionální podpory vědy

Pokračujeme v pořádání a účasti na odborných konferencích, seminářích a poradách pro původce elektronických dokumentů a v odborných komisích původců (elektronická spisová služba). Zejména jde o domácí pravidelné konference *Co po nás zbude* a *Archivy, knihovny a muzea v digitálním světě*. Aktivně jsme se účastnili těchto akcí: 20. ročník konference *Archivierung der Unterlagen aus digitalen Systemen*, FHS Potsdam, 1. - 2. března 2016, Stodůlka, Vojáček (příspěvek: *Archivportal - Neue Wege der Überlieferungsbildung und Nutzung in der Tschechischen Republik*); konference *Internet v samosprávě a státní správě 2016 v Hradci Králové* 3. - 4. dubna 2016, Bernas, Kunt, Stodůlka (příspěvek: *Skolióza páteřních informačních systémů spisové služby institucí veřejné správy: léčba a prevence*); Archivtag, německý sjezd archivářů, Koblenz, 28. - 30. září 2016, Stodůlka, Vojáček (podíl na vzdělávacím workshopu *Computerwerkzeuge im Archiv*); XI. ročník konference *Co po nás zbude*, 11. 10. 2016, Praha, Kunt (NSESSS – novinky z jednání pracovní skupiny). Ve dnech 26. - 27. května 2016 v Národním archivu se uskutečnil mezinárodní workshop *Archives in Digital Age: Archives portals and Digital research Rooms in Central European Perspective* (zahraniční účast z Německa, Polska a Slovenska).

Aktivita ve 2. polovině roku 2016 byla též ovlivněna intenzivní prací v pracovních skupinách Koncepce českého archivnictví do roku 2025 (s výhledem do roku 2035). Je účelné, aby se aplikovaný výzkum i v příštích několika letech i v oblasti tzv. předarchivní péče nadále zaměřoval na problematiku, která bude reflektovat předpokládané znalostní potřeby rutinního provozu NDA. Organizační i personální provázanost výkonu předarchivní péče s NDA v rámci jednoho oddělení Národního archivu, jakož i dlouholetá tradice, činí i z tohoto úseku významné aplikačně výzkumné pracoviště, které přesahuje svým dosahem

hranice Národního archivu. Výzkum se dále rozvíjí jak cestami, které naznačují uvedené, případně již ukončené úkoly, tak ve směrech na nich nezávislých, které vyplývají z praktického výkonu předarchivní péče u veřejnoprávních původců v péči Národního archivu v nejširším smyslu. Jedním z nich je analýza charakteristických nedostatků a poruch výkonu spisové služby u dostatečně reprezentativního vzorku veřejnoprávních původců, vybraného podle optimálně zvolené typologie v horizontálním i vertikálním smyslu. Analýza se soustřeďuje na poruchy především v oblasti styku systémů spisových služeb s činnostmi Národního archivu – hlavně na ukládání dokumentů ve spisovnách, jejich označování spisovými znaky, případné ztráty dokumentů u původce, na včasnost vyřazování po uplynutí skartačních lhůt a s tím související frekvence a úplnost skartačních návrhů podávaných jednotlivými původci, na úroveň popisu předávaných archiválií a na celkovou strukturu takto vznikajících archivních fondů. Paralelně by měl být prováděn rozbor nejčastějších nedostatků nebo nepřesných formulací v interních spisových normách – spisových řádech veřejnoprávních původců s důrazem opět na popis evidence a ukládání dokumentů, na jejich výběr a předávání do příslušného archivu, a také na pasáže týkající se provozování ERMS a samostatných systémů. Cílem je vytvořit a uveřejnit jako metodický nástroj model vzoru univerzálního spisového řádu, nebo jen sestavit návodné formulace nejčastěji chybně zpracovaných pasáží těchto norem. Průběžné výsledky prověřujeme od roku 2015 na pracovních setkáních s výkonnými pracovníky i vysokým managementem ministerstev a ostatních ústředních správních úřadů.

Jen velmi volně a obecně lze formulovat náměty na zkoumání veřejnoprávních původců z různých v české archivní literatuře doposud málokdy zohledňovaných hledisek jako je určení jejich vyhovujících typologií, zkoumání jejich „administrativního chování“, stanovení a klasifikace poruch a patologických jevů v jejich způsobech a formách jejich úřadování včetně jejich organizace, pohledy na zaměstnance těchto institucí z psychologického a sociologického hlediska, zkoumání vztahu těchto institucí k jejich „kolektivní paměti“ a forem jejího vytváření resp. její devastace.

Dalším problematickým okruhem je efektivní zpřístupnění digitálních archiválií, včetně digitalizovaných, v rámci archivních portálů, ale i dalších specializovaných iniciativ (např. APEX, Monasterium, Bavarica). Zde již spolupracujeme s archivy v německé jazykové oblasti – tj. s německými a rakouskými kolegy. Jsme plnohodnotnými členy platformy pro digitální archivaci a zpřístupnění, která by umožnila pracovní setkávání a výměnu praktických zkušeností v této oblasti. V uplynulém období jsme spolu s ostatními evropskými národními archivy pracovali na evropském projektu APEX, využívajícím a rozvíjejícím evropské archivní

standardy. Projekt již skončil, byla vytvořena jiná právní platforma pro udržitelnost. Financování prozatím není naším úkolem, přesto udržujeme spolupráci a poskytnutá data samozřejmě slouží dál nejširší veřejnosti v globálním měřítku. Tyto aktivity jsou propojeny s dalšími v rámci evropského spolku archivářů ICARUS.

Digitalizační technologie pořízené z prostředků grantového projektu – knižní a průtahový skener jsme převzali do běžného provozu ve druhé polovině roku 2015. Pro tato zařízení musely být speciálně upraveny prostory nově vybudovaného ateliéru (v místnosti bývalého skladu tiskárny). Kromě pokračování digitalizace (Státní soud) zahájené v rámci sond v projektu *Zajištění ochrany archivních dokumentů důležitých pro potřeby státu*, nám knižní skener umožnil zahájit digitalizaci „obřích“ knih Tereziánského katastru a Berní ruly. Práce na digitalizaci Tereziánského katastru však musely být přerušeny pro velmi špatný fyzický stav jednotlivých svazků. Problém absence technické údržby po skončení projektu (bylo hrazeno DPP) jsme vyřešili celkem jednoduše – naučili jsme se provádět čištění a výměnu skel. Technologie COM, zakoupená z prostředků institucionální podpory vědy a dodaná v březnu 2012 představuje jednoduchý způsob jak zabezpečit reprodukce archiválií pořízené jejich digitalizací, ale i dokumenty existující pouze v elektronické podobě. V roce 2016 bylo pomocí tohoto postupu pořízeno 90 362 políček 35mm bezpečného mikrofilmu archivního souboru Kruh ruských a ukrajinských studentů (KRUS). Další digitální data byla k uložení do mikrofilmu připravena.

Na toto téma jsme byli schopni vystoupit na mezinárodní konferenci *Muzeum a změna*, Praha, Národní archiv 22. - 24. listopadu 2016 (organizátoři Asociace muzeí a galerií, Český komitét Modrého štítu, Národní archiv) s příspěvkem *Problematika zpřístupňování digitalizovaných archiválií v praktických příkladech* (Karolína Šimůnková).

Péče o fyzický stav archiválií

Projekty podpořené dotací na vědu a výzkum – hlavní řešitelé

V rámci programu NAKI II Ministerstva kultury byl zahájen projekt *Vývoj metod konzervování pečeti a jejich textilních závěsů* (DG16PO2R040). Jedná se o společný podnik více příjemců (konsorcium příjemců), v němž Národní archiv přijal roli příjemce - koordinátora (Benjamin Bartl). Příjemce na základě smlouvy se stala Vysoká škola chemicko-technologická v Praze.

Cílem řešení projektu je jednak revize tradičních postupů konzervování historických pečeti a jejich závěsů, jednak vývoj nových metodik, které by odpovídaly současnému stavu poznání, materiálovým možnostem a etickým standardům. Pozornost je zaměřena na ty

historické pečetní látky a závěsné materiály, které ve sbírkách a archivních fondech převažují, a jejichž typická poškození jsou nejzávažnější. Jedná se o především o problém restaurování fragmentovaných pečetí ze včelího vosku, konzervování olověných bul poškozených korozí a metody čištění, dezinfekce a konsolidace textilních závěsných materiálů. Předpokladem naplnění uvedených cílů je také prohloubení porozumění degradačním procesům, kterým sfragistický materiál podléhá.

Úkolem Národního archivu (řešitelé Benjamin Bartl, Hana Paulusová, Bronislava Bacílková, Libuše Holakovská, Štěpán Urbánek) je v této fázi vývoj metodiky lepení fragmentovaných pečetí ze včelího vosku. V uplynulých měsících byl jednak proveden průzkum stavu sfragistického materiálu v archivních fondech, jednak připraven vhodný modelový materiál pro testování adheziv. Průzkum byl proveden jednak na celostátní úrovni s využitím Katalogu pečetí, pečetidel a sbírkových odlitků, který byl řešitelům poskytnut odborem archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR, jednak podrobněji ve vybraných listinných fondech Národního archivu. Oba provedené průzkumy potvrdily značný rozsah a závažnost mechanických poškození pečetí v archivních fondech a potřebu vypracování metodiky jejich konzervace.

Dalším úkolem bylo připravení vhodného modelového materiálu pro testování adheziv. Pomocí série GC-MS analýz bylo ověřeno, že pro historické včelí vosky je typický úbytek nenasycených uhlovodíků, který je příčinou jeho zvýšené tvrdosti a křehkosti. Dále bylo zjištěno, že zmíněné alkeny je možné ze současného včelího vosku odstranit hydrogenací, přičemž výsledný produkt má chemické složení velmi podobné historickému včelímu vosku. Připravený modifikovaný včelí vosk bude možné tedy použít v další práci jako vhodný modelový materiál. Národní archiv se také podílel na formulaci cílů výzkumu degradace textilních závěsů a olověných bul a na plánování experimentů směřujících k jejich dosažení.

Projekty podpořené dotací na vědu a výzkum – spoluřešitelé

Na základě rozhodnutí Odboru bezpečnostního výzkumu Ministerstva vnitra (OBV) ze dne 19. 8. 2015 se Národní archiv stal spolupříjemcem účelové podpory, která je realizována formou dotace z výdajů státního rozpočtu určených na výzkum, experimentální vývoj a inovace. V projektu Pokročilý identifikační element pro rozpoznávání archiválií, identifikační (kód VI20162019037, trvání projektu 2016–2020), je hlavním řešitelem Vysoké učení technické v Brně. Zahájili jsme práce spolu s partnery (Vysoké učení technické v Brně, Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, Centrum organické chemie, s. r. o., Ústav

chemických procesů Akademie věd České republiky). Výzkumný tým Národního archivu tvoří Benjamin Bartl, Hana Paulusová, (po ukončení mateřské dovolené Lenka Bartlová), Štěpán Urbánek. Hlavním cílem projektu je experimentální vývoj tzv. neviditelných sensorů na vybrané typy archiválií. Jedná se o archivní dokumenty, u kterých dochází k nebývalému nárůstu případů jejich zcizování. Jde o závažný problém zasahující celý středoevropský region. Element nemůže zabránit samotnému odcizení, avšak je schopen jednoznačně, při zachycení dokumentu určit, že jde o dokument odcizený a poskytnout informaci o jeho původu. Právě tento typ informace je považován bezpečnostními experty za klíčový. Množství archivovaných, především listinných dokumentů, je obrovské. Jejich cena na černém trhu neustále roste. Zpětné zařazení i prosté prokázání, že jde o zcizený artefakt, je často hlavním problémem souvisejícího řízení při zadržení podezřelých předmětů a osob. Je třeba zdůraznit, že element je neviditelný (pouze při použití elektronového mikroskopu a znalosti přesné polohy na dokumentu), má charakter plochy o rozměru řádově mm² a tloušťce 300 až 600 nm (nanometrů!), je transparentní a jeho poloha na chráněném artefaktu je bez příslušných dalších znalostí a instrumentace neodhalitelná. Pachatel, překupník nebo nelegální majitel o jeho přítomnosti ani poloze na dokumentu tedy neví. Element se "hlásí" odezvou (selektivně modulovanou elektrickou odezvou indukovanou světelným zábleskem). Ta je unikátní a může v sobě nést například přesnou informaci o původu dokumentu, jeho příslušnosti k určitému konkrétnímu archivu, a ještě "jemněji", z jakého hlavního dokumentárního svazku zadržený artefakt například pochází. Možnost tzv. přečíst tuto informaci je opět vázána na unikátní zařízení. Mírou ochrany a obsahem vložené informace je tento element kvalitativně na vyšší úrovni než například hologramy, magnetické tečky, nanoprachové segmenty nebo čárové kódy. Projekt přispívá k vývoji účinných metod k potírání specifického druhu závažné organizované kriminality.

V počátečním roce řešení projektu byl v souladu se schváleným harmonogramem proveden průzkum stavu označování archiválií ve vybraných archivech ČR, a to především za účelem vyhodnocení dosavadních zkušeností, požadavků a možností zainteresovaných institucí. Bylo zjištěno, že možnost aplikace neviditelného označení by byla odpovědí na část námitek, které se týkají estetického znehodnocení dokumentů razítky, štítky, čárovými kódy a poznámkami. Samo o sobě samozřejmě nemůže nahradit současné formy označení; jedná se spíše o doplňkové opatření, které má význam při prokazování vlastnictví archiválie. Význam neviditelnosti ochranného prvku je kromě zachování optické integrity dokumentu také v jeho odolnosti proti případným pokusům o odstranění. Průzkum byl doplněn o přehled stavu ochrany archiválií proti odcizení v zahraničí. Popsány byly čtyři základní úrovně ochrany:

ochrana budovy a okolního prostoru, ochrana v prostorách badatelen a depozitářů, ochrana samotných archiválií a organizační opatření.

Dále byly charakterizovány povrchy nejběžnějších typů archiválií, aby volba materiálů a způsobu aplikace identifikačního elementu umožňovala jeho univerzální použití. Výsledky ukazují, že variabilita fyzikálně-chemických vlastností povrchu různých druhů papíru (pH, drsnost, stupeň zaklížení, stálost zabarvení) je značná a může být komplikujícím faktorem například při miniaturizaci elementu nebo zajištění jeho trvalé neviditelnosti.

Projekty nepodpořené tematickou dotací – vlastní, částečně z institucionální podpory vědy

Také pracovníci oddělení péče o fyzický stav archiválií Národního archivu se podíleli na přípravě koncepce dalšího rozvoje Péče o fyzický stav archiválií ve státních archivech České republiky do roku 2025 s výhledem do roku 2035. Tato zpracovaná koncepce je součástí „Koncepce českého archivnictví do roku 2025 s výhledem do roku 2035“ a bude dále upřesňována.

V roce 2012 byla zprovozněna technologie hromadné odkyselování BCP C500 (Bückerburgský konzervační proces) za pomoci institucionální podpory vědy. I v roce 2016 pokračovala konzervace archiválií Národního archivu hromadným odkyselováním za využití technologie Bückerburg Conservation Process díky získané institucionální podpoře. Konzervované archiválie jsou následně digitalizovány a zpřístupňovány.

Již ukončený pětiletý projekt Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity NAKI – *Metodika hodnocení vlivu kvality ovzduší na knihovní a archivní fondy* (řešitel Michal Ďurovič, ve spolupráci s Národní knihovnou a Ústavem chemických procesů Akademie věd České republiky) přinesl několik dalších publikačních výsledků. Byla zafixován památkový postup (SOUČKOVÁ, M.; VÁVROVÁ, P.; NOVOTNÝ, J.; DŘEVÍKOVSKÁ, J.; PAULUSOVÁ, H.; BARTL, B.; BARTLOVÁ, L.; BACÍLKOVÁ, B.; STRAKA, R.; ĎUROVIČ, M.; MAŠKOVÁ, L.; SMOLÍK, J. *Památkový postup „Zlepšení kvality vnitřního ovzduší knihoven a archivů s cílem významně omezit degradaci knihovních a archivních materiálů. Osvědčení č. 11 (Č.j. MK 12568/2016 OVV, Sp. Zn. MK-S 487-2011) Ministerstvo kultury, Maltézské náměstí 1, Praha 1, odbor Výzkumu a vývoje; 18. 2. 2016. Dostupné z <http://naki.icpf.cas.cz/postup.pdf>. Zkušenosti byly předávány v domácím i mezinárodním prostoru (MAŠKOVÁ, L.; BARTL, B.; SMOLÍK, J.; VODIČKA, P. The Effect of Indoor Particles on Cellulose Degradation. ISBN 978-80-86186-73-3; Sborník konference; 2 str.; str. 49–50; Praha; Česká aerosolová společnost. MAŠKOVÁ, L.; SMOLÍK, J.; SOUČKOVÁ, M.;*

VÁVROVÁ, P.; PAULUSOVÁ, H.; BARTL, B.; ĎUROVIČ, M. *Monitoring of indoor air quality in different types of repositories and archives*. Book of abstracts; 1 str., str. 70; Londýn; University College London.).

Přírodovědný konzervátorský výzkum se kromě zmíněných výzkumných projektů zaměřuje na následující okruhy problémů, které tradičně vycházejí z konkrétních potřeb restaurátorské praxe státních archivů. Řada témat byla řešena v rámci bakalářských, diplomových nebo doktorských prací studentů Vysoké školy chemicko-technologické v Praze nebo Fakulty restaurování Univerzity Pardubice:

Vývoj technologie restaurování poškozených rukopisů železgalovými inkousty

Praktické zkoušky s použitím vyhřívaného podtlakového stolu a materiálu na bázi kopolymeru etylenvinylacetátu Beva 371 o tloušťce 25 µm budou pokračovat i v roce 2017.

Studium vlastností lepidla EVACON-RTM

V roce 2016 bylo dokončeno ověřování vlastností lepidla Evacon-RTM, které je určeno pro knihařské a kartonážní práce. Cílem bylo zjistit, zda se jedná o materiál dlouhodobě stálý, a zda běžné archiválie nejsou při dlouhodobém nepřímém kontaktu s ním vystaveny riziku poškození. Je možné konstatovat, že během testování lepidla nebyly zjištěny žádné vlastnosti, které by z hlediska konzervace bránily jeho používání pro kaširovací a kartonážní práce při výrobě ochranných obalů na archiválie. Přestože v průběhu umělého stárnutí, a to především stárnutí ve vlhké atmosféře, podléhá měřitelným degradačním změnám, tyto změny nejsou z praktického hlediska významné a jsou menší nebo srovnatelné se změnami pozorovanými u ostatních běžně používaných lepidel. Teoretickou výhodou je rozpustnost filmů adheziva ve vodě, a s tím související snadná reverzibilita lepených spojů.

Retardéry hoření pro archivní lepenky (diplomové práce studentky VŠCHT)

Cílem této diplomové práce bylo stanovit a porovnat vlastnosti 3 lepenek obchodně označených jako Prior, Prolux L a Laurent, jež vyrábí firma EMBA, spol. s r.o., Paseky nad Jizerou, a pomocí retardérů hoření zvýšit jejich odolnost vůči ohni. Bylo vybráno 6 anorganických vodorozpustných retardérů hoření a navržen způsob jejich aplikace na vzorky lepenek s ohledem na výrobní proces. Zjišťována byla účinnost 2% a 5% vodných roztoků retardérů hoření nanesených na lepenky formou nátěru, přičemž k hodnocení byla použita zkouška plamenem o výkonu 50 W při vodorovné poloze vzorku (dle normy ČSN EN 60695-11-10) a termogravimetrická analýza. Dále byl studován vliv retardérů hoření na

pevnost v tahu, hodnotu pH studeného vodného výluhu, hygroskopicitu a změnu barevnosti vzorků lepenek. Vzorky byly po dobu 25 dnů vystaveny podmínkám umělého stárnutí: teplota 60 °C, cyklická změna hodnot relativní vlhkosti vzduchu 40 % a 80 %. Vyhodnocována byla rovněž účinnost retardérů hoření po umělém stárnutí. Jako nejúčinnější byla vyhodnocena směs boraxu s kyselinou boritou, pomocí níž bylo dosaženo rychlého samovolného zhasnutí plamene. Vliv anorganických solí na vlastnosti lepenek Prolux L a Lauret byl nevýznamný. Umělé stárnutí nezpůsobilo ve většině případů výrazné změny fyzikálně-chemických vlastností vzorků, ovšem z výsledků zkoušky plamenem lze usuzovat na možné snížení efektivity ošetření v průběhu přirozeného stárnutí.

Použití sulfátových buničin při restaurování papíru

Práce je zaměřena na použití směsí sulfátových buničin bělených do různého stupně pro doplňování chybějících částí dokumentů tištěných nebo psaných na strojním papíru. Výhodou tohoto postupu by měla být mimo jiné lepší barevná shoda doplňku s originálem, než je tomu u běžně používaných metod.

V rámci semestrální práce Kateřiny Dvořákové (VŠCHT Praha) byl připraven soubor sulfátových buničin bělených různými metodami do různého stupně. Množina barevných odstínů, které lze připravit jejich vzájemným mícháním byla porovnána s množinou odstínů 80 různých strojních papírů, pocházejících z 19.–21. století. Pomocí softwarové pomůcky Michadlo 1.4, která byla vyvinuta pro tento účel, bylo zjištěno, že kombinací připravených buničin by bylo možné připravit vhodný odstín v 80 % případů, což je považováno za uspokojivý výsledek. Zmíněná pomůcka může být zároveň použita pro určení optimálního poměru míšení jednotlivých surovin, což dosud nebývalo vždy snadným úkolem.

V následujícím roce budou sledovány změny barevné shody mezi doplňkem a originálem po různých typech umělého stárnutí.

Využití ionogenních fixativ při restaurování a konzervování papíru (diplomová práce studentky Fakulty restaurování Univerzity Pardubice)

Cílem této bylo studium možnosti využití anionaktivního fixativa Mesitol NBS, kationaktivního fixativa Rewin EL a jejich směsi (fixační kapalina GSK) pro fixaci novodobých záznamových prostředků s důrazem na jejich vlivu na fyzikálně-chemické vlastnosti papírové podložky a jejich odstranitelnost. Samotná účinnost ionogenních fixativ je značně proměnlivá. Mechanické vlastnosti papírů se ve většině případů zlepšovaly po opláchnutí vzorků po fixaci, oproti vzorkům, které byly pouze impregnované fixačními

činidly. Hodnoty pH se nejvíce snížily při použití fixační kapaliny GSK, při aplikaci Mesitolu NBS se naopak zvyšovaly. Barevnost ovlivňoval nejen použitý fixační prostředek, ale i samotný papír, na který byl nanesen, přičemž podstatný vliv na tyto změny měla nasákavost papíru. Barevná změna stárnutých vzorků se snižovala v závislosti na době promývání ve vodě. Dále promývané vzorky vykazovaly menší barevnou změnu. Proto důležitým závěrem této práce bylo doporučení promývání dokumentů, na které byly aplikovány iontové fixační prostředky.

Využití mobilní čističky vzduchu při čištění vzduchu a kontrola kvality vyčištěného vzduchu

Řešení tohoto úkolu bylo přesunuto na rok 2017.

Testování účinnosti dezinfekce a čištění albuminových fotografií

Testování bude pokračovat i v roce 2017.

Vliv nanočástic stříbra na mikromycety (pokračování)

Byl testován jeden zahraniční přípravek, který nebyl vlivem stříbra nijak zabarvený a zdál se být tedy perspektivní pro dezinfekci sbírkových předmětů. Přesto se u vzorků, které byly tímto roztokem ošetřeny, změna zabarvení již po krátké době objevila. Proto byl přípravek označen jako nevhodný pro dezinfekci archivních a knihovních fondů. Práce byla provedena ve spolupráci s Ústavem chemické technologie restaurování památek VŠCHT.

Vliv glycerinu na protiplísňovou odolnost historického textilu

Historický textil bývá někdy pro zlepšení jeho vlastností po konzervaci ošetřován glycerinem. Tím se ale na druhé straně do určité míry zvyšuje jeho náchylnost k napadení plísněmi (při 100 % relativní vzdušné vlhkosti jsou vidět markantní rozdíly mezi ošetřeným a neošetřeným textilem). Při hodnotách okolo 75 % však k nárůstu plísní nedochází a teprve při 85 % se objevuje první plísňové mycelium. Glycerinem ošetřený textil by tedy měl být uložen v depozitářích s kontrolovanými a regulovanými hodnotami relativní vzdušné vlhkosti. Práce byla provedena ve spolupráci s Ústavem chemické technologie restaurování památek VŠCHT.

Stanovení minimální inhibiční koncentrace glutaraldehydu pro mikromycety

Glutaraldehyd je látka, která je obecně velmi často používaná k dezinfekci. Pro její případné využití proti plísním je třeba nejdříve ověřit její účinnost na různé druhy těchto

organismů. Bylo potvrzeno, že nejvhodnější je 2 % vodný roztok glutaraldehydu. Práce byla provedena ve spolupráci s Ústavem chemické technologie restaurování památek VŠCHT.

K prioritám oddělení páče o fyzický stav archiválií patřila v roce 2016 především příprava a organizace XVI. semináře restaurátorů a historiků v Opavě (*Opava, Kulturní dům Na Rybníčku, 23. – 26. května 2016*). Na přípravě semináře se podílela i VŠCHT Praha. Termín semináře byl posunut z podzimu roku 2015 z důvodu časového překrývání seminářů s obdobnou tematikou, což se ukázalo být velmi prozíravé. Průběh i odborná úroveň semináře byly vyhodnoceny jako opravdu zdařilé. Na semináři zaznělo 42 příspěvků (37 přednášek a 5 informací) a bylo na něm prezentováno 13 posterů. XVI. semináře restaurátorů a historiků se zúčastnilo 163 účastníků a 4 hosté z České republiky, Slovenska a Slovinska. Seminář postupně nabírá rozměrů konference. Kolegyně a kolegové dále vystoupili na semináři *En route ro a shared identity* (Videň; 15.–16. února 2016); na mezinárodním workshopu *Astroplate* zaměřeném na astronomické obrazové výstupy (Praha; 14. – 18. března 2016); *Restaurování a konzervace plastů* (Praha, Centrální depozitář Národní knihovny České republiky v Hostivaři 14. června 2016); na konferenci muzejníků, konzervátorů, restaurátorů a památkářů *Muzeum nové generace. Trendy | koncepce | strategie* (Praha, Přednáškový sál Etna, 5. října 2016) a na konferenci *Spracovanie a ochrana negatívnych fotografických materiálov* (Bratislava, Slovensko, Slovenský národný archív, 10. – 12. října 2016). V září byl restaurátorkou Blankou Hnulíkovou pořádán již třetí úspěšný a hojně navštívený týdenní workshop ve Slovinském státním archivu v Lublani na téma *Zgodovina, identifikacija ter konserviranje in restavriranje negtivov: korak za korakom*.

Je třeba s potěšením konstatovat, že veškeré prostředky vnesené do široce založeného výzkumu přinesly opět množství hodnotných výsledků. Výstupy z výzkumu a inovací jsou respektovány, využívány, pozitivně hodnoceny, často i ve formě oficiálních prestižních ocenění. Nejde jen o oficiální grantové úkoly, ale i rozvíjení na platformě běžného fungování klíčových segmentů Národního archivu. Institucionální podpora vědy pak přinesla významnou vzpruhu pro dávno plánované aktivity ve všech typech výzkumu. Účast zaměstnanců v různých vědeckých a redakčních radách a komisích v domácím prostředí a v zahraničí je tak bohatá, že její výčet přesahuje možnosti Zprávy o činnosti.

EDIČNÍ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Publikační činnost Národního archivu a jeho pracovníků je uvedena předchozí kapitole o výzkumu a kompletně pak v přehledu v závěru této Zprávy o činnosti.

PEDAGOGICKÁ ČINNOST

V centrále na Chodovci pokračovala výuka dalšího ročníku studentů bakalářského a magisterského studia archivnictví Filozofické fakulty Univerzity Karlovy na základě smlouvy mezi Národním archivem a Katedrou pomocných věd historických a archivního studia Filozofické fakulty Univerzity Karlovy (předměty Spisová služba, předarchivní péče a výběr archiválií; Seminář ke zpřístupňování archiválií; Archivní provoz a technika a Archivní legislativa). Na výuce se podílejí pracovníci téměř všech oddělení. Zanedbatelná není ani spolupráce s touto katedrou na realizaci výuky archivářů v budově 1. oddělení. Paralelně pokračovala výuka v Archivním kurzu organizovaném touto katedrou. Nově jsme začali učit i v nově akreditovaném oboru Veřejná správa a spisová služba téže katedry. Často kolegyně a kolegové individuálně přednášejí i na dalších pražských vysokých školách např. na Národohospodářské fakultě Vysoké školy ekonomické v rámci programů garantovaných katedrou hospodářských dějin předmět Sociální dějiny 19. a 20. století. Charakter výukových seminářů měla i většina exkurzí studentů vysokých škol (Hradec Králové, Pardubice, České Budějovice, Olomouc) a mezinárodního výměnného studijního programu ERASMUS, které byly zaměřeny na archivaci, archivní zpracování foto a fonoarchiválií a digitalizaci.

Tak jako v uplynulých letech se pracovníci oddělení péče o fyzický stav archiválií podíleli na odborné výuce konzervátorů, restaurátorů a chemiků na Střední průmyslové a vyšší odborné škole grafické v Praze, Vysoké škole chemicko-technologické v Praze, Katedře Pomocných věd historických a archivního studia Univerzity Karlovy a Univerzity Hradec Králové a FAMU – Katedře fotografie. S tím souvisí i pobyt studentů na pracovišti v rámci studentských praxí a vedení praktických maturitních prací, konzultace bakalářských a diplomových prací studentů VŠCHT, Univerzity Pardubice nebo FAMU. V roce 2016 vykonávala letní odbornou praxi studentka VŠCHT Karolína Pánová, studentka SPŠG Daniela Janstová a studentka UPce Veronika Klimszová.

ZAHRANIČNÍ STYKY

V plánu zahraničních pracovních cest Národního archivu pro rok 2016 bylo uvedeno celkem 31 cest (cesty na základě uzavřených mezinárodních dohod /reciproční cesty/, cesty hrazené z institucionální podpory, cesty hrazené z grantových prostředků, cesty hrazené zvacími stranami /zahraničním partnerem/ a přijetí zahraničních pracovníků). Během roku však došlo ke změnám, některé cesty byly zrušeny, přibýly mimořádné neplánované cesty. Celkem se uskutečnilo 33 cest:

- 7 cest, uskutečněných na základě mezinárodních dohod (hrazené částečně z rozpočtu Národního archivu a částečně zahraničním partnerem)
- 15 cest hrazených z institucionální podpory
- 6 cest hrazených z grantových prostředků
- 1 cesta hrazená zvacími stranami /zahraničním partnerem/ a částečně z reciproční podpory
- 3 cesty hrazené zvacími stranami /zahraničním partnerem/
- 1 cesta hrazené z rozpočtu Národního archivu

Tematicky se zahraniční pracovní cesty týkají několika okruhů:

- základní a aplikovaný výzkum
- účast na mezinárodních konferencích a seminářích
- účast na zasedáních mezinárodních komisí
- získávání zkušeností v oblasti archivnictví v zahraničních archivech
- prezentace Národního archivu a českého archivnictví v zahraničí a spolupráce při akvizicích
- školení v rámci mezinárodní pomoci

Veškeré zprávy ze zahraničních pracovních cest jsou zveřejněny na <http://www.nacr.cz/H-archiv/cesty.aspx>

Národní archiv se každoročně podílí i na přijetí zahraničních hostů. Tato přijetí jsou realizována odborem archivní správy MV ČR. Většinou se jedná o archivní studium a zájem o seznámení se s odbornou činností Národního archivu.

Přehled zahraničních pracovních cest Národního archivu za rok 2016

1)

Projekt CO:OP (Community as Opportunity)

Mgr. Libuše Holakovská

Mgr. Jitka Křečková

Mgr. Kateřina Zenklová

15.02. – 16.02. 2016

Konference na Univerzitě ve Vídni „New or unknown sources of the History and Cultural Heritage of Central Europe in the digital Age“

Univerzita Vídeň

2)

Institucionální podpora

PhDr., Ing Milan Vojáček, Ph.D.

Mgr. Zbyšek Stodůlka

Německo-Potsdam, Berlín

29.02-03.03. 2016

Workshop 20. Tagung „Archivierung von Unterlagen aus digitalin Systemen“ (AUdS)

Zuse Institute Berlin, Fachhochschule Potsdam

3)

Národní archiv

PhDr. Zdeňka Kokošková

Mgr. Monika Sedláková

Německo – Berlín

03.-08. 04. 2016

Studijní pobyt - Nacistická okupační správa v PČM a její představitelé

Bundesarchiv Berlin, Landesarchiv Berlin, Brandenburgisches Landeshauptarchiv Potsdam

4)

Reciproční cesta

PhDr. Miroslav Šepták

Rakousko – Vídeň

18.04. – 22.04. 2016

Průzkum fondů k československo-rakouským vztahům

Rakouský státní archiv

5)

Institucionální podpora

PhDr. Markéta Novotná

Polsko – Sopoty

18. – 21.05. 2016

III Miedzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Historia Interpretacja Reprezentacja

6)

Zvací strana: Svaz spolků Čechů a Slováků ve Švýcarsku

Mgr. Zora Machková

Švýcarsko – Zürich

19.05. – 24. 05. 2016

Naplnění smlouvy čj. NA-131-1/06-2015

Beseda Svatopluk Čech v Zürichu, Svaz spolků Čechů a Slováků

7)

Projekt CO:OP (Grant Agreement Number: 2014-3407)

Mgr. Jitka Křečková

Mgr. Kateřina Zenklová

Švédsko – Visby

22.05. – 26.05. 2016

Zasedání spolu ICARUS, schůze projektu CO:OP

Švédský národní archiv

8)

Reciproční

Mgr. Dorota Müllerová

PhDr. Alena Šimánková

Mgr. Karolína Šimůnková

Polsko – Varšava

31.05. – 02. 06. 2016

Ochrana osobních a dalších chráněných údajů v polské archivní legislativě a archivní praxi

Archiwum akt Noech, Instytut Pamięci Narodowej

9)

Institucionální podpora

PhDr. Pavel Dufek, Ph.D

Mgr. František Frňka

Mgr. David Hubený

Německo – Berlín

13.-17. 06. 2016

Příprava výstavy Československo-německé hospodářství vztahy ve 20. století a doprovodné publikace

Spolkový a Politický archiv zahraničního úřadu

10)

Institucionální podpora

PhDr., Ing. Milan Vojáček, Ph.D.

Německo – Drážďany

14.06. 2016

Účast na Workshopu Migration und Emulation Langzeitarchivierungsmassnahmen in der Praxis

Sächsische Landesbibliothek – Staats– und Universitätsbibliothek Dresden (SLUB)

11)

Reciproční (úhrada cesty - Česká Beseda)

Mgr. Zora Machková

Chorvatsko – Duravár, Záhřeb

17.06. – 26.06. 2016

Návštěva krajské komunity zaměřená na podchycení nových přírůstků a dopracování soupisu bohemik. Průzkum archiválií souvisejících s krajskými fondy v Národním archivu Svaz Čechů v Chorvatsku – Duravár, Česká Beseda – Záhřeb

12)

Grant

PhDr. Miroslav Šepták

Německo – Berlín

23.06 - 24.06. 2016

Účast na mezinárodní konferenci k 40. Výročí konference dělnických a komunistických stran ve východním Berlíně

Centre Marc Bloch

13)

Institucionální podpora

Doc., PhDr. Jaroslav Pažout, Ph.D.

Německo – Berlín

10.07. – 15.07. 2016

Studium v rámci projektu nacistická okupační správa v PČM a její představitelé

Bundesarchiv Berlin, Archiv des Auswärtigen Amtes

14)

Institucionální podpora

Mgr. Pavel Koblasa

Rakousko – Vídeň

24.07. – 29.07. 2016

Výzkum archiválií k dějinám císařských statků

Österreichisches Staatsarchiv

15)

Grant – hradí pořadatel

Mgr. Adam Zítek

Polsko – Varšava

11. 09. – 18. 09. 2016

Účast na X. letní škole moderní historie IPN

Instytut Pamięci Narodowej

16)

Reciproční

Bc. Blanka Hnulíková

Slovinsko – Lublaň

12.09. – 16.09. 2016

Workshop - Negatives

Slovinský státní archiv

17)

Institucionální podpora

PhDr. Tomáš Kalina

Rakousko – Vídeň

12.09. – 16. 09. 2016

Výzkum pramenů k dějinám poštovních tras

Rakouský státní institut

18)

Institucionální podpora

PhDr. Pavel Dufek, Ph.D

Mgr. František Frňka

Německo – Mnichov

12.09. – 16.09. 2016

Výzkum v archivech a jednání o představení výstavy dokumentů k československo-německým hospodářským vztahům ve Spolkové zemi Bavorsko

19)

Grant GA ČR reg.č. 16-25192S

PhDr. Eva Gregorovičová

Rakousko – Vídeň

16.09. – 30. 09. 2016

Práce na grantovém projektu

Rakouský státní archiv

20)

Zvací strana - BBLA a Sokol New York USA

Mgr. Zora Machková

USA – New York

18.09. – 06.10. 2016

Odborná a vědecká práce v archivu a knihovně Sokola New York a střešní Krajanské organizace BBLA

21)

Institucionální podpora

PhDr., Ing. Milan Vojáček, Ph.D.

Mgr. Zbyšek Stodůlka

Německo – Koblenz

27.09. – 30.09. 2016

Kongres 86. Deutscher Archivtag 2016 in Koblenz

22)

Reciproční

Mgr. Jan Kahuda, Ph.D.

Mgr. Pavel Koblasa

Itálie – Florencie

01.10. – 08.10. 2016

Pokračování ve výzkumu týkající se dějin rodinného archivu toskánských Habsburků

Státní archiv ve Florencii, soukromý archiv Antinori

23)

Institucionální podpora

PhDr. Eva Drašarová, CSc.

Rakousko – Vídeň

02.10. – 07.10. 2016

Jednání s vedením Rakouského státního archivu o společenských vědeckých projektech.

Výzkum archiválií k Česko-německým vztahům na sklonku habsburské monarchie

Österreichisches Staatsarchiv

24)

Institucionální podpora

Mgr. Soňa Ambrožová

Bc. Jiří Bernas

Mgr. Martin Šuraba

Ing. Jaroslav Horáček

Slovensko – Martin

03. 10. – 05.10. 2016

Konzultace k národnímu projektu Digitálna knižnica a Digitálny archív

25)

Institucionální podpora

PhDr. Tereza Pluskalová

Rakousko – Vídeň

10.10. – 14.10. 2016

Rozšíření znalostí o pramenech týkajících se fondů Akademie hraběte Straky

Österreichisches Staatsarchiv

26)

Projekt CO:OP

Mgr. Jitka Křečková

Mgr. Kateřina Zenklová

Maďarsko – Budapešť

16.10. - 19.10. 2016

Účast na schůzi spolku ICARUS a projektu CO:OP

Budapešťský městský archiv, Archiv maďarského parlamentu, Národní archiv v Budapešti

27)

Reciproční

PhDr. Tomáš Kalina

Mgr. Matěj Trepeš

Německo – Berlín

17.10. – 21.10. 2016

Výměnný program – konzultace ke spisové službě, výběru archiválií, elektronickým dokumentům a archivním činnostem na spolkové a zemské úrovni SRN

Bundesarchiv Berlin, Landesarchiv Berlin

28)

Institucionální podpora

PhDr. Zdeňka Kokošková

Mgr. Monika Sedláková

Německo – Berlín

23.10. – 28. 10. 2016

Studijní pobyt

Bundesarchiv Berlin

29)

Institucionální podpora

Bc. Jiří Bernas

Ing. Miroslav Kunt

Mgr. Zbyšek Stodůlka

PhDr.,Ing. Milan Vojáček, Ph.D.

Slovensko - Bratislava

24.10. – 25.10. 2016

Výměna zkušeností s digitální archivací

Elektronický archiv MV SR

30)

Institucionální podpora

Mgr. Pavel Koblasa

Mgr. Pavla Lutovská

Slovensko – Bratislava

08. – 10.11. 2016

Účast na vědecké konferenci „Kulturné inštitúcie v archívnych dokumentech

31)

Institucionální podpora

PhDr. Eva Drašarová, CSc.

Rakousko – Vídeň

13.11. – 18.11. 2016

Výzkum archiválií k Česko-německým vztahům na sklonku Habsburské monarchie

Österreichisches Staatsarchiv

32)

Reciproční

PhDr., Ing. Milan Vojáček, Ph.D.

Mgr. Jan Kahuda, Ph.D.

Rakousko – Vídeň

21.11. – 25. 11. 2016

Ediční příprava paměti Karla Kazbundy, výzkum k osobě F.L. Riegra

Rakouský státní archiv

33)

Financováno přijímací stranou

Mgr. Adam Zítek

Polsko – Bydhošť, Toruň

05.12. – 10.12. 2016

Studium

Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Gdańsku, Dłegatura w Bydgoszczy,

Archiwum Państwowe w Toruniu, Archiwum Państwowe w Bydgoszczy, Fundacja General

Elizbiety Zawackiej Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby

Polek w Toruniu

IV. STAV ARCHIVÁLIÍ

Předepsané přílohy a tabulka č. IV se nacházejí v závěru Zprávy o činnosti.

PREVENTIVNÍ PÉČE O ARCHIVÁLIE A PRŮZKUMY JEJICH FYZICKÉHO STAVU

V roce 2016 pokračoval systematický průzkum fyzického stavu Sbírký map a plánů Národního archivu podle zvolených kritérií stupně poškození a ukládání těchto map do nekyselých ochranných obalů. Pracovníci oddělení provedli průzkum u 718 položek mapové sbírky. Byl zahájen systematický průzkum filmového materiálu Národního archivu

Identifikovaly se podložky fotografického materiálu ve Sbírce kinematografických filmů a ve fondu Česká geologická služba – geofond-kinematografické filmy, Praha,. Celkem bylo zkontrolováno 209 filmů. Byly monitorovány klimatické podmínky ve studovně knihovny a depozitáři foto, fono (depozitář 11.52 a klimabox C). V souvislosti s přípravou výstavy k 100. výročí vzniku samostatné Československé republiky byly proměřovány klimatické parametry výstavních prostor Univerzity Karlovy v pražském Karolinu a byla vypracována zpráva.

Koncem roku se pracovníci oddělení péče o fyzický stav archiválií podíleli na kontrole fyzického stavu kulturních památek uložených v Národním archivu. K 31. 12. 2016 měl Národní archiv ve své péči celkem 1 národní kulturní památku a 25 archivních kulturních památek. Pravidelná prověrka fyzického stavu archivních kulturních památek se uskutečnila ve dnech 6. a 7. prosince 2016, hloubková kontrola listin fondu Archiv České koruny byla provedena ve dnech 1. - 20. prosince 2016.

Vedle kontroly fyzického stavu archiválií se sledoval i stav archiválií z hlediska mikrobiologického napadení. Celkem bylo provedeno 241 stěrů, u pozitivních nálezů byla provedena identifikace mikroorganismů i pro státní archivy a další instituce (Státní oblastní archiv Třeboň, Státní okresní archiv České Budějovice, Státní okresní archiv Trutnov, Národní muzeum Praha, Technické muzeum Brno, Muzeum hlavního města Prahy, Severočeské muzeum v Liberci, Regionální muzeum v Litomyšli, Národní pedagogické muzeum Praha, Valašské muzeum v přírodě, Fakulta restaurování Univerzity Pardubice, Ústav chemické technologie restaurování památek VŠCHT Praha, Městská policie Praha).

Během roku 2015 bylo dezinfikováno celkem 1 679,8 bm archiválií, z toho 288,6 bm archiválií vlastních a 1 391,2 bm z jiných archivů a institucí. Po dezinfekci v etylenoxidových komorách Národního archivu byla kontrolována účinnost procesu 89 mikrobiologickými stěry. V tomto případě bylo provedeno i širší spektrum analýz, včetně identifikace bakterií.

V laboratořích se provádí kontrola procesu zpracování bezpečnostních mikrofilmů analytickou metodou dle ČSN ISO 417 – Stanovení zbytkového thiosíranu ve zpracovaných fotografických materiálech metodou s methylenovou modří. V roce 2016 bylo provedeno celkem 46 analýz.

V roce 2016 bylo připraveno ke konzervaci (číslování stránek, odstraňování kancelářských sponek, drobné opravy) a odkyseleno technologií hromadného odkyselení BCP C500 65 336 ks archiválií z fondu Archiv Huberta Ripky. Dále bylo odkyseleno 16 166 dokumentů metodou Bookkeeper. Dokumenty byly následně vyrovnány, lisovány, kompletovány a uloženy do nekyselých archivních obalů a archivních krabic. Ke každé odkyselené archivní krabici je veden protokol a účinnost celého procesu je pravidelně

kontrolována (alkalická rezerva a pH vybraných dokumentů). Některé velmi poškozené dokumenty v počtu 100 kusů byly tepelně laminovány s použitím fólie Filmoplast R.

KONZERVOVÁNÍ A RESTAUROVÁNÍ ARCHIVÁLIÍ

Restaurátorské pracoviště umístěné v budově Národního archivu Milady Horákové 133, Praha 6 dále restaurovalo a ukládalo pergamenové listiny fondu Řád maltézských rytířů do ochranných obalů. Tato činnost byla zahájena již v roce 2006. V roce 2016 bylo konzervováno a restaurováno 173 listin a 256 pečetí. Jednalo se o inv. č. 1169 - 1343. Tyto listiny jsou postupně ukládány do speciálních krabic. Pro účely digitalizace byly ambulantně opraveny dokumenty z 25 kusů kartonů. V menší míře byl restaurován aktový materiál a prováděny drobné opravy podle aktuálních potřeb archivních pracovníků 1. oddělení. Pro účely výstav byly některé archiválie ukládány do nových krabic a v případě potřeby byly prováděny ambulantní zákroky (převážně čištění).

Práce na restaurování *Litoměřického graduálu* pokračovaly vyrovnáváním skladů na vybraných foliích pergamenu. Práce jsou časově náročné, protože k vyrovnávání folií dochází na špatně přístupných místech graduálu a požadují specifický postup.

Restaurátorské pracoviště na Chodovci pokračovalo v systematickém restaurování a konzervování archiválií přijatých již minulých letech nebo zahájilo práce na nově přijatých archiváliích.

Archiv České koruny:

Probíhá systematická digitalizace za asistence restaurátora a současně i systematická kontrola fyzického stavu pečetí v rámci projektu CO:OP.

Desky zemské větši:

Pokračuje odkyselování a ukládání do ochranných obalů. V roce 2016 bylo odkyseleno 5 knih – inv. č. 337, 572, 574, 585 a 695. V souvislosti s uložením desek zemských byl ve spolupráci s osvědčenými restaurátory vyvinut a zkonstruován nový prototyp ochranného obalu, který byl ověřen v provozu depozitáře a kterým byly opatřeny DZV 286, 340, 422, 510, 547, 550, 554, 561, 568, 584, 585, 592, 610, 614, 624, 659, 669, 684 a 695.

Rodinný archiv Metternichů:

Z celkového počtu 19 listin vyrovnáno a nově adjustováno 10 ks listin č. 241–250.

Restaurovány 3 listiny i na nich přivěšené pečeti, nová adjustace A 5017, 5018, 5019 (transfix).

Sbírka map a plánů:

Restaurováno a uloženo do ochranného obalu 13 ks map sign. K III 10/1, 3082 K IV 3/1 – 12.

Částečné restaurování, příprava na digitalizaci, 1 mapa inv. č. 943, B/IV/9. Soubor map sign. 6412/1-40 X-I-3, hotovo 30 kusů, mapy č. 1 -3, 5, 6, 9, 10, 12, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 24, 27 - 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40.

Staré katastrální mapy řada A

Celkové restaurování 80 ks map, v roce 2016 zrestaurováno a uloženo do ochranného obalu 65 ks map sign. StKM A 2339, 2345, 2342, 2341, 2348, 2349, 2338, 2347, 2330, 2340, 2350, 2346.

Fotografie:

Fond Pluhař Josef, JUDr.

Restaurování a čištění negativů 44 kusů, inv. č. 55 – 103.

Fond Dobrovolníci ve Španělsku 1936–1939

Restaurování fotografického alba inv. č. 3, 116 kusů fotografií.

Fond Hermanová Ljuba

Dezinfekce a fixace pozitivů, 200 kusů.

Fond Sbírka alb

Oprava vazby fotografického alba Jaroslav Šklíby, inv. č. 68, 1 kus.

Rozvázání a sestavení knih a fotografických alb před a po digitalizaci, 11 kusů.

Další archiválie:

Adjustace hracích karet, restaurování a adjustace 2 diplomů pro Masarykův ústav, restaurování plakátů, příprava na digitalizaci, zhotovení 23 ks ochranných obalů.

Fondy knihovny Národního archivu:

Dokončeno restaurování 8 knih II V 97, IV A 43, B VII 18, III V 41, A III V 69, III V 68 A, IV A 54 a, I V 271 a 3 svazků novin Ordinaria relationis historicae continuatio – ročníky 1717, 1725, 1728.

V následující tabulce je shrnut počet zrestaurovaných archiválií a počty dnů potřebných k zajištění jednotlivých činností:

Konzervování a restaurování archiválií		
Konzervování pečeti	kusy	286
	dny	79
Kopie pečeti	kusy	9
	dny	10
Negativní formy	kusy	2
	dny	1
Rekonstrukce pečeti	kusy	59
	dny	35
Konzervování a restaurování perg. Listin	kusy	186
	dny	70
Ukládání perg. listin do Melinexu/krabic	kusy	165
	dny	37
Restaurování a konzervování rukopisů a tisků	kusy	28
	dny	450
Odkyselování archiválií, měření pH rukopisů	kusy	10
	dny	124
Konzervování a restaurování aktového mat.	kusy	713
	dny	92
Příprava archiválií k mikrofilmování, digitalizaci	kusy	27
	dny	51
Konzervování a restaurování map a plánů	kusy	132
	dny	381
Konzervování a restaurování fotografických materiálů – Pozitiv a negativ	kusy	335
	dny	129
	dny	0

Konzervování a restaurování fotografií materiálů	svitky/role	0
Mechanické a chemické čištění pozitivů a negativů	kusy	12
	dny	19
Individuální dezinfekční práce	dny	108
Kartonážní práce	kusy	16
	dny	10
Vazba inventářů	kusy	11
	dny	5
Běžná a brožovaná vazba, převazba, makety	kusy	13
	dny	10
Příprava konzervačních prostředků	dny	77
Údržba strojů a úklid	dny	118

POMOC INSTITUCÍM PO MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTECH

Mezi priority byla dále zařazena pomoc Archivu Bosny a Hercegoviny po požáru, kdy po návštěvě této instituce našimi restaurátory byl vypracován společný projekt s Českou rozvojovou agenturou na vyškolení restaurátorů v Národním archivu a vybavení pracoviště v Sarajevu. V roce 2016 bylo zakoupeno kompletní vybavení restaurátorského pracoviště státního archivu Bosny a Hercegoviny přístroji a materiálem. Národní archiv spolu s agenturou připravil podklady pro výběrové řízení na dodavatele. Ačkoli byl dodavatel vybrán (Ceiba s.r.o.) a ten dle smlouvy přístroje a materiál dodal do Sarajeva již v září, zástupci Bosny a Hercegoviny – přes všechna ujišťování – nebyli schopni a zřejmě ani i ochotni zajistit celní náležitosti. Proto až po mnoha urgencích a intervencích zastupitelského úřadu v BaH se podařilo dodávku dodat do archivu v Sarajevu až v prosinci. Instalace přístrojů a zaškolení personálu se proto přesunula do roku 2017.

BEZPEČNOSTNÍ SNÍMKOVÁNÍ A REPROGRAFIE

Počty snímků viz tabulka č. IV v závěru Zprávy o činnosti.

Také v roce 2016 pokračovalo pořizování bezpečnostních negativů listin (ateliér Dejvice) po restaurování jen nepravdělnou docházkou fotografa. Bezpečnostní snímkování listin fondu *Maltézští rytíři – české velkopřevorství a konvent Praha* po konzervaci tak probíhalo z kapacitních důvodů velmi pomalým tempem. Bezpečnostní mikrofilmy již

nepořizujeme napřímo, ale z digitalizátů. Využívá se k tomu technologie pořízená z institucionální podpory vědy.

DIGITALIZAČNÍ PRÁCE

Celkový přehled a počty snímků viz tabulka č. IV v závěru Zprávy o činnosti.

V rámci realizace projektu CO:OP pokračovala digitalizace pečeti fondu *Archiv České koruny*. V roce 2016 bylo zhotoveno 1409 snímků (AČK inv. č. 821-1402), od začátku projektu v roce 2015 bylo zhotoveno celkem 2 971 snímků. Digitalizační práce prováděl externí fotograf placený z rozpočtu projektu (příprava k digitalizaci dvě domácí síly). Z rozpočtu projektu byla realizována také digitalizace fondu *Genealogická sbírka Dobřenského*, jehož dokumenty jsou kvůli častému využívání badateli velmi poškozené. Digitalizaci provedl pracovník Diecézního archivu v St. Pölten na digitalizačním zařízení projektu. Na přípravě dokumentů k digitalizaci se podíleli tři domácí kolegové. Skeny jsou ukládány do datového úložiště archivu. Zhotoveno bylo 4 558 snímků. Započata byla také digitalizace listin fondu *Reverzy k zemi*, která bude dokončena v roce 2017.

V chodoveckém ateliéru pokračovala digitalizace hlavních knih fondu *Tereziánský katastr*. Digitalizováno bylo 17 knih a zhotoveno 5 118 snímků. V oblasti židovských fondů pokračovala příprava chybně digitalizovaných matrik fondu *Židovské kontrolní matriky* k opravě snímků. Opraveno bylo 98 knih a nově nasnímány 4 matriky (přírůstky z roku 2016). Dodatečná oprava byla provedena také u 2 knih fondu *Matriky židovských náboženských obcí v českých krajích*. Digitalizace fondu *Desky zemské* byla zastavena kvůli nutnosti dokončit kontrolu skenů dosud digitalizovaných knih. Bylo zkontrolováno 152 knih, které byly předány k nápravě nalezených chyb. Do konce roku byly opraveny skeny ze 125 knih, které čekají na zpřístupnění na www.badatelna.eu. Pro potřebu badatelny a zpřístupnění na www.badatelna.eu probíhalo také skenování inventářů fondů 1. oddělení.

V roce 2016 byla dokončena digitalizace fondu *Ministerstvo vnitra Vídeň - Šlechtický archiv*, průběžně probíhá kontrola snímků, která bude dokončena v roce 2017. Pokračovala rovněž digitalizace fondu *Rodinný archiv Metternichů – Acta Clementina*, kdy bylo digitalizováno 20 kantonů (včetně kontroly snímků)). K digitalizaci byl připraven rovněž fond *Zemská porodnice a nalezinec*, z kapacitních důvodů k ní zatím nebylo přikročeno.

K digitalizaci bylo předáno i posledních 15 svazků pomocných knih k fondu *Sčítání obyvatelstva RČS v roce 1930* (naprostá většina z nich po restaurátorském zásahu). Tím se

úspěšně završil několikaletý pokus o záchranu dobových pomůcek ke sčítacím operátům z roku 1930 a 1939. V návaznosti na to bylo v minulém roce započato s digitalizací sčítacích operátů ze sčítání obyvatelstva RČS pro území Podkarpatské Rusi, protože uvedené archy jsou v nejhorším fyzickém stavu (k tomu přistupuje i nízká kvalita papíru) v rámci celého fondu a restaurátorský zásah by byl jak finančně, tak i časově velmi náročný. Navíc jsou tyto archy neustále využívány k úředním účelům. Za minulý rok se již podařilo digitalizovat prvních 31 kartonů. Pokračovala digitalizace *pobytových karet z fondu Policejní ředitelství, Praha – evidence obyvatelstva*. V současné době je hotovo již 258 kartotéčních krabic.

Podařilo se umístit digitalizáty ze souborů *Sbírka staničních kronik a Ruské a ukrajinské emigrantské organizace* na www.badatelna.eu. V průběhu roku probíhala kontrola digitalizátů ze souborů *Komitét pro umožnění studia ruským ukrajinským studentům a Ukrajinské muzeum*. U posledně uvedeného fondu byla v roce 2016 zahájena digitalizace (digitalizováno bylo zatím pouze 15 kartonů).

INFORMATIKA

Řada činností v oblasti informačních technologií vychází z potřeb běžného fungování archivu, a proto se z velké části jedná o rutinní práce technické podpory, údržby a oprav. Úsek IT oddělení kontroly výkonu spisové služby, fondů státní správy po roce 1992 a elektronických dokumentů je (jako do jisté míry servisní pracoviště) v permanentním časovém tlaku. Vedle servisu musí řešit řadu dlouhodobých koncepčních záležitostí (dlouhodobé uchovávání a zpřístupňování elektronických dokumentů, tvorbu a zveřejňování elektronických archivních pomůcek atd.). Činnost úseku IT lze rozdělit do dvou základních oblastí: správa IT Národního archivu a pokračující realizace projektu Národní digitální archiv (NDA).

Od 1. listopadu 2014 je spuštěn zkušební provoz NDA. Národní archiv tím naplnil základní legislativní požadavky, tj. především umožňuje provedení skartačního řízení z eSSL, realizaci přejímky elektronických dokumentů vybraných za archiválie a jejich bezpečné uložení v digitálním archivu. Archiv také poskytne na požádání příslušného archivu uložení archiválie pro potřeby orgánů činných v trestním řízení, orgánů veřejné správy a původce.

PROSTOROVÁ SITUACE ARCHIVU, PROVOZNÍ A EKONOMICKÉ ZÁLEŽITOSTI

Národní archiv má příslušnost hospodařit s majetkem státu ve třech objektech a je nucen řešit kromě vlastní prostorové situace i dislokaci odboru archivní správy a spisové služby MV, centrály Státního oblastního archivu v Praze. Archiv bezpečnostních složek nereflektoval na budoucí dislokaci archiválií v plánované dostavbě depotního bloku IV v tzv. archivním areálu Chodovec.

Budova na třídě Milady Horákové 133 je využívána oddělením fondů samosprávy a státní správy do roku 1848 a církevních institucí a současně odborem archivní správy a spisové služby MV. Prostorové rezervy v objektu postaveném ve třicátých letech minulého století již nejsou žádné. Důvěra církevních institucí v Národní archiv, projevující se přáním přemístit své archivy právě do této budovy, se bude muset řešit přemístěním zbývajících osobních fondů do chodoveckého depozitáře.

Lokalita v jižních Čechách byla vybrána pro umístění záložního pracoviště digitálního archivu. V objektu by po dovybavení regály zůstala dostatečná rezerva i pro uložení archiválií v době bezpečnostních a jiných krizí. Pro významnější uložení archiválií je však tento prostor příliš malý. Rekonstrukce byla zahájena v prosinci roku 2013 a dokončena 18. června 2014. Prostora je užívána technologiemi digitálního archivu od konce března 2015. Jde o cca třetinu krytu. Ministr nařídil v roce 2015 rekonstruovat trafostanici a upravit zbývajících část pro uložení bezpečnostních snímků. První část úkolu byla na sklonku roku 2015 splněna. Na druhou byly nejprve přislíbeny a posléze nepotvrzeny finance. Postupně jsem „našetřili“ zdroje z jiných realizovaných investic a začali se připravovat na pokračování rekonstrukce. V jarních měsících trpí nerekonstruované prostory nadměrnou vlhkostí, která kondenzuje i v části určené pro digitální archiv. Životnost technologií a dat je tím ohrožena. Po průniku vody z letní průtrže mračen v netěsnícím prostoru okolo výdechů vzduchotechniky nám byla nařízena oprava a pokračování rekonstrukce.

Areál Chodovec je využíván Národním archivem a Státním oblastním archivem v Praze. Depotní část tvoří třináctipodlažní budova ve třech stavebních depotních blocích (dále DB) se 182 sály (dle kolaudace 137 obhospodařuje NA, 45 SOA v Praze). Depoty jsou vybaveny regály (pevné nebo s pojezdem) či speciálním vybavením (knihovny, mapové depozitáře, depozitáře listin, „foto-, fono- a kinodokumentů“, nosiče elektronických

archiválií). Volná kapacita sálů Národního archivu se za rok 2016 opět zmenšila o necelé 2 km. Máme trvalý zájem na výstavbě depotního bloku IV v Praze na Chodovci, který bude sloužit Národnímu archivu a Státnímu oblastnímu archivu. Požadavky byly uplatněny do střednědobých plánů financování státních archivů. Další stavba na Chodovci v předpokládané hodnotě 75 mil. Kč bez DPH byla však připravována pouze v podzemí pro hlavní úložiště digitálního archivu. Příprava výstavby centrálního digitálního úložiště byla i z důvodu hospodárnosti koncipována tak, aby na ni kdykoliv mohla navázat nadzemní podlaží jakéhokoliv určení. Tato naděje ovšem skončila s předčasným ukončením financování projektu Národní digitální archiv ze strukturálních fondů Evropské unie, a to ve fázi otevření obálek s nabídkami uchazečů. Nové možnosti se otevřely s nástupem nového vrcholového vedení, jež je nakloněno komplexní dostavbě. Připravujeme tedy s nositelkou autorských práv, p. architektkou Knappovou, posouzení realizovatelnosti pro vedení ministerstva a vládu.

HOSPODAŘENÍ SE SVĚŘENÝMI PROSTŘEDKY

Národní archiv je ze zákona č. 320/2002 Sb., podle čl. 6 § 18, odst. 1 zřízen jako samostatná organizační složka státu přímo řízená MV ČR. Přidělené rozpočtové prostředky byly použity na nákup energií, materiálu, služeb a zajištění oprav a údržby ve spravovaných objektech. V oblasti nákupu materiálu se pokračovalo ve vybavování a obnově jednotlivých pracovišť výpočetní technikou (včetně software), kupoval se archivní obalový materiál, chemikálie a spotřební laboratorní materiál pro restaurátory a konzervátory, uskutečnil se nákup fotomateriálu včetně obalového materiálu pro oddělení péče o fyzický stav archiválií. Zabezpečen byl nákup knih a konečně i tisk publikací. V oblasti výdajů programového financování byla realizována akce „Rozšíření informačního systému NDA – HW a SW“.

V rámci vlastní činnosti archivu byly získány finanční prostředky do příjmové části státního rozpočtu ve výši 1 090 tis. Kč. Jednalo se o prodej publikací, zhotovování kopií archiválií a vypracování rešerší.

Z větších akcí byly financovány opravy na obou objektech.

Archivní areál Chodovec

- malování, opravy prasklin v PTO
- oprava kamerového systému PTO

- oprava rozvodů vody v PTO
- výměna chladičů u VZT v DB
- výměna oleje a pojistných ventilů chlazení PTO
- oprava výtahů v PTO
- oprava dezinfekční linky

Milady Horákové 133

- oprava systému MaR na plynové kotelně
- havarijní oprava podlahy v depozitáři 3. PP
- oprava žaluzií na objektu
- oprava maleb - chodby

Název projektu: *Community as Opportunity - Creative archives' and users' network*

Financováno z: EU - CREATIVE EUROPE Programme

Zkratka projektu: CO:OP

Délka trvání: 1. 12. 2014 – 30. 11. 2018

V roce 2014 bylo přiděleno 846 469,81 Kč. V roce 2016 vyčerpáno 305 625,38 Kč (na digitalizace dokumentů, 1 zahraniční cestu a roční poplatek za topotéku).

Věda a výzkum

Tematická podpora

1. Projekt „*Ludvík Salvátor Toskánský (1847-1915). Život a dílo vědce a cestovatele*“. Poskytovatel účelové podpory: Grantová agentura ČR.
Výše podpory na rok 2016: 366 000,- Kč
Čerpání v roce 2016: 215 100,94,- Kč
Čerpání účelové podpory bylo zásadně v oblasti mzdových prostředků, nákupu materiálu (zahraniční literatury) a zahraničních cest.
Nedočerpané prostředky ve výši 150 899,06 Kč byly převedeny do NNV.
2. Projekt „*Vývoj metod konzervování pečeti a jejich textilních závěsů*“. Poskytovatel účelové podpory: Ministerstvo kultury ČR.
Výše podpory na rok 2016: 757 000,- Kč
Čerpání v roce 2016: 388 937,75 Kč
Čerpání účelové podpory bylo zásadně v oblasti mzdových prostředků, nákupu materiálu (nákup chem. materiálu, publikací), tuzemských cest.
Nedočerpané prostředky ve výši 368 062,25 Kč byly převedeny do NNV.
Nízké čerpání bylo z důvodu převedení finančních prostředků na projekt až k 1. 10. 2016.

3. *Projekt „Pokročilý identifikační element pro rozpoznání archiválií.“*
Poskytovatel účelové podpory: Ministerstvo vnitra ČR.
Výše podpory na rok 2016: 326 528,- Kč
Čerpání v roce 2016: 196 967,79 Kč
Čerpání účelové podpory bylo zásadně v oblasti mzdových prostředků, nákupu materiálů.
Nedočerpané prostředky ve výši 129 560,21 Kč byly převedeny do NNV.

4. *„Institucionální podpora“*
Poskytovatel účelové podpory: Ministerstvo vnitra ČR.
Výše podpory na rok 2016: 5 745 000,- Kč, NNV 2015: 1 313 273,46,-Kč
Čerpání v roce 2016: 3 667 602,36,- Kč, čerpání NNV 2015: 1 302 580,66,- Kč
Čerpání účelové podpory bylo v oblasti mzdových prostředků (DPP), nákupu materiálu (nákup knih a publikací), nákupu spotřebního materiálu a služeb pro zakoupené technologie. Byly nakoupeny přístroje pro restaurátory, SW pro badatelnu.
Nedočerpané prostředky ve výši 2 088 090,44 Kč byly převedeny do NNV.
Důvodem nedočerpaní bylo zadání VZ na nákup IT ke konci roku čerpání proběhne v 1. čtvrtletí 2017 a nedodržení edičního plánu v oblasti tisku – posunuto na 2017.

V následujících tabulkách jsou uvedeny všechny rozpočtové zdroje Národního archivu v roce 2016:

1. Běžné výdaje
2. Kapitálové výdaje
3. Mzdy a související výdaje
4. Institucionální podpora vědy a výzkumu
5. Grant Grantová agentura ČR
6. Grant PIERA (Ministerstvo kultury ČR)
7. Grant NAKI II (Ministerstvo kultury ČR)
8. Česká rozvojová agentura (Zahraniční rozvojová spolupráce - „Podpora kapacit Státního archivu Bosny a Hercegoviny“)

1. Běžné výdaje

Rozpočtová položka		R2	Čerpání v Kč
504110	autorské honoráře	130 626	130 626
513	NÁKUP MATERIÁLU	3 638 741	3 638 741
513200	ochranné pomůcky	56 775	56 775
513300	léky a zdravotnický materiál	4 717	4 717
513600	knihy, učební pomůcky a tisk	214 515	214 515

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2016

513700	drobný hmotný majetek	815 964	815 964
513713	<i>proviantní materiál</i>	3 776	3 776
513712	<i>výstrojní materiál</i>	38 950	38 950
513718	<i>stavebně ubytovací materiál</i>	191 579	191 579
513721	<i>výpočetní technika</i>	581 659	581 659
513900	nákup materiálu	2 546 770	2 546 770
513904	<i>ženijní materiál</i>	1 330	1 330
513906	<i>spojovací materiál</i>	5 440	5 440
513907	<i>chemický materiál</i>	224 227	224 227
513908	<i>automobilní materiál</i>	8 087	8 087
513912	<i>výstrojní materiál</i>	1 432 345	1 432 345
513913	<i>proviantní materiál</i>	14 878	14 878
513918	<i>stavebně ubytovací materiál</i>	103 113	103 113
513920	<i>foto a kriminalistická technika</i>	27 685	27 685
513921	<i>výpočetní technika</i>	403 144	403 144
513925	<i>technické plyny</i>	324 735	324 735
513990	<i>spotřební mat. j. n.</i>	1 784	1 784
514200	<i>kurzové rozdíly</i>	4 793	4 793
515	NÁKUP VODY, PALIV A ENERGIE	11 120 761	10 859 320
515100	voda	870 000	652 419
515300	plyn	2 952 345	2 952 345
515400	elektrická energie	7 199 762	7 155 902
515629	pohonné hmoty	98 654	98 654
516	NÁKUP SLUŽEB	15 670 711	15 642 692
516100	služby pošt	160 376	160 376
516200	služby telekomunikací a radiokomunikací	585 571	585 571
516220	<i>provozní výdaje</i>	585 571	585 571
516320	<i>zákonné pojištění provozu motor.vozidel</i>	12 031	12 031
516400	nájemné	57 053	57 053
516429	<i>ostatní nájemné j.n.</i>	57 053	57 053
516700	služby školení a vzdělávání	80 773	80 773
516890	<i>ostatní služby</i>	755 522	755 522
516900	nákup služeb j. n.	14 019 384	13 991 365
516907	<i>nákup služeb pro chemický materiál</i>	1 597	1 597
516908	<i>nákup služeb pro automobilní materiál</i>	6 550	6 550
516912	<i>nákup služeb pro výstrojní materiál</i>	515 502	515 502
516918	<i>nákup služeb pro staveb. ubytovací</i>	846	846
516920	<i>nákup služeb pro foto-krimi techniku</i>	3 691	3 691
516921	<i>nákup služeb pro výpočetní techniku</i>	95 125	95 125
516930	<i>nákup služeb pro všeobecný materiál</i>	2 141 808	2 141 808

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2016

516970	poplatkyTV,Ro	18 900	18 900
516984	odpady, úklid a čištění	5 712 098	5 712 098
516987	inzerce	23 268	23 268
516990	ostatní nákup služeb j.n.	5 500 000	5 471 981
517	OSTATNÍ NÁKUPY	12 332 077	8 661 544
517100	opravy a udržování (dodavatelsky prováděné)	11 462 608	7 792 075
517104	ženijního materiálu	11 150	11 150
517107	chemického materiálu	6 103	6 103
517108	pozemních dopravních prostředků	12 318	12 318
517112	výstrojního materiálu	55 329	55 329
517120	foto a kriminalistické techniky	10 648	10 648
517121	výpočetní techniky	4 598	4 598
517180	opravy a údržba objektů	11 362 463	7 691 930
517200	programové vybavení	608 594	608 594
517300	cestovné	151 635	151 635
517310	tuzemské cesty	66 460	66 460
517320	zahraniční cesty	85 175	85 175
542400	náhrady mzdy v nemoci	120 584	120 584
517500	pohoštění	13 147	13 147
517600	účastnické poplatky na konference	21 598	21 598
517700	nákup uměleckých předmětů	50 945	50 945
517990	ostatní nákupy	3 550	3 550
517920	nehmotný majetek	20 000	20 000
536240	dálniční známky	7 500	7 500
Běžné výdaje celkem		42 767 083	38 807 090

2. Kapitálové výdaje

Rozpočtová položka		R2	Čerpání v Kč
611100	programové vybavení	1 467 572	1 467 572
612110	budovy a stavby	2 350 697	0
612150	související výdaje	610 000	0
612510	výpočetní technika	1 121 731	1 121 731
Kapitálové výdaje celkem		5 550 000	2 589 303

3. Mzdy a související výdaje

Rozpočtová položka		R2	Čerpání v Kč
501111	tarify	15 606 880	15 606 880
501112	za vedení	35 500	35 500
501115	osobní příspěvek	1 544 500	1 544 500

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2016

501137	náhrady	2 082 000	2 082 000
501191	odměny	1 085 000	1 085 000
501192	jubilea	9 000	9 000
501311	tarify	21 076 656	21 076 656
501312	za vedení	550 500	550 500
501315	osobní příplatek	2 863 000	2 863 000
501338	náhrady	2 848 000	2 848 000
501391	odměny	2 020 217	2 020 217
501393	jubilea	115 000	115 000
502140	práce podle dohod	1 524 384	1 492 706
503100	povinné pojistné na sociální zabezpečení	12 551 713	12 551 713
503200	povinné pojistné na zdravotní pojištění	4 518 619	4 518 619
503000	pojistné celkem	17 070 332	17 070 332
534200	FKSP	747 547	747 547
Mzdové a související výdaje celkem		69 309 142	69 277 464

4. Institucionální podpora vědy

Rozpočtová položka		R 2	Čerpání v Kč
502140	práce podle dohod	1 693 000	1 510 660
513600	nákup knih a publikací	250 000	230 148
513707	chemický mat.	60 078	58 595
513721	výp. tech.	80 000	59 605
513907	chemický a laboratorní materiál	545 921	465 033
513920	foto-krimi	68 816	0
513912	výstrojní mat.	100 000	77 188
516920	nákup služeb foto-kino	50 000	0
516921	služby výpočetní technika	100 000	41 182
516987	tisk publikací	500 000	82 003
516990	nákup služeb j. n.	568 000	419 293
517200	programové vybavení	36 184	36 184
517320	zahraniční cesty	353 000	219 996
611100	programové vybavení	616 270	208 837
612207	chemické stroje	300 000	258 880
612218	stav. ubytovací mat..	41 162	0
612510	výp. tech.	382 567	0
Celkem IP		5 745 000	3 667 602

5. Grant Grantová agentura ČR

Rozpočtová položka		R2	Čerpání v Kč
502140	práce podle dohod	125 000	125 000
503100	pojistné SOC	15 000	14 000
503200	pojistné ZDR	6 000	5 040
513600	knihy a tisk	25 000	25 000
516987	tisk publikací	75 000	0
517320	zahraniční cesty	120 000	46 061
Celkem		366 000	215 101

6. Grant PIERA (OBV MV)

Rozpočtová položka		R2	Čerpání v Kč
502140	práce podle dohod	132 528	130 508
513600	knihy a tisk	15 000	15 000
513720	foto a kriminalistická technika	64 000	28 999
513721	výp. tech.	15 000	0
513907	chemický mat.	22 000	21 658
516907	služby chem. lab. mat.	58 000	0
517310	tuzemské cesty	10 000	803
517600	konference	10 000	0
celkem		326 528	196 968

7. Grant NAKI II (Ministerstvo kultury ČR)

Rozpočtová položka		R2	Čerpání v Kč
502140	práce podle dohod	441 000	173 875
503100	pojistné SOC	110 000	43 094
503200	pojistné ZDR	39 000	11 937
513600	knihy a tisk	20 000	20 000
513707	chemický mat.	36 635	35 634
513718	stav. ubytovací mat.	32 000	31 999
513907	chemický mat.	72 400	72 399
516987	tisk publikací	1 000	0
517310	tuzemské cesty	5 965	0
celkem		757 000	388 938

8. Česká rozvojová agentura (Zahraniční rozvojová spolupráce - „Podpora kapacit Státního archivu Bosny a Hercegoviny“)

Rozpočtová položka		R2	Čerpání v Kč
502140	práce podle dohod	121 500	0
517320	zahraniční cesty	68 953	0
	celkem	190 453	0

POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 Sb., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

V roce 2016 byly podány tři žádosti o informaci podle zákona č. 106/1999 Sb. Na všechny žádosti byly v zákonné lhůtě poskytnuty odpovědi. Nebylo vyřizováno žádné odvolání ani stížnost ve smyslu citovaného zákona.

TABULKY ARCHIVNÍ

Tabulka II/1 – Národní archiv

II. Celkové množství archiválií v základní evidenci Národního archivního dědictví

Tab. č. 1: Základní souhrnné informace ze základní evidence NAD

Archiv		Počty, metráž a zpracovanost archivních souborů						Fyzický stav archiválií		Archivní pomůcky
		Vykazované***			Celkem					počet
		počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]		počet	
1	2	3*	4**	5****	6*	7**	8****		9	10
100000010 - Národní archiv	N:	1154	58515,84 4270681	45,40 100,00	1155	58521,22 4270681	45,40 100,00	Ze zapsaného fyzického stavu:		základní: 1448
	Z:	648	70379,87 0	54,60 0,00	649	70383,61 0	54,60 0,00	nepoškozeno:	1449	speciální: 89
	I:	601	62682,74 0	48,63 0,00	602	62686,48 0	48,63 0,00	poškozeno:	495	referenční: 2
								nezjištěno:	63	
	Σ:	2004	128895,71 4270681			128904,83 4270681		Ze zapsaných ev. jednotek:		všechny: 1539
800000010 - Archiválie uložené mimo archivy v evidenci Národního archivu	N:	0	0 0	0,00 0,00	1	1,16 0	100,00 0,00	Ze zapsaného fyzického stavu:		základní: 0
	Z:	0	0 0	0,00 0,00	0	0,00 0	0,00 0,00	nepoškozeno:	1	speciální: 0
	I:	0	0 0	0,00 0,00	0	0,00 0	0,00 0,00	poškozeno:	0	referenční: 0
								nezjištěno:	0	
	Σ:	0	0 0			1,16 0		Ze zapsaných ev. jednotek:		všechny: 0
Dílčí souhm oblasti 0:	N:	1154	58515,84 4270681	45,40 100,00	1156	58522,38 4270681	45,40 100,00	Ze zapsaného fyzického stavu:		základní: 1448
	Z:	648	70379,87 0	54,60 0,00	649	70383,61 0	54,60 0,00	nepoškozeno:	1450	speciální: 89
	I:	601	62682,74 0	48,63 0,00	602	62686,48 0	48,63 0,00	poškozeno:	495	referenční: 2
								nezjištěno:	63	
	Σ:	2004	128895,71 4270681		2008	128905,99 4270681		Ze zapsaných ev. jednotek:		všechny: 1539
								poškozeno [ks]:		240970

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2016

Archiv		Počty, metráž a zpracovanost archivních souborů						Fyzický stav archiválií		Archivní pomůcky
		Vykazované***			Celkem				počet	počet
		počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]			
1	2	3*	4**	5****	6*	7**	8****		9	10
Souhrn	N:	1154	58515,84 4270681	45,40 100,00	1156	58522,38 4270681	45,40 100,00	Ze zapsaného fyzického stavu:		základní: 1448
	Z:	648	70379,87 0	54,60 0,00	649	70383,61 0	54,60 0,00	nepoškozeno:	1450	speciální: 89
	I:	601	62682,74 0	48,63 0,00	602	62686,48 0	48,63 0,00	poškozeno:	495	referenční: 2
								nezjištěno:	63	
	Σ:	2004	128895,71 4270681		2008	128905,99 4270681		Ze zapsaných ev. jednotek:		všechny: 1539
								poškozeno [ks]:	240970	

Veškeré hodnoty digitální velikosti jsou zaokrouhleny na MB (MegaByte)

Legenda:

- * N: [počet] ... archivní soubory s min. 95% nezpracované metráže
 Z: [počet] ... archivní soubory s min. 95% zpracované metráže
 I: [počet] ... archivní soubory s min. 95% inventarizované metráže
 Σ: [počet] ... celkový počet archivních souborů (≠N+Z)
 ** N: [bm] ... nezpracovaná metráž archivních souborů
 [MB] ... nezpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
 Z: [bm] ... zpracovaná metráž
 [MB] ... zpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
 I: [bm] ... inventarizovaná metráž
 [MB] ... inventarizovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
 Σ: [bm] ... celková metráž (≠N+Z)
 [MB] ... celková velikost ev. jednotek v digitální podobě

- *** Vykazované ... archivní soubory s evidenčním statusem 1, 2 nebo 3
 **** metráž [%] ... relativní zastoupení vzhledem k celkové metráži
 MB [%] ... relativní zastoupení vzhledem k celkové velikosti evidenčních jednotek v digitální podobě

Číselník evidenčních statusů:

- 1 Archivní soubory v přímé péči instituce, uložené v instituci
- 2 Archivní soubory uložené na základě smlouvy mimo instituci
- 3 Archivní soubory uložené v instituci na základě smlouvy
- 4 Archivní soubory vydané vlastníkům a archivem evidované
- 5 Archivní soubory archivem pouze evidované

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2016

Tabulka II/2 – Národní archiv

II. Celkové množství archiválií v základní evidenci Národního archivního dědictví

Tab. č. 2: Počty a velikost archivních souborů členěné podle evidenčních statusů

Archiv		Archivní soubory							
		Evidenční status: 1		Evidenční status: 2		Evidenční status: 3		Evidenční status: 4+5	
		počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]
1	2	3*	4**	5*	6**	7*	8**	9*	10**
100000010 - Národní archiv	N:	1128	57633,70 4219966	1	19,95 0	25	862,19 50715	1	5,38 0
	Z:	621	66483,19 0	2	19,80 0	25	3876,88 0	1	3,74 0
	I:	578	58809,16 0	2	19,80 0	21	3853,78 0	1	3,74 0
	Σ:	1943	124116,89 4219966	4	39,75 0	57	4739,07 50715	3	9,12 0
800000010 - Archiválie uložené mimo archivy v evidenci Národního archivu	N:	0	0 0	0	0 0	0	0 0	1	1,16 0
	Z:	0	0 0	0	0 0	0	0 0	0	0,00 0
	I:	0	0 0	0	0 0	0	0 0	0	0,00 0
	Σ:	0	0 0	0	0 0	0	0 0	1	1,16 0
Díleč souhm oblasti 0:	N:	1128	57633,70 4219966	1	19,95 0	25	862,19 50715	2	6,54 0
	Z:	621	66483,19 0	2	19,80 0	25	3876,88 0	1	3,74 0
	I:	578	58809,16 0	2	19,80 0	21	3853,78 0	1	3,74 0
	Σ:	1943	124116,89 4219966	4	39,75 0	57	4739,07 50715	4	10,28 0

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2016

Archiv		Archivní soubory							
		Evidenční status: 1		Evidenční status: 2		Evidenční status: 3		Evidenční status: 4+5	
		počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]
1	2	3*	4**	5*	6**	7*	8**	9*	10**
Souhrn	N:	1128	57633,70 4219966	1	19,95 0	25	862,19 50715	2	6,54 0
	Z:	621	66483,19 0	2	19,80 0	25	3876,88 0	1	3,74 0
	I:	578	58809,16 0	2	19,80 0	21	3853,78 0	1	3,74 0
	Σ:	1943	124116,89 4219966	4	39,75 0	57	4739,07 50715	4	10,28 0

Veškeré hodnoty digitální velikosti jsou zaokrouhleny na MB (MegaByte)

Legenda:

- * N: [počet] ... archivní soubory s min. 95% nezpracované metráže
- Z: [počet] ... archivní soubory s min. 95% zpracované metráže
- I: [počet] ... archivní soubory s min. 95% inventarizované metráže
- Σ: [počet] ... celkový počet archivních souborů (=N:+Z:)
- ** N: [bm] ... nezpracovaná metráž archivních souborů
- [MB] ... nezpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- Z: [bm] ... zpracovaná metráž
- [MB] ... zpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- I: [bm] ... inventarizovaná metráž
- [MB] ... inventarizovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- Σ: [bm] ... celková metráž (=N:+Z:)
- [MB] ... celková velikost ev. jednotek v digitální podobě

Číselník evidenčních statusů:

- 1 Archivní soubory v přímé péči instituce, uložené v instituci
- 2 Archivní soubory uložené na základě smlouvy mimo instituci
- 3 Archivní soubory uložené v instituci na základě smlouvy
- 4 Archivní soubory vydané vlastníkům a archivem evidované
- 5 Archivní soubory archivem pouze evidované

Tabulka III/1 – Národní archiv

Statistika č. 3: Výběr archiválií, delimitace archiválií, úbytky a celkové vnější změny

09.01.2017

Archiv		Přírůstky				Úbytky		Celkem vnější změny	
		Výběr		Delimitace					
		metráž [bm] velikost [MB]	ev.j. [ks] poškozených	metráž [bm] velikost [MB]	ev.j. [ks] poškozených	metráž [bm] velikost [MB]	ev.j. [ks] poškozených	metráž [bm] velikost [MB]	ev.j. [ks] poškozených
1	2	3*	4**	5*	6**	7*	8**	9*	10**
100000010 - Národní archiv	N:	1512,34 154	12602	15,61 0	191	10,00 0	69	1517,95 154	12724
	Z:	0,02 0	1	32,59 0	952	54,04 0	2394	-21,43 0	-1441
	I:	0,02 0	1	32,59 0	952	54,04 0	2394	-21,43 0	-1441
	Σ:	1512,36 154	12603	48,20 0	1143	64,04 0	2463	1496,52 154	11283
			101		197		2462		-2164
<i>Dílčí souhrn oblasti 0:</i>	N:	1512,34 154	12602	15,61 0	191	10,00 0	69	1517,95 154	12724
	Z:	0,02 0	1	32,59 0	952	54,04 0	2394	-21,43 0	-1441
	I:	0,02 0	1	32,59 0	952	54,04 0	2394	-21,43 0	-1441
	Σ:	1512,36 154	12603	48,20 0	1143	64,04 0	2463	1496,52 154	11283
			101		197		2462		-2164

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2016

Archiv		Přírůstky				Úbytky		Celkem vnější změny	
		Výběr		Delimitace					
		metráž [bm] velikost [MB]	ev.j. [ks] poškozených	metráž [bm] velikost [MB]	ev.j. [ks] poškozených	metráž [bm] velikost [MB]	ev.j. [ks] poškozených	metráž [bm] velikost [MB]	ev.j. [ks] poškozených
		3*	4**	5*	6**	7*	8**	9*	10**
1	2	3*	4**	5*	6**	7*	8**	9*	10**
Souhrn	N:	1512,34 154	12602	15,61 0	191	10,00 0	69	1517,95 154	12724
	Z:	0,02 0	1	32,59 0	952	54,04 0	2394	-21,43 0	-1441
	I:	0,02 0	1	32,59 0	952	54,04 0	2394	-21,43 0	-1441
	Σ:	1512,36 154	12603	48,20 0	1143	64,04 0	2463	1496,52 154	11283
			101		197		2462		-2164

Veškeré hodnoty digitální velikosti jsou zaokrouhleny na MB (MegaByte)

Legenda:

- * **N:** [bm] ... nezpracovaná metráž změn
[MB] ... nezpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- Z:** [bm] ... zpracovaná metráž změn
[MB] ... zpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- I:** [bm] ... inventarizovaná metráž změn
[MB] ... inventarizovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- Σ:** [bm] ... celková metráž (=N:+Z:)
[MB] ... celková velikost ev. jednotek v digitální podobě

- ** **N:** [ks] ... počet nezpracovaných hlavních evidenčních jednotek
- Z:** [ks] ... počet zpracovaných hlavních evidenčních jednotek
- I:** [ks] ... počet inventarizovaných hlavních evidenčních jednotek
- Σ:** [ks] ... celkový počet hlavních evidenčních jednotek(=N:+Z:)
- [ks] ... počet poškozených hlavních evidenčních jednotek

Tabulka III/2 – Protokoly o výběru archiválií – Národní archiv

Původce	Poč. prot.	Posouz. dok. [bm]	Vybraný ch dok. [bm]	Vybraný ch dok. [%]	Proto k. se vzork em	Navrženo		Vybráno	
						od	do	od	do
Agentura pro podporu podnikání a investic – CzechInvest	2	23	1,00	28,3	0	1993	2011	2003	2009
Bytová správa Ministerstva vnitra	1	1,00	0	0,0	0	1997	2001		
Centrum služeb pro silniční dopravu	1	28	0,1	0,4	0	2001	2013	2001	2004
Centrum sportu Ministerstva vnitra	1	2	1	50,0	0	2009	2014	2010	2014
CzechTrade – Česká agentura na podporu obchodu	1	15	1,00	10,0	0	1965	2010	2004	2010
Česká filharmonie	1	0,75	0,6	80,0	0	1987	2014	1987	2014
Česká geologická služba	1	1,00	2,1	28,0	0	1970	2014	1982	2010
Česká inspekce životního prostředí	2	91	5	5,5	1	1992	2012	1995	2008
Česká plemenářská inspekce	1	1,00	0	0,0	0	2010	2013		
Česká správa sociálního zabezpečení	2	551	0	0,0	0	1911	2013	2002	2010
Česká školní inspekce	1	34	5	14,7	0	1999	2013	2003	2005
Český telekomunikační úřad	2	406,03	1,00	1,7	0	1993	2014	1993	2005
Český úřad zeměměřický a katastrální	2	11,1	2	18,0	0	1991	2009	1991	2009
Dům zahraničních služeb	1	83,6	15	17,9	0	1974	2009	1974	2005
Endokrinologický ústav	1	1,00	0	0,0	0	2007	2010		
Fakultní nemocnice Královské Vinohrady	1	825	0	0,0	0	1969	2012		
Fakultní nemocnice Motol	1	1506	9	0,6	0	1915	2010	1915	1968

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2016

Grantová agentura České republiky	1	83	56	67,5	0	1994	2010	1994	2005
Institut klinické a experimentální medicíny	1	40	1,00	3,8	0	1986	2009	1986	2009
Institut pro kriminologii a sociální prevenci	1	20	3	15,0	0	1988	2010	2000	2005
Institut technické inspekce	1	25	0,6	2,4	0	1991	2005	1996	2005
Kancelář veřejného ochránce práv	1	30,1	0	0,0	0	2005	2013		
Ministerstvo dopravy ČR	2	14,71	8	54,4	0	1960	2011	1960	2011
Ministerstvo financí ČR	1	1,00	0,2	5,7	0	1989	2008	1989	2008
Ministerstvo kultury ČR	2	1,00	0,45	3,7	0	1989	2004	1989	2004
Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR	1	0,29	0,1	34,5	1	2006	2015	2012	2012
Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR	2	76,7	20,1	26,2	0	1918	2014	1918	2012
Ministerstvo spravedlnosti ČR	10	296,12	1,00	4,0	1	1945	2008	1945	2008
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR	2	25	1,00	18,0	0	1993	2008	1993	2008
Ministerstvo vnitra ČR	20	193,6	36,6	18,9	1	1937	2014	1937	2014
Ministerstvo zdravotnictví ČR	5	78,57	1,00	9,9	0	1949	2011	1949	2009
Ministerstvo zemědělství ČR	2	87,45	0,05	0,1	0	1990	2015	2007	2013
Ministerstvo životního prostředí ČR	1	0,25	0	0,0	0	2004	2014		
Muzeum policie ČR	1	0,3	0,1	33,3	0	2002	2013	2002	2012
Národní památkový ústav	1	12	0,15	1,3	1	2006	2010	2006	2010
Národní technická knihovna	1	29,5	2,1	7,1	0	1982	2011	2003	2011
Národní ústav odborného vzdělávání	2	29,5	14,5	49,2	0	1957	2014	1957	2014
Národní zemědělské	1	90	12	13,3	0	1806	2011	1919	2011

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2016

muzeum									
Nejvyšší kontrolní úřad	1	57,3	1,00	19,5	0	1977	2009	1978	2009
Nejvyšší soud ČR	1	79,9	37	46,3	0	1943	2007	1943	1999
Nejvyšší státní zastupitelství	1	90	1,00	13,6	0	1993	2004	1993	2003
Nemocnice s poliklinikou v Praze 5 - Na Homolce	1	264,89	4,06	1,5	0	1991	2012	1997	2005
Pražský filharmonický sbor	1	1,00	0,5	17,2	0	1992	2001	1992	2001
Ředitelství silnic a dálnic ČR	6	103,9	21,5	20,7	0	1967	2014	1967	2011
Správa úložišť radioaktivních odpadů	1	2,15	0,43	20,0	0	1999	2010	1999	2010
Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra	1	85	0,2	0,2	0	2007	2010	2007	2010
Správa železniční dopravní cesty, s.o.	1	57	9	15,8	0	1994	2012	1994	2010
Státní fond rozvoje bydlení	1	23	0	0,0	0	2000	2009		
Státní úřad inspekce práce	1	23	1,00	11,3	0	1978	2010	1993	2010
Státní úřad pro jadernou bezpečnost	2	34,5	1,00	5,2	0	1992	2012	1999	2008
Státní zdravotní ústav	1	37,5	1,00	6,7	0	1980	2012	1991	2009
Státní zemědělská a potravinářská inspekce	1	32	1	3,1	0	1958	2012	2005	2012
Státní zemědělský intervenční fond	1	180	0	0,0	0	1991	2010		
Úřad pro civilní letectví	1	40	40	100	0	1952	2004	1952	2004
Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví	2	82	34	41,5	0	1962	2009	1962	2009
Úřad průmyslového vlastnictví	1	15	0,4	2,7	0	2004	2015	2005	2010
Úřad vlády ČR	2	28,7	14,9	51,9	0	1991	2015	1991	2013
Ústav hematologie	1	7	0	0,0	0	2000	2010		

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2016

a krevní transfuze									
Ústav pro hospodářskou úpravu lesů	1	8	0	0,0	0	1995	2010		
Ústav pro péči o matku a dítě	1	107,3	0,3	0,3	0	1957	2010	1965	1995
Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR	1	5	0,45	9,0	0	1984	2005	2004	2005
Ústav zemědělské ekonomiky a informací	1	1.00	1.00	100,0	0	1950	2004	1950	2004
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský	1	24,2	0,9	3,7	0	1996	2010	1996	2010
Vězeňská služba České republiky	41	3.796,866	97,9112	2,6	0	1965	2014	1965	2012
Všeobecná fakultní nemocnice	5	838,501	55,08	6,6	0	1952	2010	1984	2007
Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví	1	9	0,2	2,2	0	1943	2012	2005	2011
Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka	1	1.00	1.00	67,2	0	1976	2002	1976	2002
Zařízení služeb pro Ministerstvo vnitra	2	1.00	0,8	12,9	0	1998	2012	1998	2011
Zdravotnické zařízení MV	1	21,974	0,18	0,8	0	1996	2014	2004	2011
CELKEM	165	10.821,25	592,33	5,5	5				

B – Mimo skartační řízení

<i>Původce</i>	<i>Počet proto k</i>	<i>Posouz. dok. [bm]</i>	<i>Vybranýc h dok. [bm]</i>	<i>Vybranýc h dok. [%]</i>	<i>Protok . se vzork.</i>	<i>Navrženo</i>		<i>Vybráno</i>	
						<i>od</i>	<i>do</i>	<i>od</i>	<i>do</i>
Fakultní nemocnice Královské Vinohrady	1	110	0	0,0	0	198 5	201 0		
Hospodářská komora ČR	1	0,12	0,12	100,0	0	200 3	200 8	200 3	200 8
Státní zdravotní ústav	1	0,9	0,9	100,0	0	194 7	200 6	194 7	200 6
Všeobecná fakultní nemocnice	3	873	55	6,3	0	195 7	201 0	198 4	200 0
CELKEM	6	984,02	56,02	5,7	0				

Tabulka III/4 - Zpracování archiválií

Název archivního souboru	Počet kart.	Uspoř. bm. za rok	Inv. bm. za rok def.	Inv. bm. za rok průběžně	Katalog. evidenč. jednotek	Počet katalog. záznamů	Rejstřík. evidenč. jednotek
Česká dvorská kancelář - Evidence erbů nobilitačních spisů					9 kart.	120	
České gubernium – Militare dodatky	9	1,2					
Maltézští rytíři – české velkopřevorství a konvent Praha		2					
Ústřední archiv Českobratrské církve evangelické	51			7			
Soupis pečeti AČK						1346	
Soupis pečeti ČG						200	
Premonstráti – klášter Strahov, Praha				1			
Archiv pražského arcibiskupství II				0,03			
Archiv pražského arcibiskupství - Velkostatek Týn n. V.				0,12			
Archiv pražského arcibiskupství - Velkostatek Rožmitál	3			0,36			
České oddělení dvorské komory	10			1,5			
Nová manipulace	111			15,8			
Židovské kontrolní matriky							7297
České místodržitelství – všeobecné, sign. 9-10	263		32				263
České místodržitelství – všeobecné, sign. 12	267		13			2700	106
České místodržitelství – všeobecné, sign. 13	82	10		10			82
České místodržitelství – všeobecné, sign. 21-25	157	32	32				267

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2016

České místodržitelství – všeobecné, sign. 26	27	3,3	3,3				27
Ministerstvo železnic Vídeň	36		4,5				36
Staré montanum	15		1,9				15
Úřad říšského protektora	21		2,5				
Prezidium ministerstva vnitra	43		5,5				
Okupační vězeňské spisy	46		5				
Ministerstvo zemědělství, Praha, 1935-1950 (A-Z)	806		101				
Ministerstvo školství	26	3,5					
Ministerstvo veřejných prací	97	12,1					
Fond Ministerstvo vnitra – znaková komise (NAD 1442)	33	4		4			
Fond Československá námořní plavba (NAD 1128)	1603 lodních deníků	32		32			
Fond Ministerstvo spotřebního průmyslu (NAD 1174)	25	3		25			
Fond Ministerstvo financí –prezidium a sekretariát (NAD 1027)	272	34		34			
Fond Ministerstvo zemědělství II.-IX. odbor (NAD 1085/35)	8	1	1				
Fond Ministerstvo zemědělství II – privatizační projekty NAD (1085/35)	706 kartonů + 8 balíků	89		89			
Fond Ministerstvo státních statků (MSS) (NAD 759)– Státní rybářství	2	0,25		0,25			
Fond Vládní výbor pro zvelebování vodního a lesního hospodářství (NAD 771) (VV ZVL)	4	0,5		0,5			
Federální ministerstvo zemědělství a výživy (FMZVŽ) (NAD 1086)	312	39		39			

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2016

Fond Ministerstvo lesního a vodního hospodářství (MLVH) (NAD 776)	613	76		76			
Fond Ministerstvo zemědělství II – školní statky (NAD 1085/32)	6	0,75		0,75			
Fond Ministerstvo vnitra II – registratura (NAD 850/3)	93						
Fond Ministerstvo spravedlnosti (NAD 980)	111	13					
KSČ - Ústřední výbor 1945-1989, Praha - Antonín Novotný - tajné (NAD 1261/0/45)							
Federální ministerstvo spojů (NAD 1115)	50	11					
Národní sčítání lidu 1950	45	5,6					
KSČ-Ústřední výbor-Komise pro zemědělství a výživu 1971-89 (NAD 1261/1/21)	10	1,2					
ÚV KSČ oddělení zemědělství (NAD -1261/2/26)	55	6,8					
fond Úřad předsednictva vlády-generální sekretariát hospodářské rady	304						
fond Státní úřad plánovací I (NAD 1142)	100						
Český svaz protifašistických bojovníků – soutěž historických, vzpomínkových a dokumentačních prací (3, 4)	300	0,12	0,12		15	15	1
Provazníková Marie (1, 3, 4)	14	0,36		0,36			
RAT – Fotografie (1, 3, 4)	45	0,12		0,12	220	220	220
RAT – Ferdinand IV. (4, 5)	381	2,2	2,2		25	106	12
RAT – Ludvík Salvátor (4)	23	2,76	2,76		23	601	23
RAT (4) - Petr Leopold	61	4,5	4,5		61	61	61
RAT – Listiny (4)	39	0,7	0,7		39	39	39

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2016

RAT – Grafika, kresby, tisky (1, 3)	70	0,8		0,8	70	70	0
RAT – Administrace toskánských statků Brandýs a Ostrov (1, 3, 4)	27	2,4		2,4	0	0	0
RAT –Leopold II.,1.část (4)	63	3,9		3,9	63		63
RAT – Leopold II. (dodatky) (1)	20			2,4			
Sbírka map a plánů - (4)	3800	0,5		0,5	95	95	95
Sbírka montánních map a plánů (5)	1410	0,10		0,10	20	20	20
Spolek pro chemickou a hutní výrobu – Technický sekretariát (4)	403		45		1011	1011	
Sudetoněmecká strana – dodatky II (3, 4), vč. delimitace do fondu NSDAP	24	1,2	2,3	0,2	139	139	0
Tigrid Pavel (3)	194	0,24		0,24			
FOTOGRAFICKÉ ARCHIVÁLIE							
Klub československých turistů - fotografie, Praha (NAD 742/1)		2,65		2,65	280	280 JANUS	0
Československá obchodní a průmyslová komora - obrazové záznamy, Praha (NAD 1118/1)		4,44		0,7	21	21 WORD	0
Rapid, organizace zahraničního obchodu – obrazové a zvukové záznamy, Praha (NAD 1461/1)		1,05		1,05	29	29 WORD	0
Tuček Jiří (NAD 1697)		0,22		0,73	2134	21134 WORD +JANUS	0
Druhá světová válka (NAD 1323)		4,18		0,6	1491	1573 JANUS	1491

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2016

Henlein Konrad (NAD 1328)		1,77		0,15	33	33 JANUS	
Balkanpress (NAD 1318)		18,27		0	1657	165 JANUS	35
Svaz Čechů z Volyně – fotografie Žatec (NAD 1159/1)		2,93		0,15	992	1330 JANUS	992
Ukrajinské muzeum – fotografie, Praha (NAD 922/1)		5,02		0,28	675	730 JANUS	675
Sb. pozitivů (NAD 1315)					61 (216 ks)		61
Sb.negativů (NAD 1316)					78 (130 ks)		78
Sb. alb (NAD 1313)					3		3
Koncentrační tábory (soupis)		0		0	641	641 JANUS	0
KT Osvětim		0,36		0	0	0	0
Květnové povstání (NAD 1330)					636 (fsn-173, neg.-463)	636 JANUS	0
Pluhař Josef, JUDr. (NAD 1356)		5,49		5,49	1113	1173 JANUS	1113
FILMOVÉ ARCHIVÁLIE							
Federální úřad pro tisk a informace – obrazové a zvukové záznamy, Praha (NAD 320/1)		43,55		7,75	310	310 WORD	0
Americká pomoc Československu - kinematografické filmy, Praha (NAD 843/1)		0,16		0,16	4	4 WORD	0
Lang Jan obrazové a zvuk.záznamy		0,36		0,03	1	1 WORD	0

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2016

Motokov, organizace zahraničního obchodu – obrazové záznamy, Praha (NAD 1138/1)		1,35		0,9	30	30 WORD	0
Strojimport, organizace zahraničního obchodu (NAD 1120)		0,47		0,12	4	4 MS Word	0
Ministerstvo zemědělství II – fotoarchiv, Praha (NAD 1085/61)		53		0,33	11	11 MS Word	0
Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka (NAD 1609/1)		42,40		2,70	90	90 MS Word	0
ZVUKOVÉ ARCHIVÁLIE							
Sbírka gramofonových desek (NAD 1358)		8,66		0	0	1201 JANUS	1165 (opravy a doplňky)

Tabulka č. III/ 5 – Využívání archiválií

Počet badatelů celkem	Z toho cizinců	Počet badatelských návštěv	Počet správních řízení podle §38 odst. 2	Počet zapůjčených evidenčních jednotek	Počet vypůjčených evidenčních jednotek	Počet rešerší pro úřední potřebu	Počet rešerší pro soukromé účely
2 755	365	10 117	-	37 296	233	2 740	1 413

Název archivního souboru	Počet kart.	Uspoř. bm za rok	Inv. bm za rok def.	Inv. bm za rok průběžně	Katalog. evidenč. jednotek	Počet katalog. záznamů	Rejstřík. evidenč. jednotek
České místodržitelství – všeobecné, sign. 9-10	263		32				263
České místodržitelství – všeobecné, sign. 12	267		13			2700	106
České místodržitelství – všeobecné, sign. 13	82	10		10			82
České místodržitelství – všeobecné, sign. 21-25	157	32	32				267
České místodržitelství – všeobecné, sign. 26	27	3,3	3,3				27
Ministerstvo železnic Vídeň	36		4,5				36
Staré montanum	15		1,9				15

Zpráva o kvalitě mikroklimatu v depotních sálech Národního archivu v roce 2016

Archivní areál Chodovec

Nové centrální zdroje chladné vody pracovaly spolehlivě a díky tomu proběhlo i letní období bez výkyvů parametrů mikroklimatu v depotních blocích. Ojedinele došlo v některých sálech k překročení požadovaných parametrů relativní vlhkosti o 1 - 3 %. Tato odchylka byla pouze krátkodobá a nikdy netrvala déle než 24 hodin.

Lze tedy konstatovat, že v průběhu celého roku 2016, včetně klimaticky exponovaných letních měsíců, se dařilo udržet v depotních sálech požadované parametry teploty a relativní vlhkosti.

Budova M. Horákové

Zdroje chladu instalované v roce 2013 pracují bez závad a zajišťují dostatečné množství i teplotu chladné vody pro technologii VZT i v letních měsících. Parametry mikroklimatu byly díky tomu udržovány v průběhu celého roku 2016 v požadované toleranci teploty a relativní vlhkosti u depotních sálů i v laboratoři konzervace archiválií.

V Praze 6. ledna 2017

Za PRO-ARK

Ladislav Pecháček

PRO-ARK, s.r.o.
Archivní 6
149 00 Praha 4

Zpráva
o prověrce fyzického stavu archivních kulturních památek
a národních kulturních památek uložených v Národním archivu
za rok 2016

č.j. NA 4996/05-2016

Prověrka fyzického stavu archivních kulturních památek a národních kulturních památek uložených v Národním archivu byla provedena podle zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů v platném znění, vyhlášky č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění vyhlášky č. 213/2012 Sb. a Metodického návodu č. 2/2009 odboru archivní správy a spisové služby MV k postupu prohlášení archiválií, archivních sbírek a archivních fondů nebo jejich ucelených částí za archivní kulturní památky, prohlášení archivních kulturních památek za národní kulturní památky a o nakládání s archiváliemi prohlášenými za tyto památky a péči o ně ze dne 3.8.2009 (č.j. MV-55653-1/AS-2009).

Kontrola fyzického stavu archivních kulturních památek byla provedena ve dnech 6. 12. 2016 (Milady Horákové 133) a 7. 12. 2016 (Chodovec), hloubková kontrola listin fondu Archiv České koruny se uskutečnila ve dnech 1.12.-20.12.2016.

Za jednotlivá oddělení NA se na kontrole a sestavení zprávy podíleli:

1. oddělení: Mgr. Křečková, I. Čadková, Mgr. Zenklová, PhDr. Mareš
2. oddělení: M. Rašková
4. oddělení: R. Tošner, Mgr. Frňka
5. oddělení: Mgr. Kaďorek
6. oddělení: L. Caltová
8. oddělení: PhDr. Benešová, L. Kruchňová, I. Mrvíková
10. oddělení: Mgr. Holakovská

č. 1, Archiv České koruny, AKP od 7.7.1977, NKP od 17.8.1988 (2525 listin, inv. č. 1-2525) – č. NAD 50 (Archiv České koruny)

Datum kontroly: 1.12.-20.12.2016

Fyzický stav archiválií: Viz v příloze Protokol o hloubkové kontrole listin fondu Archiv České koruny ze dne 20.12.2016

Konzervační zásahy: Viz v příloze Protokol o hloubkové kontrole listin fondu Archiv České koruny ze dne 20.12.2016

Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %

Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Listiny jsou zatím zabezpečeny 35 mm perforovanými kinofilmami, které však nejsou vyhovující. V roce 2010 byla dokončena evidence dříve zhotovených bezpečnostních a matričních reprodukcí pořízených pro restaurátorské protokoly na listové filmy formátu 13x18 a 6x9 (pečeti). Celkem je evidováno 7199 přírůstkových čísel listových filmů (č. 11169-18274, 18795-

18889,). Bezpečnostní i matriční reprodukce jsou uloženy ve speciálním depozitáři na Chodovci. Postupně se pořizují bezpečnostní reprodukce listin, které dosud nejsou zabezpečeny – viz Příloha. Postup reprografických a evidenčních prací souvisí s postupem restaurování.

Počty a kvalita studijních kopií: Světlotisková edice AČK (listiny do r. 1526), kvalita vyhovuje. V roce 2007 byl celý fond AČK zdigitalizován v rámci projektu Monasterium. Digitální kopie jsou přístupné na webu Monasteria.

č. 2, Mzdový spor mezi tiskařskými dělníky a majiteli kartounek 1823, AKP od 7.7.1977 (1 svazek/23 folií, inv. č. 2221) – č. NAD 874 (Policejní ředitelství Praha I)

Datum kontroly: 7.12.2016

Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.

Konzervační zásahy: Žádné.

Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %

Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní mikrofilm př. č. 4433 (1977), kvalita vyhovuje. Uloženo na Chodovci.

Počty a kvalita studijních kopií: Kopie bezpečnostního mikrofilmu př. č. 4433, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně na Chodovci.

č. 3, Svatováclavský výbor 1848, Národní výbor 1848, AKP od 7.7.1977 – č. NAD 207 (Svatováclavský výbor roku 1848 Praha) a 208 (Národní výbor roku 1848)

Datum kontroly: 7.12.2016

Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.

Konzervační zásahy: Žádné.

Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %

Počty a kvalita bezpečnostních kopií: SV - bezpečnostní mikrofilm př. č. 3144 (2000). Uloženo na Chodovci.
NV - bezpečnostní mikrofilmy př. č. 6-15, 112, kvalita vyhovuje (1999, 2000). Uloženo na Chodovci.

Počty a kvalita studijních kopií: Kopie výše uvedených bezpečnostních mikrofilmů slouží jako studijní reprodukce. Uloženy v badatelně na Chodovci.

č. 4, Pamětní zakládací listina Národního divadla v Praze z r. 1868, AKP od 7.7.1977 (1 originál + 1 kopie) – č. NAD 649 (Archiv Národního divadla, Praha)

Datum kontroly: 6.12.2016

Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.

Konzervační zásahy: Žádné.

Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou

- Počty a kvalita bezpečnostních kopií: 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
V roce 2005 zhotoveny 4 bezpečnostní listové filmy př. č. 6384-6385, 6388-6389 kvalita vyhovuje. Uloženo na Chodovci.
- Počty a kvalita studijních kopií: Nová fotodokumentace (fotografie na papírové podložce) provedena v roce 2005, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně 1. oddělení NA

č. 4a, Listina pamětní jež se týče stavby Národního divadla v Praze a seznam osob a firem, které se na znovuzbudování divadla podílely – rok 1883 (2 pergamenové listiny) – č. NAD 649 (Archiv Národního divadla, Praha)

- Datum kontroly: 6.12.2016
- Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.
- Konzervační zásahy: Žádné.
- Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
- Počty a kvalita bezpečnostních kopií: V roce 2005 zhotoveny 2 bezpečnostní listové filmy (př. č. 6386-6387), kvalita vyhovuje. Uloženo na Chodovci.
- Počty a kvalita studijních kopií: Nová fotodokumentace (fotografie na papírové podložce) provedena v roce 2005, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně 1. oddělení NA

č. 5, Protokol Politického klubu dělnického v Praze 1880, AKP od 7.7.1977 (1 spis/4 folie) – č. NAD 874 (Policejní ředitelství Praha I)

- Datum kontroly: 7.12.2016
- Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.
- Konzervační zásahy: Žádné.
- Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
- Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní mikrofilm př. č. 4434, kvalita vyhovuje (1977). Uloženo na Chodovci.
- Počty a kvalita studijních kopií: Kopie uvedeného bezpečnostního mikrofilmu slouží jako studijní reprodukce, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně na Chodovci.

č. 6, Provolání „Lide pracující“ k 1. máji 1890, AKP od 7.7.1977 (1 spis/3 folie) – č. NAD 873 (České místodržitelství Praha)

- Datum kontroly: 7.12.2016
- Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.
- Konzervační zásahy: Žádné.
- Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
- Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní mikrofilm př. č. 4435, kvalita vyhovuje (1977). Uloženo na Chodovci.
- Počty a kvalita studijních kopií: Kopie uvedeného bezpečnostního mikrofilmu slouží jako studijní reprodukce, kvalita vyhovuje.

Uloženo v badatelně na Chodovci.

č. 7, Rezoluce a memoranda s požadavky na zestátnění klíčového průmyslu, bank, energetických zdrojů a podniků, AKP od 7.7.1977 (kartony č. 1049-1052, inv. č. 3610) – č. NAD 988 (Ministerstvo průmyslu, Praha)

Datum kontroly: 7.12.2016
Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní mikrofilmy př. č. 5345-5348, kvalita vyhovuje. (1982) Uloženo na Chodovci.
Počty a kvalita studijních kopií: Kopie bezpečnostních mikrofilmů slouží jako studijní reprodukce, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně na Chodovci.

č. 8, Dokumenty z porady představitelů politických stran, zájmových a odborových organizací a význačných osobností veřejného života konané dne 23. února 1948 v Obecním domě v Praze, AKP od 7.7.1977 (1 svazek/68 folií) – č. NAD 357 (Národní fronta – ústřední výbor, Praha)

Datum kontroly: 7.12.2016
Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní mikrofilm př. č. 4436, kvalita vyhovuje (1978). Uloženo na Chodovci.
Počty a kvalita studijních kopií: Kopie bezpečnostního mikrofilmu slouží jako studijní reprodukce, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně na Chodovci.

č. 45, Kancionál vyšehradský – 15. stol., AKP od 28.10.1981 (1 kodex/200 folií, inv. č. 814) – č. NAD 153 (Archiv kolegiální kapituly vyšehradské, Praha)

Datum kontroly: 6.12.2016
Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní mikrofilm př. č. 4437, kvalita vyhovuje (1977). Uloženo na Chodovci.
Počty a kvalita studijních kopií: Kopie uvedeného bezpečnostního mikrofilmu slouží jako studijní reprodukce, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně 1. oddělení NA.

č. 50, Registra krále Vladislava II., kniha XXII. z let 1498-1502, AKP od 28.7.1982 (1 kniha/282 folií, inv. č. 365) – č. NAD 174 (Česká dvorská kancelář, Praha, Vídeň)

Datum kontroly: 6.12.2016

Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní mikrofilm př. č. 4438 (1977), bezpečnostní mikrofilm př. č. 3817 (2004), kvalita vyhovuje. Uloženo na Chodovci.
Počty a kvalita studijních kopií: Kopie uvedeného bezpečnostního mikrofilmu slouží jako studijní reprodukce, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně 1. oddělení NA.

č. 51, Urbář arcibiskupských statků – po roce 1390, AKP od 28.7.1982 (1 kniha/99 folií, inv. č. 1170) – č. NAD 110 (Archiv pražského arcibiskupství, Praha)

Datum kontroly: 6.12.2016
Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, doporučeno změřit pH.
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní mikrofilm př. č. 4439, kvalita vyhovuje (1977). Uloženo na Chodovci.
Počty a kvalita studijních kopií: Kopie uvedeného bezpečnostního mikrofilmu slouží jako studijní reprodukce, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně 1. oddělení NA. Pro badatele k dispozici též edice: Emler, J., Decem registra censum bohemia, Praha 1881.

č. 52, Urbář kláštera břevnovského – 1406, AKP od 28.7.1982 (1 kniha/48 folií, inv. č. 449a) – č. NAD 35 (Benediktini – klášter Břevnov, Praha)

Datum kontroly: 6.12.2016
Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní mikrofilm př. č. 4440, kvalita vyhovuje (1977). Uloženo na Chodovci.
Počty a kvalita studijních kopií: Kopie uvedeného bezpečnostního mikrofilmu slouží jako studijní reprodukce, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně 1. oddělení NA. Pro badatele k dispozici též edice: Emler, J., Decem registra censum bohemia, Praha 1881.

č. 53, Urbář kláštera strahovského – 1410, AKP od 28.7.1982 (1 kniha/47 folií) – č. NAD 196 (Premonstráti – klášter Strahov, Praha)

Datum kontroly: 6.12.2016
Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou

- Počty a kvalita bezpečnostních kopií: 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
Bezpečnostní mikrofilm př. č. 4441, kvalita vyhovuje (1977). Uloženo na Chodovci.
- Počty a kvalita studijních kopií: Kopie uvedeného bezpečnostního mikrofilmu slouží jako studijní reprodukce, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně 1. oddělení NA. Pro badatele k dispozici též edice: Emler, J., Decem registra censum bohemia, Praha 1881.

č. 54, Berní rejstřík arcibiskupských statků – 1379, AKP od 28.7.1982 (1 kniha/82 folií, inv. č. 1169) – č. NAD 110 (Archiv pražského arcibiskupství, Praha)

- Datum kontroly: 6.12.2016
- Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.
- Konzervační zásahy: Žádné.
- Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
- Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní mikrofilm přír. č. 4442 (1977), kvalita vyhovuje. Uloženo na Chodovci
- Počty a kvalita studijních kopií: Kopie uvedeného bezpečnostního mikrofilmu slouží jako studijní reprodukce, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně 1. oddělení NA. Fotografie (84 ks) byly zhotoveny v r. 1977 z mikrofilmu. Uloženo na Chodovci.

č. 55, Listina Přemysla Otakara I. z 24. července 1224, AKP od 28.7.1982 (1 listina, inv. č. 10) – č. NAD 35 (Benediktini – klášter Břevnov, Praha)

- Datum kontroly: 6.12.2016
- Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.
- Konzervační zásahy: Žádné.
- Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
- Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní listové filmy př. č. 1558, 1559, 1562, 1564, 1566-1568 (2007), kvalita vyhovuje. Uloženo na Chodovci. .
- Počty a kvalita studijních kopií: Studijní repro digitální k dispozici na www.monasterium.cz. od 20.2.2007.

č. 80, Kresba Petra Brandla Svatá rodina, AKP od 6.7.1984 (1 list) – č. NAD 110 (Archiv pražského arcibiskupství, Praha)

- Datum kontroly: 6.12.2016
- Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.
- Konzervační zásahy: Žádné.
- Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
- Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní listový film přír. č. 6383 (2005). , kvalita vyhovuje. Uloženo na Chodovci.
- Počty a kvalita studijních kopií: Studijní fotografie na papírové podložce

zhotoveny v r. 2005 (2 ks, bez č. přír.), kvalita
vyhovuje. Uloženo v badatelně 1. oddělení NA

č. 85, Desky zemské, AKP od 13.12.1989 (1714 knih, inv. č. 1-1714) – č. NAD 172 (Desky zemské, Praha)

- Datum kontroly: 6.12.2016
- Fyzický stav archiválií: Stav nezměněn, probíhá odkyselování a ukládání do nových krabic, které bude pokračovat i v roce 2017. V roce 2016 bylo odkyseleno a do ochranných obalů uloženo celkem 19 knih. Probíhá digitalizace, celkem zatím bylo zdigitalizováno 152 desk zemských.
- Konzervační zásahy: Probíhá odkyselování a ukládání do nových obalů, které bude pokračovat i v roce 2017.
- Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
- Počty a kvalita bezpečnostních kopií:
- Bezpečnostní mikrofilmy jsou pořizovány od roku 1961 a jejich kvalita odpovídá technickým možnostem archivu.
 - DZV (NAD 172/1) př.č. 5963-7445, 8210. Uloženo na Chodovci
 - DZM (NAD 172/2) př.č. 7695-7940. Uloženo na Chodovci.
 - DZSt (NAD 172/3) př.č. 7965-8033. Uloženo na Chodovci
 - DZ-Karl (NAD 172/4) př.č. 4508-4511. Uloženo na Chodovci.
- Záznamy o provedené kontrole viz č.j. NA 542/08-2012.
- Počty a kvalita studijních kopií: Stejně počty studijních mikrofilmů jsou k dispozici badatelům na 1. oddělení NA

č. 102, Listiny Archivu české provincie dominikánského řádu do r. 1526, AKP od 11.5.1992 (46 listin, inv. č. 1-46) – č. NAD 37 (Dominikáni – provincialát a konvent, Praha)

- Datum kontroly: 6.12.2016
- Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, u nového vosku výskyt voskových výkvětů, navrhovaná opatření zatím žádná.
- Konzervační zásahy: Žádné.
- Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
- Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní listové filmy př. č. 7351-7546 (2006). Uloženo na Chodovci.
- Počty a kvalita studijních kopií: Studijní repro digitální k dispozici na www.monasterium.cz. od 20.2.2007.

č. 103, Listiny Archivu české františkánské provincie do r. 1526, AKP od 11.5.1992 (141 listin, inv. č. 1, 7-8, 10-29, 31-32, 35-39, 41, 43-79, 81-86, 88-94, 96-103, 106-110, 112-117, 120, 122, 124-130, 133-144, 147-149, 151-154, 156, 161-168, 170-174) – č. NAD 38 (Františkáni – provincialát a konvent, Praha)

Datum kontroly: 6.12.2016
Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, u nového vosku výskyt voskových výkvětů, navrhovaná opatření zatím žádná.
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní listové filmy (př. č. 19651-20255) inv. č. 1-174, kvalita vyhovuje. Uloženo na Chodovci
Počty a kvalita studijních kopií: Studijní repro digitální k dispozici na www.monasterium.cz. od 20.2.2007.

č. 104, Listiny fondu Archiv generalátu a konventu křížovníků s červenou hvězdou v Praze do r. 1526, AKP od 11.5.1992 (551 listin, inv. č. 1-551) – č. NAD 195 (Křížovníci s červenou hvězdou – generalát a konvent, Praha)

Datum kontroly: 6.12.2016
Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, u nového vosku výskyt voskových výkvětů, navrhovaná opatření zatím žádná.
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní listové filmy př.č. 1-1527, 22263-22264 a 23134-23139, kvalita vyhovující. Uloženo na Chodovci.
Počty a kvalita studijních kopií: Studijní repro digitální k dispozici na www.monasterium.cz. od 20.2.2007.

č. 105, Listiny fondu Benediktini – Břevnov do r. 1526, AKP od 11.5.1992 (257 listin, inv. č. 1-9, 11-258) – č. NAD 35 (Benediktini – klášter Břevnov, Praha)

Datum kontroly: 6.12.2016
Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, u nového vosku výskyt voskových výkvětů, navrhovaná opatření zatím žádná.
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní listové filmy př. č. 1529-1557, 1569-2238, 22257-22262). Jejich stav se podle předběžných zjištění jeví jako nevyhovující. Zhotovení nových negativů plánované od roku 2008 nebylo zatím splněno.
Počty a kvalita studijních kopií: Studijní repro digitální k dispozici na www.monasterium.cz. od 20.2.2007.

č. 106, Listiny Archivu Českého velkopřevorství maltského řádu, AKP od 11.5.1992 (462 listin, inv. č. 952-1007, 1886-1957, 1971-2024, 2170-2216, 2218-2324, 2327-2331, 2335, 2337-2352, 2400-2503) – č. NAD 198 (Maltézští rytíři – české velkopřevorství, Praha)

Datum kontroly: 6.12.2016
Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, u nového vosku výskyt voskových výkvětů, navrhovaná opatření zatím žádná.
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou $15 \pm 2^\circ\text{C}$ a rel. vlhkostí $55 \pm 5\%$
Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní listové filmy př. č. 9220-9773, 9776-9901, 9907-10634, 21310-21498, 21808-22113, 23131-23133. Uloženo na Chodovci.
Počty a kvalita studijních kopií: Studijní repro digitální k dispozici na www.monasterium.cz. od 20.2.2007.

č. 107, Listiny Archivu české provincie augustiniánského řádu do r. 1526; rukopis i. č. 68 zv. Codex Thomaeus z téhož archivu, AKP od 11.5.1992 (129 listin, inv. č. 1-129; 1 rukopis) – č. NAD 34 (Augustiniáni obutí – provincialát a konvent, Praha)

Datum kontroly: 6.12.2016
Fyzický stav archiválií: Codex – stav dobrý, nezměněn, pouze prasklá drážka ve hřbetu, jejíž oprava zatím není nutná.
Listiny – stav dobrý, nezměněn, u nového vosku výskyt voskových výkvětů, navrhovaná opatření zatím žádná.
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou $15 \pm 2^\circ\text{C}$ a rel. vlhkostí $55 \pm 5\%$
Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Codex Thomaeus: v r. 2000 zhotoven bezpečnostní mikrofilm př. č. 1,2, kvalita vyhovuje. Bezpečnostní listové filmy př. č. 5875-6381, kvalita vyhovuje. Uloženo na Chodovci.
Počty a kvalita studijních kopií: Codex Thomaeus: v roce 2000 zhotoven studijní mikrofilm (2 svitky, př. č. 1, 2), kvalita vyhovuje, pro badatele k dispozici také edice: Kadlec, J., Das Augustinerkloster Sankt Thomas in Prag, Von Gründungsjahr 1285 bis zu den Hussitenkriegen mit Edition seines Urkundenbuches, Würzburg, Augustinus-Verlag 1985.
Studijní repro digitální k dispozici na www.monasterium.cz. od 20.2.2007.

č. 108, Listiny fondu Premonstrátu Strahov do r. 1526, AKP od 11.5.1992 (224 listin, inv. č. 1-224) – č. NAD 196 (Premonstrát – klášter Strahov, Praha)

Datum kontroly: 6.12.2016
Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, u nového vosku výskyt voskových výkvětů, navrhovaná opatření zatím žádná.
Konzervační zásahy: Žádné.

Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní listové filmy př. č. 6390-7350, 7548-7567, 25200-25210.
Počty a kvalita studijních kopií: Studijní repro digitální k dispozici na www.monasterium.cz. od 20.2.2007.

č. 146, Soubor nejstarších archiválií k dějinám ČVUT z let 1705-1744, AKP od 12.12.2006 (inv. č. 1996, karton 1411, sign. L 42/2) – č. NAD 175 (Stará manipulace, Praha)

Datum kontroly: 6.12.2016
Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní mikrofilm př. č. 5381 (2006), kvalita vyhovuje. Uloženo na Chodovci.
Počty a kvalita studijních kopií: Studijní mikrofilm př. č. 5381 (2006), kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně 1. oddělení NA

V Praze dne 6.1.2017

Přílohy:

1. Protokol o hloubkové kontrole listin fondu Archiv České koruny ze dne 20.12.2016

Protokol o hloubkové kontrole listin fondu Archiv České koruny

Č.j. NA 51-1/01-2017

Stav fondu k 20. 12. 2016

Ve dnech 1. 12. 2016 - 20. 12. 2016 provedli Iva Čadková, Mgr. Libuše Holakovská a PhDr. Denko Čumlivski hloubkovou kontrolu veškerých listin fondu AČK. Kontrola proběhla podle směrnic statutu AČK. V jejich rámci byla prověřena fyzická přítomnost a stav listin v novém i původním trezoru, v depozitáři na V. podlaží a v laboratoři konzervační dílny.

Stav fondu je následující:

- 1) V novém trezoru je uloženo celkem 2496 ks listin. Všechny listiny jsou konzervované, zčásti i restaurované a jsou uloženy v melinexu včetně transumptů, vidimátů a opisů inv. č. 2605, 2610, 2611, 2736, 2737. Atypické formáty listin jsou uloženy v krabicích.
- 2) V původním (tzv. starém) trezoru je uloženo 86 ks listin.
- 3) Na V. podlaží jsou uloženy transumpty, vidimáty a opisy inv. č. 2526-2799 (kromě inv. č. viz bod 1).
- 4) V konzervační dílně 1. oddělení se v současné době nenachází žádná listina.

5) Ve fotodílně 1. oddělení, ani mimo budovu 1. oddělení není žádná listina.

Klimatický a hygienický režim obou trezorů se pohybuje ve stanovených parametrech. Hloubkovou kontrolou nebyly zjištěny žádné závady v evidenci ani ve způsobu uložení listin.

V rámci mezinárodního projektu CO:OP byly digitalizovány pečeti listin inv. č. 821 – 1402 (vyhotoveno 1409 snímků).

V Praze dne 20. 12. 2016

PhDr. Alena Pazderová
vedoucí 1. oddělení NA

PhDr. Denko Čumlivski
odborný správce fondu AČK

Iva Čadková
technický správce fondu AČK

Tabulka č. IV – Množství zhotovených bezpečnostních (matričních, studijních) reprodukcí za rok 2016; počet digitálních reprodukcí foto-, fono-, video a analogových bezpečnostních snímků

Název archivního souboru	Počet políček bezpečnostního mikrofilmu	Počet kusů bezpečnostních negativů (po konzervaci)	Počet políček/neg. matričních kopií a studijních kopií	Počet digitálních kopií	Datový objem (GB)
BEZPEČNOSTNÍ SNÍMKOVÁNÍ - ANOLOGOVÁ FOTOGRAFIE					
ŘP (64 inv.č.)	---	347	---	---	---
ŘM (42 inv.č.)	---	438	---	---	---
KRUS	90 362	---	---	---	---
DIGITALIZACE ARCHIVÁLIÍ					
TK (NAD0054)	---	---	---	5135	53
HBM (NAD0144)	---	---	---	36	0,2
ŠA (NAD0323/3)	---	---	---	47481	372,8
GI/R (NAD0344)	---	---	---	11481	1,8
RAM-AC (NAD0611/4)	---	---	---	22035	48,9
Sčítání obyvatel 1930 (NAD0752/2)	---	---	---	39837	604
TAO-foto (NAD0807/1)	---	---	---	28	0,1
MVII-N (NAD0850/2)	---	---	---	6783	42,8

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2016

UM (NAD0922)	---	---	---	12210	91,2
UM-foto (NAD0922/1)	---	---	---	1563	1,5
Melantrich (NAD1072)	---	---	---	113	0,7
OVS (NAD1077)	---	---	---	20684	58,6
ČNP (NAD1128)	---	---	---	148510	1177,9
KSČ-ÚV 1945-1989 (NAD1261/0/45)	---	---	---	236	1,5
KSČ-ÚV-100/36 (NAD1261/19)	---	---	---	53066	483,9
KSČ-Propagační a informační komise (NAD1261/2/18)	---	---	---	121684	703
Sbírka alb (NAD1313)	---	---	---	9438	7,8
2. sv. válka (NAD1323)	---	---	---	2283	2,2
Sb. KG (NAD1327)	---	---	---	1934	0,9
Henlein (NAD1328)	---	---	---	881	0,9
KP-1945 (NAD1330)	---	---	---	1072	1,5
FÚML (nad1347)	---	---	---	47	0,3
AHR (NAD1419)	---	---	---	22183	151,8
PPII (NAD1420/1)	---	---	---	126	0,9
PŘ II- EO (NAD1420/5)	---	---	---	174737	110,3
Kriegel-foto (NAD1432/1)	---	---	---	976	0,5
MV ČSR/ČR (NAD1442)	---	---	---	22414	62,8
FTČK 1920-1936 (NAD1451/2)	---	---	---	26252	10
FTČK-KSČ (NAD1451/8)	---	---	---	6	0,05
FTČK 1958-1989 (NAD1451/9)	---	---	---	69	0,6
FČTK 1945-1951 (NAD1451/10)	---	---	---	2	0,05

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2016

KSČ-sjezdy (NAD1479)	---	---	---	157452	64
Sts (NAD1488)	---	---	---	26327	25,6
SNN (NAD1527)	---	---	---	35	0,2
Sb.První sv.válka (NAD1676)	---	---	---	32	0,2
Tuček (NAD1697)	---	---	---	2134	1
Koncentrační tábory - sbírka	---	---	---	3068	6,5
Centrální katalog	---	---	---	17480	12,3
Celkem	90 362	785	---	959830	4102,3

DIGITALIZACE VHS

Federální úřad pro tisk a informace – obrazové a zvukové záznamy, Praha (NAD320/1)	---	---	---	310	2295
Design centrum ČR - fotografie, Brno (NAD1735/1)	---	---	---	1	1,41
Lang Jan - obrazové a zvukové záznamy (NAD 1948/1)	---	---	---	1	1,32
Motokov, organizace zahraničního obchodu – obrazové a zvukové záznamy, Praha (NAD1138/1)	---	---	---	30	28,621
Celkem	---	---	---	342	2326,351

DIGITALIZACE ZVUKOVÝCH ZÁZNAMŮ					
Název archivního souboru	Počet políček mikrofilmu	Počet kusů bezpečnostních negativů (po konzervaci)	Počet a druh analogových předloh	Počet digitálních kopií (stop)	Datový objem (GB)
Generální prokuratura – zvukové záznamy, Praha (NAD 1037/1)	---	---	13 x MG pásky	52	12,5
Dům slovenské kultury – obrazové a zvukové záznamy, Praha (NAD 366/1)	---	---	1 x AK	4	1,03
Bouček Jaroslav (NAD 1471/1)	---	---	2 x MG pásky	4	4
Sbírka gramofonových desek (NAD 1358)	---	---	3 x GD	12	2
Český telekomunikační úřad (NAD 1672/1)	---	---	2 x mikro AK	8	1,09
Sbírka zvukových nahrávek (NAD 1337)	---	---	6 x MG pásky	24	8,8
Celkem	---	---	34	104	29,42
Archiv České koruny, pečeti listin. V rámci projektu Community as Opportunity - Creative archives' and users' network (COOP)				1 409	

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2016

Genealogická sbírka Dobřenského				4 558	
Celkem	---	125	34	966 243	6 458,071

Pro badatelské zakázky bylo pořízeno celkem 477 digitalizátů větších než formát A4 (sken, fotokopie).

Pro služební potřebu bylo pořízeno celkem 1825 digitalizátů

Publikační činnost Národního archivu a jeho pracovníků za rok 2016

Sestavila: Kateřina Paulusová

Články

1.
BACÍLKOVÁ, Bronislava. Mikrobiální kontaminace prostředí vybraných archivních a knihovních depozitářů.
In: *Metodika hodnocení vlivu kvality ovzduší na knihovní a archivní fondy*. Praha: Národní knihovna ČR, 2015, s. 14-17. ISBN 978 -80-86186-76-4.
2.
BARTL, Benjamin, L. KOBERA, K. DRÁBKOVÁ, Michal ĎUROVIČ a Jiří BRUS. 'Wax bloom' on beeswax cultural heritage objects: exploring the causes of the phenomenon. *Magnetic resonance in chemistry*. 2015, roč. 53, č. 7, s. 509-513. ISSN 1097-458X.
3.
BARTL, Benjamin. Degradace včelího vosku.
Zpravodaj STOP. 2016, č. 1, s. 6-11. ISSN 1212-4168.
4.
BARTL, Benjamin, Lenka BARTLOVÁ a Hana PAULUSOVÁ. Vliv konstrukce ochranných obalů na jejich prachotěsnost.
In: *Metodika hodnocení vlivu kvality ovzduší na knihovní a archivní fondy*. Praha: Národní knihovna ČR, 2015, s. 60-66. ISBN 978-8-86186-76-4.
5.
BARTL, Benjamin, Ludmila MAŠKOVÁ, Hana PAULUSOVÁ, Jiří SMOLÍK, Lenka BARTLOVÁ a Petr VODIČKA. Vliv prachových částic na degradaci celulózy.
In: *Metodika hodnocení vlivu kvality ovzduší na knihovní a archivní fondy*. Praha: Národní knihovna ČR, 2015, s. 42-49. ISBN 978-80-86186-76-4.
6.
BARTL, Benjamin, Michal ĎUROVIČ, Jiří TREJBAL a Jakub HAVLÍN. Výkvěty na povrchu pečeti ze včelího vosku.
In: *XV. seminář restaurátorů a historiků*. Praha: Národní archiv, 2015, s. 231-237. ISBN 978-80-7469-016-7.
7.
BAUDISCH, Pavel. Sbírka Fotoarchiv K.H. Franka.
Archivní časopis. 2016, roč. 66, č. 4, s. 5-46. ISSN 0004-0398.
8.
BENEŠOVÁ, Emilie. Digitalizace historických dokumentů – fotografií s ohledem na jejich podstatu, fyzický stav a možnosti digitálních technologií.
In: *Sborník k mezinárodní konferenci Digi 2015*. Praha: Omnium, 2016, s. 15-25. ISBN 978-80-88191-00-1.

9.
BLÁHOVÁ, Ivana. Reorganizace rejstříku trestů v roce 1952 aneb "bitva o skříně".
Paginae historiae. 2016, roč. 24, č. 2, s. 192-213. ISSN 1211-9768.
10.
BLAŽEK, Lukáš. V boji proti špionům a rozvratníkům - státní soud a počátky k jeho činnosti.
Paginae historiae. 2016, roč. 24, č. 2, s. 149-169. ISSN 1211-9768.
11.
BLODIGOVÁ, Alexandra a Jan KAHUDA. K životnímu jubileu Jaroslavy Hovorkové.
Vídeňské svobodné listy. 2016, roč. 71, č. 45/46, s. 2.
12.
BORÝSKOVÁ, Štěpánka a Blanka HNULÍKOVÁ. Restaurování chromofotografie ze sbírek
Muzea hlavního města Prahy.
In: *XV. seminář restaurátorů a historiků*. Praha: Národní archiv, 2015, s. 327-332. ISBN 978-80-7469-016-7.
13.
ČUMLIVSKI, Denko. Vývoj Archivu České koruny a osudy tak zvané Zlaté buly sicilské.
In: WIHODA, Martin a Josef ŽEMLIČKA. *Zlatá bula sicilská*. Praha: NLN, Nakladatelství
Lidové noviny, 2016, s. 127-167. ISBN 978-80-7422-288-7.
14.
DRAŠAROVÁ, Eva. Národní archiv v roce 2015.
Paginae historiae. 2016, roč. 24, č. 1, s. 397-438. ISSN 1211-9768.
15.
DUFEK, Pavel. Proměny vlastnických poměrů velkostatků na Slánsku za druhé světové
války.
In: *Válka v nás, my ve válce*. Slaný: Wotrubia, 2016, s. 92-108. ISBN 978-80-906274-1-3.
16.
ĐUROVIČ, Michal a Roman STRAKA. Monitoring plynného znečištění archivních
depozitářů pomocí AAF kupónů.
In: *Metodika hodnocení vlivu kvality ovzduší na knihovny a archivní fondy*. Praha: Národní
knihovna ČR, 2015, s. 18-24. ISBN 978-80-86186-76-4.
17.
ĐUROVIČ, Michal, Benjamin BARTL a Jan ŠÍBLO. *Restoration and conservation of objects
of cultural heritage seminar-archival and library documents*.
In: *XV. seminář restaurátorů a historiků*. Praha: Národní archiv, 2015, s. 92-93. ISBN 978-80-7469-016-7.
18.
GREGOROVICHOVÁ, Eva. Interview.
In: *TV Ostrov*, 10. dubna 2016, 16:33.

19.

GREGOROVÍČOVÁ, Eva. Po stopách Ludvíka Salvátora Toskánského v Čechách: archivní, ikonografické a knihovní prameny k arcivévodovu životu a dílu v paměťových a kulturních institucích v Praze.

Studie a zprávy. 2015, roč. 5, s. 117-146. ISSN 1805-3874.

20.

GREGOROVÍČOVÁ, Eva. Pocta Ludvíku Salvátorovi Toskánskému v roce stoletého výročí jeho úmrtí.

Studie a zprávy. 2015, roč. 5, s. 181-183. ISSN 1805-3874.

21.

HRBÁČKOVÁ, Eva a Hana PAULUSOVÁ. Studium vlastností fólie Beva 371 a Filmoplast R.

In: *XV. seminář restaurátorů a historiků*. Praha: Národní archiv, 2015, s. 238-263. ISBN 978-80-7469-016-7.

22.

HUBENÝ, David. Komunisté na Podkarpatské Rusi za druhé republiky.

Dejiny. 2016, roč. 11, č. 1, s. 29-41. ISSN 1337-0707.

23.

HUBENÝ, David. Nástin archivních fondů k dějinám dělnictva a dělnického hnutí v síti státních archivů a sedm vybraných dokumentů z dějin dělnictva za 2. světové války.

In: *Zpravodaj grantového projektu Průmyslové dělnictvo v českých zemích v letech 1938-1948*.

Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 2015, s. 88-100. ISBN 978-807285-197-3.

24.

HUBENÝ, David. Patentní úřad v krátkém čase druhé republiky 1938-1939.

Průmyslové vlastnictví. 2016, roč. 26, č. 3, s. 81-93. ISSN 0862-8726.

25.

HUBENÝ, David. Personální záležitosti z počátků československé správy Podkarpatské Rusi - obsazování četnických postů.

In: *Arkasivs'ki čitanija*. Mikolajiv: MNU imeni V.O. Suchomlins'kovo, 2016, s. 54-57.

26.

HUBENÝ, David. Stíhání velitele praporu SOS Falknov/Rakovník Františka Helwina nacistickou justicí.

Paginae historiae. 2016, roč. 24, č. 2, s. 70-87. ISSN 1211-9768.

27.

HUBENÝ, David. Všechny postihuje čas a nepředvídaná událost - Miroslav Haken.

In: *Válka v nás, my ve válce*. Slaný: Wotrubia, 2016, s. 124-141. ISBN 978-80-906274-1-3.

28.

HUBENÝ, David. Zavedení revírní organizace u Policejního ředitelství v Praze za druhé světové války.

Sborník Archivu bezpečnostních složek. 2015, roč. 13, s. 13-30. ISSN 2336-1387.

29.

JÍLKOVÁ, Stanislava. Horní úřad Rudolfov 1555-1854.

Paginae historiae. 2016, roč. 24, č. 1, s. 295-325. ISSN 1211-9768.

30.

JIRKOVÁ, Pavla. Od Sperata ke Strobachovi: Jihlava v převratech konfesionalizace v 16. až 17. století.

In: *Město v převratech konfesionalizace v 15. až 18. století*. Praha: Scriptorium, 2014, s. 159-184. ISBN 978-80-86852-67-6.

31.

JUNĚCOVÁ, Jiřina. Pavel Fabini, Martin Klečacký, Tomáš Zouzal: Zemědělská rada pro Království české 1873-1918.

Paginae historiae. 2016, roč. 24, č. 1, s. 484-485. ISSN 1211-9768.

Rec. na: FABINI, Pavel. Zemědělská rada pro Království české 1873-1918. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2015. ISBN 978-80-7434-196-0.

32.

KAHUDA, Jan. Archivní anketa z roku 1869 a její odraz v Čechách.

In: *Alis volat propriis*. Brno: Archiv města Brna, 2016, s. 477-494. ISBN 978-80-86736-49-5.

33.

KAHUDA, Jan. Bachova kartotéka.

Genealogické a heraldické listy. 2016, roč. 36, č. 3, s. 106-107. ISSN 1212-9631.

Rec. na: VOJÁČEK, Milan. Bachova kartotéka. Vydání 1. Praha: Národní archiv, 2016. ISBN 978-80-7469-049-5.

34.

KAHUDA, Jan. Edice vzájemné korespondence Bedřicha Pacáka a Antonína Rezka.

Paginae historiae. 2016, roč. 24, č. 2, s. 303-305. ISSN 1211-9768.

Rec. na: REZEK, Antonín. Český "konzul" ve Vídni. Vydání první. Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, 2015. ISBN 978-80-7422-423-2.

35.

KAHUDA, Jan. Grunty, chalupy a lidé v Borovanech.

Genealogické a heraldické listy. 2016, roč. 66, č. 2, s. 108. ISSN 1212-9631.

Rec. na: KOVÁŘ, Daniel. Grunty, chalupy a lidé v Borovanech od 15. do 19. století. Borovany: Město Borovany, 2014.

36.

KAHUDA, Jan. Jaroslav Janda: Moje vzpomínky na světovou válku 1914-1918.

Genealogické a heraldické listy. 2016, roč. 36, č. 3, s. 110-111. ISSN 1212-9631.

Rec. na: Jaroslav Janda. Praha: Národní archiv, 2016. ISBN 978-80-7469-050-1.

37.

KAHUDA, Jan. K dějinám Židů v českých zemích.

Genealogické a heraldické listy. 2016, roč. 66, č. 1, s. 91-92. ISSN 1212-9631.

Rec. na: MATUŠÍKOVÁ, Lenka. K dějinám Židů v českých zemích. Vydání první. Praha: Národní archiv, 2015. ISBN 978-80-7469-038-9.

38.

KAHUDA, Jan. K životnímu jubileu PhDr. Jindřicha Schwippela.
Středočeský sborník historický. 2015, sv. 41, s. 391-394. ISSN 0585-4172.

39.

KAHUDA, Jan. Mitteilungen des Österreichischen Staatsarchivs 57, 2014: Papierkrieg.
Archivní časopis. 2016, roč. 66, č. 3, s. 307-308. ISSN 0004-0398.
Rec. na: Mitteilungen des Österreichischen Staatsarchivs Wien. ISSN 0259-4153.

40.

KAHUDA, Jan. Nový klíč k hradu Simancas.
Paginae historiae. 2016, roč. 24, č. 1, s. 451-455. ISSN 1211-9768.
Rec. na: GREBE, Marc-André. Akten, Archive, Absolutismus. Frankfurt am Main: Vervuert, 2012. ISBN 978-3-86527-637-7.

41.

KAHUDA, Jan. Paměti archiváře a historika Adolfa Ludvíka Krejčíka (1877-1958).
Genealogické a heraldické listy. 2016, roč. 36, č. 3, s. 107-108. ISSN 1212-9631.
Rec. na: KREJČÍK, Adolf Ludvík. Paměti. Vydání první. Praha: Národní archiv, 2016. ISBN 978-80-7469-048-8.

42.

KAHUDA, Jan. Prameny k dějinám vídeňského kongresu ve fondu Rodinný archiv Metternichů.
Paginae historiae. 2016, roč. 24, č. 1, s. 326-348. ISSN 1211-9768.

43.

KAHUDA, Jan. Viktor Velek: Lumír 150. Sbormistři československého zpěváckého spolku „Lumír“ ve Vídni / Chorleiter des tschechoslawischen Gesangvereines "Lumír" in Wien.
Časopis Matice moravské. 2016, roč. 135, č. 1, s. 244-245. ISSN 0323-052X.
Rec. na: VELEK, Luboš. Lumír 150. Vyd. první. Třebíč: Apis Press, 2015. ISBN 978-80-904925-2-3.

44.

KAHUDA, Jan. Zdeněk Kravar: Das Reichsarchiv Troppau. Die NS-Etappe in der Geschichte des Archivwesens in tschechisch Schlesien, Hamburg, Verlag Dr. Kovač 2014, 446 s.
Archivní časopis. 2016, roč. 66, č. 4, s. 97-99. ISSN 0004-0398.
Rec. na: KRAVAR, Zdeněk. Das Reichsarchiv Troppau. Hamburg: Verlag Dr. Kovač, 2014. ISBN 978-3-8300-7602-5.

45.

KAHUDA, Jan. Zemřela PhDr. ing. Jaroslava Honcová, CSc.
ČAS v roce 2016, s. 278-282.

46.

KALINA, Tomáš a Jan KAHUDA. Knihy poštovních tras - pramen k dějinám poštovníctví v habsburské monarchii v 19. století.
In: *Na kolech do světa*. Semily: Státní okresní archiv, 2016, s. 132-153. ISBN 978-80-86254-33-3.

47.

KALINA, Tomáš a Jan KAHUDA. Zemřel PhDr. Karel Beránek.
ČAS v roce 2016, s. 283-288.

48.

KARCH, Jakub, František KREJČÍ, Benjamin BARTL, Jan DUDÁK, Jaroslav KUBA, Jiří KVAČEK a Jan ŽEMLIČKA. High-contrast X-ray micro-tomography of low attenuation samples using large area hybrid semiconductor pixel detector array of 10 × 5 Timepix chips.
Journal of instrumentation. 2016, roč. 11, s. 1-7. ISSN 1748-0221.

49.

KARCH, Jakub, Benjamin BARTL, Jan DUDÁK, Jan ŽEMLIČKA a František KREJČÍ. Non-destructive imaging of fragments of historical beeswax seals using high-contrast X-ray micro-radiography and micro-tomography with large area photon-counting detector array.
Micron. 2016, roč. 91, s. 22-28. ISSN 1878 -4291.

50.

KOBLASA, Pavel. Konec brazilské monarchie očima rakousko-uherského diplomata.
Rodopisná revue [online]. 2016, roč. 18, č. 3, s. 4-7 [cit. 2016-12-16].
Dostupné z: <http://rodopisna-revue-online.tode.cz>

51.

KOBLASA, Pavel. Milešovský svěřenský statek a jeho zánik.
Rodopisná revue [online]. 2016, roč. 18, č. 2, s. 11-14 [cit. 2016-12-16].
Dostupné z: <http://rodopisna-revue-online.tode.cz>

52.

KOBLASA, Pavel. Osobní komorníci rakouského císaře Františka Josefa I.
Paginae historiae. 2016, roč. 24, č. 1, s. 233-239. ISSN 1211-9768.

53.

KOBLASA, Pavel. Péče o korunovační klenoty v období monarchie.
Rodopisná revue [online]. 2016, roč. 18, č. 1 [cit. 2016-12-12].
Dostupné z: <http://rodopisna-revue-online.tode.cz>

54.

KREJČOVÁ, Dana, Eva DYTRYCHOVÁ, Hana PAULUSOVÁ a Martina OHLÍDALOVÁ. Vliv vybraných metod odkyselování na barevnou vrstvu akvarelu.
In: *Věda pro papírové artefakty*. Vydání první. Pardubice, 2015. ISBN 978-80-7395-917-3.

55.

KRLÍN, Jan. Nové slovinské archivní publikace.
Paginae historiae. 2016, roč. 24, č. 1, s. 461-466. ISSN 1212-9768.
Rec. na: Arhiva zakladnice spomina Ljubljana, 2014.
Rec. na: MATEJA, Jeraj. Kazenski proces proti Črtomirju Nagodetu in soobtoženim. Ljubljana: Arhiv Republike Slovenije, 2015. ISBN 978-961-6638-27-2.
Rec. na: V zaledju soške fronte. Ljubljana: Zgodovinski arhiv, 2015. ISBN 978-961-6247-40-5.

Rec. na: ŠIMAC, M. Vojaški duhovniki iz slovenskih dežel pod habsburškim žezlom. Ljubljana, 2014.

Rec. na: VISOČNIK, Julijana. Škofijski arhiv Ljubljana. Ljubljana Nadškofija, 2015. ISBN 978-961-281-908-8.

Rec. na: VOLČJAK, Jure. Listine jezuitskega kolegija v Ljubljani 1592-1751. Ljubljana: Arhiv Republike Slovenije, 2014. ISBN 978-961-6638-24-1.

56.

KRLÍN, Jan. Státní úředníci v Prachaticích ve víru státoprávních a společenských změn 1918-1920: boj o Prachaticy ve světle pramenů z Prezidia českého místodržitelství v Praze (1911-1920).

Zlatá stezka. 2016, roč. 23, č. 2, s. 417-431.

57.

KŘEŠŤAN, Jiří. Hana Kábová: Páter Lásky. Životní příběh a překladatelské dílo kyjského faráře Gustava Lásky (1848-1921).

Časopis Matice moravské. 2016, roč. 135, č. 1, s. 227-228. ISSN 0323-052X.

Rec. na: KÁBOVÁ, Hana. Páter Lásky (1848-1921). Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, 2015. ISBN 978-80-87782-48-4.

58.

KŘEŠŤAN, Jiří. Horáček, Ladislav - Placák, Petr: Přece tady nebudeme sedět nasucho: Bilanční rozhovor Petra Placáka s nakladatelem Ladislavem Horáčkem.

Soudobé dějiny. 2015, roč. 22, č. 3-4, s. 616-618. ISSN:1210-7050.

Rec. na: HORÁČEK, Ladislav a Petr PLACÁK. Přece tady nebudeme sedět nasucho. Vyd. 1. Praha: Paseka, 2014. ISBN 978-80-7432-568-7.

59.

KŘEŠŤAN, Jiří. Interview.

In: *Hovory*. Stanice Plus, Český rozhlas, 19. května 2016, 24:55.

60.

KŘEŠŤAN, Jiří. Irena Šandová: Ing. Václav Budil 1890-1979.

Časopis Matice moravské. 2015, roč. 134, č. 2, s. 593. ISSN 0323-052X.

Rec. na: ŠANDOVOVÁ, Irena. Ing. Václav Budil. Kolín: Město Kolín, 2015.

61.

KŘEŠŤAN, Jiří. Jan Mervart: Kultura v karanténě. Umělecké svazy a jejich konsolidace za rané normalizace.

Časopis Matice moravské. 2016, roč. 135, č. 1, s. 230-231. ISSN 0323-052X.

Rec. na: MERVART, Jan. Kultura v karanténě. Vydání první. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2015. ISBN 978-80-7422-303-7.

62.

KŘEŠŤAN, Jiří. Jaroslav Hrdlička: Životem a dílem historika Františka Michálka Bartoše.

Časopis Matice moravské. 2016, roč. 135, č. 1, s. 176-177. ISSN 0323-052X.

Rec. na: HRDLIČKA, Jaroslav. Životem a dílem historika Františka Michálka Bartoše. Vydání I. Praha: Husitská teologická fakulta Univerzity Karlovy v nakladatelství L. Marek, 2015. ISBN 978-80-87127-73-5.

63.

KŘEŠŤAN, Jiří. Karol Bílek et al.: Malé dějiny Sobotecka III. Kdo je kdo v dějinách Sobotecka a Dolnobousevovska.

Časopis Matice moravské. 2016, roč. 135, č. 1, s. 242-243. ISSN 0323-052X.

Rec. na: BÍLEK, Karol. Malé dějiny Sobotecka. Sobotka: Město Sobotka, 2008-2015. ISBN 978-80-254-2534-3.

64.

KŘEŠŤAN, Jiří. Korespondence Františka Janoucha a Jiřího Pelikána jako pramen k dějinám československého exilu.

Paginae historiae. 2016, roč. 24, č. 2, s. 306-310. ISSN 1212-9768.

Rec. na: JANOUC, František a Jiří PELIKÁN. Korespondence. Vyd. 1. Praha: Novela bohemia, 2015. ISBN 978-80-87683-40-8.

65.

KŘEŠŤAN, Jiří. Macek, Jiří: Vítězslava Kaprálová.

Soudobé dějiny. 2015, roč. 22, č. 3-4, s. 619-620. ISSN 1210-7050.

Rec. na: MACEK, Jiří. Vítězslava Kaprálová. 2., rozš. a upr. vyd. [Průhonice]: Litera Proxima, 2014. ISBN 978-80-260-7065-8.

66.

KŘEŠŤAN, Jiří. Milan Ducháček: Václav Chaloupecký. Hledání československých dějin. Praha, Karolinum 2014, 515 s. ISBN 97-80246-2482-2.

Archivní časopis. 2016, roč. 66, č. 2, s. 211-215. ISSN 0004-0398.

Rec. na: DUCHÁČEK, Milan. Václav Chaloupecký. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2482-2.

67.

KŘEŠŤAN, Jiří. Miloš Tajovský: Havlíčkův Brod. Fragmenty z historie.

Časopis Matice moravské. 2016, roč. 135, č. 1, s. 241-242. ISSN 0323-052X.

Rec. na: TAJOVSKÝ, Miloš. Havlíčkův Brod. První vydání. Havlíčkův Brod: Tiskárny Havlíčkův Brod, 2015. ISBN 978-80-903451-6-4.

68.

KŘEŠŤAN, Jiří. Nancy Engelen - Karel Martinek: Lázně u Mariánské studně pod Zvičinou. Historie a současnost.

Časopis Matice moravské. 2015, roč. 134, č. 2, s. 591-593. ISSN 0323-052X.

Rec. na: ENGELN, Nancy a Karel MARTINEK. Lázně u Mariánské studně pod Zvičinou. [Hořice]: Podkrkonoší žije, [2015]. ISBN 978-80-260-7448-9.

69.

KŘEŠŤAN, Jiří. O věži, království a zmizelé spisovatelce.

Soudobé dějiny. 2016, č. 3-4, s. 572-578. ISSN 1210-7050.

Rec. na: PAPOUŠEK, Vladimír. Věž a království. Vyd. 1. Praha: Akropolis, 2014. ISBN 978-80-7470-076-7.

70.

KŘEŠŤAN, Jiří. Ondřej Sládek: Jan Mukařovský: život a dílo.

Dějiny a současnost. 2016, roč. 38, č. 5, s. 48. ISSN 5129-0418.

Rec. na: SLÁDEK, Ondřej. Jan Mukařovský. První vydání. Brno: Host, 2015. ISBN 978-80-7491-531-4.

71.

KŘEŠTAN, Jiří. Opat, Jaroslav: Z časů válek a chaosu v Evropě: Vzpomínky a úvahy. *Soudobé dějiny*. 2015, roč. 22, č. 3-4, s. 621-622. ISSN 1210 -7050.

Rec. na: OPAT, Jaroslav. Z času válek a chaosu v Evropě. 1. vyd. Praha: ÚTGM, 2014. ISBN 978-80-86142-52-4.

72.

KŘEŠTAN, Jiří. Zdeněk Nejedlý.

In: *Galerie osobností*. Litomyšl: Gymnázium Aloise Jiráska, 2015, s. 68-69.

73.

KŘEŠTAN, Jiří. Zdeněk Nejedlý: politik a vědec v osamění. Připravil Viktor Bezdíček. Režie Radim Nejedlý. Čte Martin Sláma.

In: *Radiokniha*. Stanice Plus, Český rozhlas, 16. - 25. května 2016, díl 1-10.

74.

KUNT, Miroslav. Pamětní knihy (nejen) železničních stanic na internetu.

Archivní časopis. 2016, roč. 66, č. 3, s. 295-296. ISSN 0004-0398.

75.

MAHEL, Richard. Jiří Kejř: Jan Hus známý i neznámý. Resumé knihy, která nebude napsána. *Paginae historiae*. 2016, roč. 24, č. 1, s. 478-480. ISSN 1211-9768.

Rec. na: KEJŘ, Jiří. Jan Hus známý i neznámý. Vyd. 2, uprav. Praha: Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-3031-1.

76.

MAHEL, Richard. Natašin tanec: kulturní historie Ruska.

Paginae historiae. 2016, roč. 24, č. 2, s. 325-334. ISSN 1211-9768.

Rec. na: FIGES, Orlando. Natašin tanec. Vyd. 1. Praha: Beta-Dobrovský, 2004. ISBN 978-80-7306-162-7.

77.

MAHEL, Richard. Uničov v člancích historika a kronikáře Tomáše Souška.

Paginae historiae. 2016, roč. 24, č. 1, s. 474-477. ISSN 1211-9768.

Rec. na: SOUŠEK, Tomáš. Uničov v člancích historika a kronikáře Tomáše Souška. 1. vyd. Olomouc: Poznání, 2012. ISBN 978-80-87419-27-4.

78.

MACHKOVÁ, Zora, Jana JAROLÍMKOVÁ a Jiří KRAUS. Spolupráce SSČS s Národním archivem.

In: SPRINGSFELD, Helena. *Svaz spolků Čechů a Slováků ve Švýcarsku*. Hrusice: nákladem Svazu spolků Čechů a Slováků ve Švýcarsku ve vydavatelství GastroPress, [2016], s. 96-97. ISBN 978-80-270-0200-9.

79.

MAŠKOVÁ, Ludmila, Jiří SMOLÍK, Jakub ONDRÁČEK, Magda SOUČKOVÁ, Hana PAULUSOVÁ, Benjamin BARTL, Marie BENEŠOVÁ a Michal ĎUROVIČ. Metodika hodnocení vlivu kvality ovzduší na knihovní a archivní fondy.

Fórum pro konzervátory-restaurátory. 2015, s. 145-147. ISSN 1805-0050.

80.

MAŠKOVÁ, Ludmila, Benjamin BARTL, Jiří SMOLÍK a Petr VODIČKA. The effect of indoor particles on cellulose degradation.

In: *Sborník XVI. výroční konference České aerosolové společnosti*. Praha: Česká aerosolová společnost, 2015. ISBN 978-80-86186-73-3.

81.

MĚŠŤÁNKOVÁ, Vlasta. Cesta z pekla: soubor fotografií Jaroslava Šklíby z cesty z koncentračního tábora Sachsenhausen do vlasti.

Historická fotografie. 2016, roč. 15, s. 30-41. ISSN 1213-399X.

82.

OHLÍDALOVÁ, Martina, Dana KREJČOVÁ, Eva DYTRYCHOVÁ, Hana PAULUSOVÁ a A. HOSTAČOVÁ. Stabilita barevné vrstvy akvarelu v podmínkách umělého stárnutí = Stability of the aquarelle paint layer in the artificial aging conditions.

Koroze a ochrana materiálu. 2015, roč. 59, č. 2, s. 37-49. ISSN 1804-1213.

83.

PAULUS, Filip, Roman STRAKA, Hana PAULUSOVÁ a Benjamin BARTL. Sbírka map a plánů v Národním archivu a její průzkum.

In: *XV. seminář restaurátorů a historiků*. Praha: Národní archiv, 2015, s. 125-132. ISBN 978-80-7469-016-7.

84.

PAŽOUT, Jaroslav. Ochrana společnosti nebo vnitřní vyhnanství?: zákon o ochranném dohledu č. 44/1973 Sb. z 25. dubna 1973 a jeho využití proti odpůrcům režimu.

Paginae historiae. 2016, roč. 24, č. 2, s. 227-272. ISSN 1211-9768.

85.

RAJLOVÁ, Lucie. Deníček spojačky Jiřiny Švermové-Kopoldové.

Paginae historiae. 2016, roč. 24, č. 2, s. 300-302. ISSN 1211-9768.

Rec. na: KOPOLDOVÁ, Jiřina. Deníček spojačky. Vydání 1. Praha: Národní archiv, 2015. ISBN 978-80-7469-043-3.

86.

RAJLOVÁ, Lucie. Úskalí orální historie při výzkumu české baletní scény.

In: VANĚK, Miroslav a Přemysl HOUDA. *Strípky mozaiky*. Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2016, s. 282-302. ISBN 978-80-87398-97-5.

87.

Restaurování olomoucké městské knihy zvané "Kodex Václava z Jihlavy" v Národním archivu v Praze. [Autor]: Oddělení péče o fyzický stav archiválií Národního archivu.

In: *XV. seminář restaurátorů a historiků*. Praha: Národní archiv, 2015, s. 36-42. ISBN 978-80-7469-016-7.

88.

ROHOVÁ, Tatiana. Státní archivní komise v letech 1951-1954.
Paginae historiae. 2016, roč. 24, č. 1, s. 138-182. ISSN 1211-9768.

89.

RŮŽIČKOVÁ, Adéla, Lenka BARTLOVÁ a Benjamin BARTL. Opravy archiválií poškozených železogatovým inkoustem.
In: *XV. seminář restaurátorů a historiků*. Praha: Národní archiv, 2015, s. 81-85. ISBN 978-80-7469-016-7.

90.

SOUČKOVÁ, Magda et al. Památkový postup „Zlepšení kvality vnitřního ovzduší knihoven a archivů s cílem významně omezit degradaci knihovních a archivních materiálů“.
In: *Metodika hodnocení vlivu kvality ovzduší na knihovní a archivní fondy* [online]. 2015 [cit. 2017-01-09]. Dostupné z: <http://naki.icpf.cas.cz/postup.pdf>

91.

SOUČKOVÁ, Magda a Hana PAULUSOVÁ. Zlepšení kvality vnitřního ovzduší knihoven a archivů.
Fórum pro konzervátory-restaurátory. 2015, s. 136-140. ISSN 1805-0050.

92.

STEINOVÁ, Šárka. Česká zahradní architektura konce 19. století až 1. poloviny 20. století v zrcadle archivních pramenů.
Paginae historiae. 2016, roč. 24, č. 1, s. 240-265. ISSN 1211-9768.

93.

STEINOVÁ, Šárka. Odpůrce Jana Rokycany proti "sub utraque species".
Český zápas. 2016, roč. 96, č. 24, s. 7.

94.

STODŮLKA, Zbyšek. Digitales Archiv mit eigenen Kräften?
Mitteilungen des Österreichischen Staatsarchivs. 2016, Band 59, s. 33-38. ISSN 0259-4153.

95.

ŠEPTÁK, Miroslav. Alternativa vůči Hradu?: zahraničně-politické představy českých a slovenských agrárníků v třicátých letech minulého století.
In: RYCHLÍK, Jan, Lukáš HOLEČEK a Michal PEHR. *Agrarismus ve střední a východní Evropě 19. a 20. století*. Praha: Centrum středoevropských studií, 2015, s. 157-166. ISBN 978-80-87782-50-7.

96.

ŠEPTÁK, Miroslav. Politické strany německé menšiny v Československu v meziválečné době: současný stav bádání a možné perspektivy výzkumu.
In: *Deutsch ohne Grenzen*. Brno: Tribun EU, 2015, s. 155-170. ISBN 978-80-263-0931-4.

97.

ŠEPTÁK, Miroslav. Politické zemětřesení v Rakousku.

Demokratický střed [online]. 26. dubna. 2016, roč. 5, č. 2 [cit. 2016-12-22]. ISSN 1805-6202. Dostupné z: <http://www.demokratickystred.cz/politicke-zemetreseni-v-rakousku>

98.

ŠEPTÁK, Miroslav. Postup křesťansko-sociální strany při kolapsu parlamentní demokracie v Rakousku (1932-1933).

Moderní dějiny. 2016, roč. 24, č. 1, s. 135-158. ISSN 1210-6860.

99.

ŠEPTÁK, Miroslav. Rakouské prezidentské volby: nekonečný příběh.

Demokratický střed [online]. 13. září 2016, roč. 5, č. 3 [cit. 2016-12-22]. ISSN 1805-6202. Dostupné z: <http://www.demokratickystred.cz/rakouske-prezidentske-volby-nekonecny-pribeh>

100.

ŠEPTÁK, Miroslav. Rakouské prezidentské volby mají tři vítěze.

Demokratický střed [online]. 6. prosince 2016, roč. 5, č. 5 [cit. 2016-12-22]. ISSN 1805-6202. Dostupné z: <http://www.demokratickystred.cz/tri-vitezove-rakouskych-prezidentskych-voleb>

101.

ŠEPTÁK, Miroslav. Souboj o Rakousko: Svobodní, nebo někdo jiný?

Demokratický střed [online]. 27. září 2016, roč. 5, č. 3 [cit. 2016-12-22]. ISSN 1805-6202. Dostupné z: <http://www.demokratickystred.cz/souboj-o-rakousko-svobodni-nebo-nekdo-jiny>

102.

ŠEPTÁK, Miroslav. Von der Zollunion bis zu den Römischen Protokollen.

In: *Jahrbuch für mitteleuropäische Studien*. 1. Auflage. Wien New Academic Press, 2016, s. 245-264. ISBN 978-3-7003-1985-6.

103.

ŠIMŮNKOVÁ, Karolína. Úvodní slovo.

Paginae historiae. 2016, roč. 24, č. 2, s. 7-8. ISSN 1211-9768.

104.

ŠTĚR, Roman. Aby na ně nebylo zapomenuto.

Národní osvobození. 6. 1. 2016, č. 1, s. 7. ISSN 0231-8164.

105.

ŠTĚR, Roman. Bitva o Kyjev a boje na pravobřežní Ukrajině.

Legionářský směr. 2015, č. 4, s. 34-35. ISSN 2336-8756.

106.

ŠTĚR, Roman. Doleček, Jiří: Popraviště aneb Zpověď volyňského Čecha.

Soudobé dějiny. 2015, roč. 22, č. 3-4, s. 614-615. ISSN 1210-7050.

Rec. na: DOLEČEK, Jiří. Popraviště, aneb, Zpověď volyňského Čecha. Vyd. 1. Praha: Toužimský & Moravec, 2014. ISBN 978-80-7264-148-2.

107.

ŠTĚR, Roman. K prvnímu bojovému vystoupení československých vojáků na východní frontě.

Legionářský směr. 2016, č. 1, s. 27-29. ISSN 2336-8756.

108.

ŠTÉR, Roman. Miroslav Brož: Zdobilo je sedm válečných křížů

Časopis Matice moravské. 2015, roč. 134, č. 2, s. 577-578. ISSN 0323-052X.

Rec. na: BROŽ, Miroslav. Zdobilo je sedm válečných křížů. Vyd. 1. Praha: Československá obec legionářská, 2013.

109.

TRNKA, Pavel. Dějiny Knihovny piaristické koleje v Praze.

Bibliotheca Antiqua 2016, s. 21-25.

110.

TRNKA, Pavel. Osudy Maltéžské knihovny v Praze a její současný stav.

Paginae historiae. 2016, roč. 24, č. 1, s. 7-46. ISSN 1211-9768.

111.

TRNKA, Pavel. Účty dvora prince Zikmunda Jagellonského, vévody hlohovského a opavského, nejvyššího hejtmána Slezska a Lužic z let (1493) 1500-1507, ed. Petr Kozák, Scriptorium - Slezské zemské muzeum, Praha 2014.

Studia mediaevalia Bohemica. 2014, roč. 6, č. 2, s. 315-317. ISSN 1804-0977.

Rec. na: KOZÁK, Petr (ed.). Účty dvora prince Zikmunda Jagellonského, vévody hlohovského a opavského, nejvyššího hejtmána Slezska a Lužic, z let (1493) 1500-1507. Vyd. první. Dolní Břežany: Scriptorium, 2014. ISBN 978-80-87271-98-8.

112.

URBÁNEK, Štěpán. Použití Aquazolu pro lepení voskových předmětů - poznatky z praxe.

Zpravodaj STOP. 2016, č. 1, s. 19-23. ISSN 1212-4168.

113.

URBANOVA, Petra, Michal ĎUROVIČ, Blanka HNULÍKOVÁ a Lenka BARTLOVÁ. Fixace citlivé vrstvy kolódiových pozitivů.

In: *XV. seminář restaurátorů a historiků*. Praha: Národní archiv, 2015, s. 339-360. ISBN 978-80-7469-016-7.

114.

VAŠKO, Pavel. Výzkumný ústav místního hospodářství, instituce mezi uměním, vědou a manažerským ústředím.

Paginae historiae. 2016, roč. 24, č. 1, s. 183-215. ISSN 1211-9768.

115.

VÁVROVÁ, Petra, Hana PAULUSOVÁ a Lucie PALÁNKOVÁ. Zhodnocení nové metody odkyselování knihovních a archivních fondů firmy GSK v německém Brauweileru.

In: *XV. seminář restaurátorů a historiků*. Praha: Národní archiv, 2015, s. 264-274. ISBN 978-80-7469-016-7.

116.

Vlastnosti lepidla Evacon-R. [Autor: Oddělení péče o fyzický stav archiválií].

Národní archiv [online]. [2016] [cit. 2017-12-01].

Dostupné z: <http://www.nacr.cz/G-vyzk/vlastnostiLepidlaEvaconR.pdf>

117.

VOJÁČEK, Milan. Lze vytvořit databázi obyvatel Prahy pro léta 1850–1914?

In: ČERVENÁ, Radana, Tomáš DVOŘÁK a Aleš VYSKOČIL. *Jak psát dějiny velkých měst?* Brno: Statutární město Brno, 2016, s. 349-354. ISBN 978-80-86736-53-2.

118.

WAAGE, Vladimír. Mezi světy - před Stěnami a za Stěnami.

In: BUREŠ, Michal. *Hlavňov*. Police nad Metují: Město Police nad Metují, 2016, s. 180-189. ISBN 978-80-906314-1-0.

119.

ZÍTEK, Adam. "Hodina odplaty se blíží ...": příklady osudů mladistvých odpůrců komunismu na Žatecku.

Sborník Archivu bezpečnostních složek. 2015, roč. 13, s. 13-55. ISSN 2336-1387.

120.

ZÍTEK, Adam. "Przeciw komunistom z bronia w reku": przykłady działań antykomunistycznych w Europie Środkowej oraz Wschodniej.

XIX OZHS Toruń. 2016, sv. II, s. 315-334.

121.

ZÍTEK, Adam. Konfident dvou totalit: životní příběh Břetislava Jeníčka.

Paměť a dějiny. 2015, roč. 44, s. 39-55. ISSN 1802-8241.

122.

ZÍTEK, Adam. Ladislav Lorek: kariéra generálního prokurátora.

Paginae historiae. 2016, roč. 24, č. 2, s. 170-191. ISSN 1211-9768.

Monografie

1.

GREGOROVÍČOVÁ, Eva, Miluše KOBESOVÁ, Naděžda KUBŮ, Lubomír SRŠEŇ a Dana STEHLÍKOVÁ. *Toskánští Habsburkové a ostrovské panství 1808-1918* = Die Herrschaft Schlackenwerth zur Zeit der Großherzöge von Toskana. Překlad Jan Kahuda. Ostrov: Město Ostrov, [2016]. ISBN 978-80-260-9764-8.

2.

GREGOROVÍČOVÁ, Eva. *Von Florenz über Prag nach Mallorca: Erzherzog Ludwig Salvator: Ausstellung anlässlich seines 100. Todestages*. [Praha]: [Národní archiv], [2015].

3.

Historická fotografie: sborník pro prezentaci historické fotografie. Praha: Národní archiv, 2016, roč. 15. ISSN 1213-399X. ISBN 978-80-7469-053-2.

4.

JANDA, Jaroslav. *Jaroslav Janda: moje vzpomínky na světovou válku 1914-1918*. Praha: Národní archiv, 2016. ISBN 978-80-7469-050-1.

5.

Katalog a rejstříky k protokolům schůzí 17. československé vlády (3. Hodžovy): 21.7.1937-22.9.1938. K vydání připravila: Helena Nováčková. Vydání: 1. Praha: Národní archiv, 2016. ISBN 978-80-7469-051-8.

6.

Každodenní život v Československu 1945/48-1989. Jaroslav Pažout (ed.). Vydání první. Praha: Ústav pro studium totalitních režimů, 2015. ISBN 978-80-87912-35-5.

7.

KREJČÍK, Adolf Ludvík. *Paměti.* K vydání připravila Renata Kuprová. Vydání první. Praha: Národní archiv, 2016. ISBN 978-80-7469-048-8.

8.

KUNT, Miroslav, Vít KUCHVÁLEK, Tomáš PECH, Vojtěch ŘÍHA a Pavel LANGER. *Modernizace trati Ševětín - Veselí nad Lužnicí, II. část: úsek Horusice - Veselí nad Lužnicí: výstavba IV. tranzitního železničního koridoru.* První vydání. Veselí nad Lužnicí: EUROVIA CS, 2016.

9.

MATUŠÍKOVÁ, Lenka. *K dějinám Židů v českých zemích.* Vydání první. Praha: Národní archiv, 2015. ISBN 978-80-7469-038-9.

10.

MOULIS, Miloslav. *Z mých vzpomínek.* K vydání připravili Lenka Kločková, Marie Chaloupková a Roman Štér. Praha: Národní archiv, 2016. ISBN 978-80-7469-052-5.

11.

Paginae historiae: sborník Národního archivu. Praha: Národní archiv, 2016, roč. 24, č. 1-2. ISSN 1211-9768.

12.

SPECIANO, Cesare. *Epistulae et acta nuntiorum apostolicorum apud imperatorem 1592-1628. Tomus I, Epistulae et acta Caesaris Speciani 1592-1598.* Edidit Alena Pazderová. 1. Auflage. Praeae: Archivum Nationale, 2016. ISBN 978-80-7469-045-7. 3 svazky.

13.

VOJÁČEK, Milan, Pavla LUTOVSKÁ a Pavel KOBLASA. *Bachova kartotéka: databáze obyvatel pražské aglomerace z let 1850-1914.* Vydání: 1. Praha: Národní archiv, 2016. ISBN 978-80-7469-049-5.

14.

XV. seminář restaurátorů a historiků: Olomouc 2012: sborník referátů. Vydání první. Praha: Národní archiv, 2015. ISBN 978-80-7469-016-7.

15.

Zápisy ze schůzí československé vlády v Londýně. IV/2, (červenec - prosinec 1944). Editori Jan Němeček, Ivan Šťoviček, Helena Nováčková, Jan Kuklík, Jan Bílek. Praha: Masarykův ústav a Archiv Akademie věd ČR, 2015. ISBN 978-80-7286-244-3.